Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei

(s.v. 17 noiembrie / s.n. 30 noiembrie)

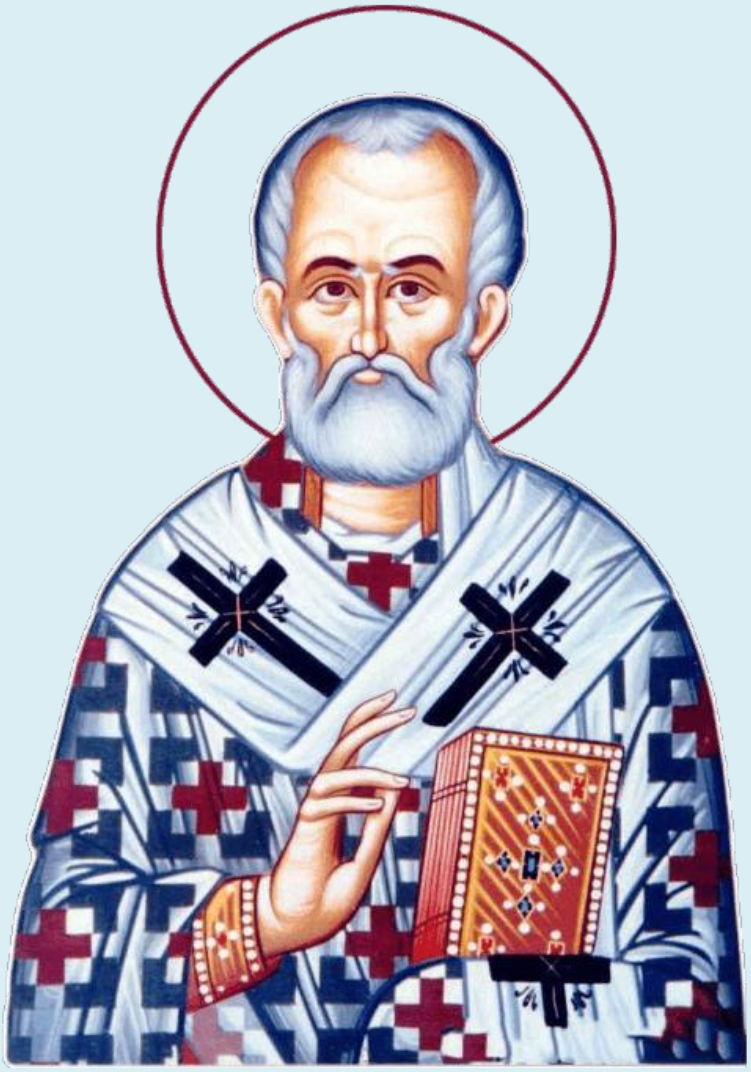

Materiale despre Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ier-Grigorie,-taumaturgul

https://archive.org/details/@steaemy?query=Grigorie+taumaturgul

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Grigorie+taumaturgul

***

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul sau Grigorie de Neocezareea (cca. 213 - cca. 275 d. Hr.) a fost episcop al Neocezareii Pontului în secolul al III-lea. Autorul unei vaste lucrări misionare, convertind aproape toată Neocezareea la creştinism, Sfântul Grigorie este primul care a primit numele de taumaturgul, adică făcătorul de minuni. Teolog pragmatic, a oferit soluții la toate problemele cu care se confrunta Biserica în vremea în care a trăit. Se spune că învăţătura despre Sfânta Treime i-a fost descoperită şi lămurită în urma unei minuni dumnezeieşti, de Sfântul Ioan evanghelistul, la porunca directă a Maicii Domnului. Prăznuirea lui în Biserica Ortodoxă se face la 17 noiembrie.

Index

În această lună (noiembrie), ziua a şaptesprezecea - Pomenirea celui dintru Sfinţi părintelui nostru Grigorie, episcopul Neocezareei, făcătorul de minuni (Minei) 4

Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei 22

Imnografie 32

Vieţile Sfinţilor - Viaţa celui între sfinţi părintele nostru Grigorie, episcopul Neocezareei, făcătorul de minuni 34

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei - drumul spre sfințenie 47

Sinaxar din 17 noiembrie 48

Sinaxar 53

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei 55

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei și Ghenadie, patriarhul Constantinopolului; Sfântul cuvios Lazăr zugravul 57

Proloage din 17 noiembrie 61

Patericul Lavrei peşterilor de la Kiev - Cuviosul Grigorie taumaturgul 68

Sfintele Canoane ale Sfântului Grigorie taumaturgul, arhiepiscopul Neocezareei (†270/275) 74

Diac. asist. dr. Eugen Maftei - „Studenția” Sfinților părinți 79

Pr. Dragoș Mihai Olteanu - Primul sfânt pe care Biserica l-a numit „taumaturg“ 85

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei (17 noiembrie) .. 89

Sfântul Serafim de Sarov - Dacă nu este posibil să nu ne tulburăm, măcar să ne înfrânăm cuvintele 92
Arhimandritul Vasilios Bacoianis - Când calomniezi, mai ales persoane sfințite, poți deschide poarta sufletului pentru diavol 93
Cine sunt cei 10 Sfinți Grigorie din calendar? 95
orthodoxwiki - Grigorie taumaturgul 101
Icoane 103

În această lună (noiembrie), ziua a şaptesprezecea - Pomenirea celui dintru Sfinţi părintelui nostru Grigorie, episcopul Neocezareei, făcătorul de minuni (Minei)

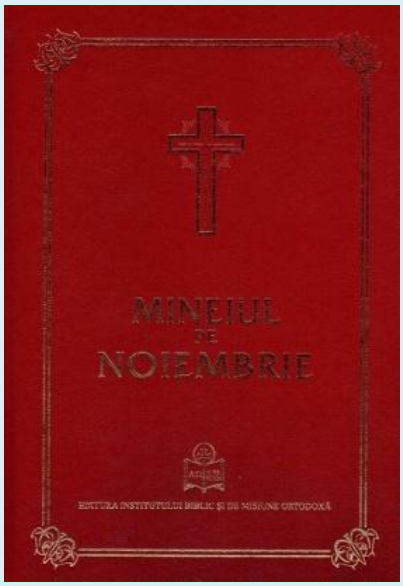

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., **Stihirile** pe 6, glasul al 8-lea:

Podobie: Ce vă vom numi pe voi, Sfinţilor? Heruvimi că întru voi S-a odihnit Hristos, serafimi că neîncetat l-aţi proslăvit pe Dânsul, îngeri că de trup v-aţi lepădat, puteri că lucraţi minunile; multe sunt numele voastre şi mai mari darurile rugaţi-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi chema Grigorie ? Lucrător, că patimile le-ai supus minţii? Privitor, că ai ales rodul înţelepciunii, învrednicindu-te vedeniei celei dumnezeieşti? Învăţător dogmelor celor cereşti? Lucrător de cele sfinte, prea sfinţite? Făcător de minuni prea minunate ? Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre. *(de două ori)*

Ce te voi grăi acum prea cuvioase ? Povăţuitor celor rătăciţi şi celor bolnavi doctor? Dătător îndestulat celor lipsiţi, care cer de la tine? Dracilor prea tare izgonitor? Îndemnător nevoinţei mucenicilor, care prooroceşte străluceşti cu darul, vrednicule de minune? Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre. *(de două ori)*

Ce te voi numi Grigorie? Tare surpător păgânătăţii celei fără de Dumnezeu? Hotărâtor bunei-credinţe şi învăţător prea înţelept? De pace dătător nebiruit? Risipitor

de războaie nesurpat? Vieţuitor prin munţi, şi văzător de cele de prin cetăţi? Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi vesti acum, prea cuvioase ? Următor apostolilor, că însuţi ai fost făcător de minuni? Că ai oprit râul cu chemarea lui Hristos? Şi ai uscat iezerul cel ucigător de fraţi? Stricător adunărilor celor luptătoare de Dumnezeu şi înmulţitor şi luminător aşezământurilor creştineşti? Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Stând întru adâncurile privirii, prea înţelepte ierarhe al lui Hristos, te-ai învăţat arătarea cea dumnezeiască a Treimii, văzând mai înainte neabătut cu Duhul, pe Hristos Dumnezeul nostru, ne izvorăşti nouă adâncime de minuni. Prefăcând firea apelor cea umedă, în fire de piatră, şi pe purtătorul de grijă al capiştei, scăpându-l din rătăcirea cea întunecoasă, ai plecat pe izgonitori să se încredinţeze a crede adevărului. Şi arătându-te lor stâlp de dreaptă credinţă al bunătăţii, te-ai numit prooroc minunilor. Pentru aceasta te rugăm, nu înceta a ruga pe Mântuitorul pentru noi, să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Podobie: Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Fiind alunecat cu mintea şi robit de înşelătorul cu înşelăciune, Mireasă a lui Dumnezeu, către milostivirea ta cea prea minunată, şi către rugăciunea ta cea fierbinte scap eu ticălosul, Preasfântă Fecioară. Scapă-mă de legătura supărărilor şi a nevoilor, ceea ce eşti cu totul fără prihană, şi mă mântuieşte de năvălirile dracilor, ca să te măresc, şi cu dragoste să te laud, şi să mă închin ţie, şi să te măresc pe tine, Stăpâna cea pururea fericită.

A Crucii, a Născătoarei

Văzându-Te, Doamne, spânzurat pe lemn, în mijlocul tâlharilor, Maica Fecioară, care Te-a născut fără de dureri şi fără de stricăciune, s-a rănit la suflet cu săgeată cumplită, şi se sfărâma la cele dinlăuntru suspinând cu amar şi fără de milă zgâriindu-şi faţa şi vărsând lacrimi de foc, cu suspin striga către Tine, Mântuitorule: Vai mie Fiul meu, inima mea cea prea dulce, cum pătimeşte acum fără dreptate?

Stihoavna din Octoih.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a sfântului, glasul al 6-lea*

Priveghere de la Dumnezeu ţi s-a dat ţie, înţelepte, asemenea ca lui Daniil. Că precum aceluia visul, întru acest chip ţie şi s-a descoperit taina credinţei. Pentru aceea roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre, cuvioase părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cuvântul Arhanghelului ai primit, şi scaun de heruvimi te-ai arătat, şi în braţe ai purtat pe nădejdea sufletelor noastre, Născătoare de Dumnezeu.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: A treia zi ai înviat...

Văzându-Te răstignit, Hristoase, ceea ce Te-a născut, striga: Ce taină străină este aceasta care văd, Fiul meu? Cum mori pe lemn, fiind spânzurat cu trupul? Dătătorule de viaţă.

Troparul, glasul al 8-lea: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci te roagă lui Hristos Dumnezeu părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim întru moarte cu păcate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

La Utrenie

Canoanele amândouă din Octoih, şi al sfântului pe 6.

Canonul sfântului

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a, glasul al 8-lea

Irmos: Pe faraon cel ce se purta în căruţă, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând; în chipul Crucii lovind, şi despărţind marea, şi pe Israil

fugătorul mergătorul cel pedestru l-a mântuit; pe cel ce cânta cântare lui Dumnezeu.

Arată întru mine, părinte Grigorie şi acum luminat lucrarea cea dumnezeiască a minunilor, scăpându-mă de adâncimea greşelilor mele, fericite, şi cu luminarea ta luminează-mă, ca după vrednicie să te laud.

Ca un purtător de grijă, şi cu numele înţelepciunii numit şi înţelept, ai ales mai de cinste bun neamul sufletului decât dezmierdările trupului, fericite, culegând cu iubire de osteneală dogmele înţelepciunii, prin care aceea se hrăneşte, apropiindu-se de Dumnezeu, Grigorie.

Văzând şarpele cel cumplit, Grigorie, că ai soră curăţia, ca pe un ajutor bun, a întărâtat asupra ta pe zavistnici, pe care i-ai ruşinat părinte cu îndelungă răbdare, vindecând pe femeia care era cuprinsă de patimi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

La pământ străin petrecând, cuvioase, tuturor te-ai arătat cucernic pentru bunătăţi, bun credincios şi iubitor de Dumnezeu, luând dar de la Dumnezeu a face minuni, prin care te-ai cunoscut, că ai strălucit în lume ca soarele, de Dumnezeu grăitorule.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Din rădăcină împărătească, ai odrăslit Curată, şi ai născut pe Împăratul Hristos, pe Cuvântul lui Dumnezeu mai presus de gând şi de cuget, întrupat din curate sângiurile tale, fiind în două firi şi într-un Ipostas.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce ai întărit cerurile...

Curăţindu-ţi gândul de întreitele valuri ale patimilor, şi umplându-l de privire îndumnezeită, te-ai arătat lăcaş cu bună cuviinţa înţelepciunii, şi te-ai îmbogăţit cu darul proorociei Grigorie.

Vorbind cu Scriptura cea insuflată de Dumnezeu, prea fericite, şi din multe feluri de vieţuiri înţelepţeşte alegând un chip de bunătate, l-ai întărit întru sineţi, de Dumnezeu înţelepţite Grigorie.

Arătătorul de cele dumnezeieşti, cu dumnezeiască tăinuire învăţându-se taina bunei credinţe, ne-a luminat pe noi a cinsti Treimea întru o Fiinţă şi întru o fire, nezidită şi împreună veşnică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Povăţuindu-te de Dumnezeu, ca unul ce l-ai căutat cu dragoste, ai câştigat învăţător pe prea curata şi Născătoarea de Dumnezeu Maria, şi pe fiul tunetului, care te-au învăţat lumina Treimii, pe tine grăitorule de Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Toiag, care ai odrăslit pe Hristos, floarea nestricăciunii şi cădelniţă de aur, toţi pe tine te ştim, curată; care porţi în braţele tale, Cărbunele dumnezeieştii Fiinţe, de Dumnezeu fericită Fecioară.

Irmosul: Cela ce ai întărit dintru început cerurile întru pricepere şi pământul pe ape l-ai întemeiat, pe piatra poruncilor Tale, Hristoase, mă întăreşte că nu este Sfânt afară de Tine, unule Iubitorule de oameni.

Sedealna, glasul al 3-lea:

Podobie: Pentru mărturisirea...

Nou Moise te-ai făcut prin fapte, luând tablele credinţei pe muntele arătării de Dumnezeu celei de taină, punând lege popoarelor, buna credinţă a tainei Treimii, Grigorie. Pentru aceasta toţi credincioşii cinstim pomenirea ta, prin tine cerându-ne mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Singură şi prea curată Maică Fecioară, te-ai făcut cort dumnezeiesc al Cuvântului, întrecând cu curăţia pe îngeri, ci dar cu apele tale cele dumnezeieşti, curăţeşte-mă pe mine, care mai mult decât toţi m-am făcut ţărână spurcată cu păcatele trupului, ceea ce eşti cinstită, dându-mi mie prea curată, mare milă.

A Crucii, a Născătoarei

Mieluşeaua Cuvântului cea nespurcată, Fecioara, Maica cea nestricată, văzând pe Cruce spânzurat, pe Cel ce fără de durere a odrăslit dintr-însa, precum se cade ca unei Maici tânguindu-se striga: Vai mie Fiul meu, cum pătimeşti de voie? Vrând să mântuieşti pe om de patimile cele de necinste.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne, Tu şi puterea mea, Tu Dumnezeul meu, Tu bucuria mea; Cel ce nu ai lăsat Sânurile Părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta cu proorocul Avacum strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Pământului celui bun te-ai asemănat părinte de Dumnezeu înţelepţite primind sămânţa Cuvântului, evangheliceşte o înmulţeşti însutit, încă şi acum Grigorie, aducând cu învăţăturile tale pe cei ce cu credinţă cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Ca fulgerul strălucind viaţa ta părinte, a gonit înşelăciunea dracilor; că de lumina bunătăţii tale, n-a putut să se atingă întunericul acelora. Pentru aceea mai marele capiştei, de la înşelăciunea cea pierzătoare de suflet, ca o piatră tăvălindu-se, se luminează.

Învrednicitu-te-ai a vedea norul luminii celei dumnezeieşti, luând legea cea scrisă de Dumnezeu a teologiei, părinte, ca Moise te-ai învăţat adeverinţa. Pentru aceea te-ai arătat dătător de lege Bisericii lui Hristos, cugetătorule de Dumnezeu Grigorie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Abătutu-te-ai de la înşelăciunea ritorilor şi luminându-te cu darul Cuvântului, părinte, cu adevărat ai luat putere bogată apostolească asupra dracilor; că mai marele întunericului, fuge de raza ta cea strălucitoare, Grigorie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sicriul care avea într-însul legea cea scrisă de Dumnezeu, pe tine cea fără prihană, te însemna mai înainte de departe, care ai zămislit în pântece nespus pe Cuvântul cel începător de viaţă, care hrăneşte din destul sufletele celor ce strigă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cela ce eşti lumină neapusă? Şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine ticălosul. Ci mă întoarce şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele, rogu-mă.

Cu lucrarea cuvintelor tale, ai ogorât inimile cele înţelenite şi ai semănat într-însele dumnezeiasca sămânţă ierarhe şi ai adus Mântuitorului roadă de multe feluri, mântuire credincioşilor, grăitorule de Dumnezeu.

Stătătorul înaintea lui Dumnezeu Fedim, fiind aprins cu râvnă, te-a uns pe tine, părinte, nefiind tu de faţă, bizuindu-se bunei credinţe şi vieţii tale celei curate şi nădăjduindu-se lui Dumnezeu, celui ce pe toate le vede, grăitorule de cele dumnezeieşti, Grigorie.

Cu curgerile dogmelor tale ai stins focurile cele idoleşti şi cu învăţăturile tale, ai întărit pe credincioşi, prea înţelepte, suindu-te ca Samuil la înălţimea ştiinţei şi te-ai făcut tare ca un copac.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înţelepţite de Dumnezeu ierarhe, cu rugăciunile tale mântuieşte-mă de cele cumplite şi sparge zapisul greşelilor mele, părinte. Că preot fiind, ai luat de la Dumnezeu putere să ierţi greşelile.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Înfrumuseţatu-te-ai Fecioară cu frumuseţele cele curate ale fecioriei tale şi grozăvia cea urâtă a Evei celei dintâi o ai împodobit, născând pe Hristos, care dă îmbrăcămintea nemuririi, celor ce te cinstesc pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă Mântuitorule...

Făcând minunea, ai uscat iezerul cel ucigător de frate, şi pornirile râului le-ai oprit, înţelepte, înfigându-ţi toiagul care s-a şi făcut copac, cu voia lui Dumnezeu, Grigorie.

Râvna lui Dumnezeu te-a mâncat pe tine, Grigorie, că nesuferind a vedea ocărându-Se Dumnezeu, ai pierdut poporul cel ce cugeta cele deşarte, cu rugăciunile tale, grăitorule de Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vrând să te defăimeze pe tine, ticălosul evreu cel cu credinţă rea, s-a omorât, prea slăvindu-te pe tine Dumnezeu, ca pe o slugă dumnezeiască, că te-ai arătat împlinitor poruncilor Lui.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Venit-a peste tine Preacurată, Duhul, care lucrează toate şi Cuvântul lui Dumnezeu s-a sălăşluit întru tine şi S-a făcut trup nepovestit, rămânând neschimbat.

Irmosul: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi mă ridică dintru adâncul răutăţilor, rogu-mă. Căci către Tine am strigat şi mă auzi Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Cele de sus căutând de tot necazul ne izbăvim, de Dumnezeu Născătoare.

A multora minuni luând lucrarea, cu semne înfricoşate pe draci i-ai îngrozit şi bolile oamenilor ai gonit, prea înţelepte Grigorie. Şi făcător de minuni te numeşti, chemarea din fapte luând.

Icos: Unde voi începe a alcătui laude, eu ticălosul? Văzând multe şi prea minunate lucruri. De voi începe din viaţa cuviosului, nicicum nu voi putea; că toată mintea covârşeşte dumnezeiască viaţa lui. Iar de voi începe din minuni şi întru aceasta mă voi ruşina, că mai mult decât nisipul sunt. Pentru aceasta s-a numit de minuni făcător, chemarea din fapte luând.

Sinaxar

În această lună, în ziua a şaptesprezecea, pomenirea celui dintru Sfinţi părintelui nostru Grigorie, făcătorul de minuni episcopul Neocezareei.

Stih: Grigorie făcând minuni şi de demult,
Stând de faţă la Dumnezeu, face minuni mai mult.

Întru a şaptesprezecea zi, marele făcător de minuni a adormit.

Acesta a fost în zilele împăratului Aurelian, din părinţi elini, şi dându-se numai-decât spre partea cea mai bună, a cunoscut adevărata credinţă în Hristos. Crescând el în vârstă, creştea şi buna credinţă într-însul. Iar de mărimea şi mulţimea minunilor ce făcea, a dobândit numire numelui său, numindu-se făcător de minuni.

Căci aflându-se încă la şcoală în Alexandria după obicei, învăţând filosofia, merse la dânsul o femeie desfrânată, cu învăţătură ca să-l clevetească, îndemnată fiind de alţi ucenici, ce erau cu dânsul, şi îndrăcindu-se ea pentru năpaste; şi scuturându-o jos grozav, o tămădui sfântul cu rugăciunea sa.

Văzut-a şi pe Preasfânta Născătoarea de Dumnezeu, împreună şi pe Ioan cuvântătorul de Dumnezeu aievea, învăţându-l taina Sfintei Treimi.

Şi după ce se hirotoni episcop Neocezareei, de Fedim episcopul Amasiei şi după ce a mers la biserica ce i s-a dat spun că a făcut multe minuni, care nu s-au auzit. Şi mai mari decât a se crede.

Că a pornit o piatră mare cât un munte cu rugăciunea, de a mutat-o într-altă parte. Şi fiind sfântul trecător, s-a abătut de a intrat într-o capişte idolească, unde a gonit dracii de acolo, şi după ce s-a dus sfântul, n-au mai cutezat să intre dracii acolo. Aceasta aflând cel ce purta grija capiştei, s-a mâniat pe sfântul. Iar sfântul a scris pe o hârtie: Eu Grigorie, zic ţie satano intră, şi punându-o în capişte, au intrat iarăşi dracii în ea. Iar mai marele capiştei se îngrozi de o minune ca aceea. Şi în loc de slujitor dracilor, se făcu îndată ucenic lui Hristos, apropiindu-se de marele Grigorie.

Şi un iezer mare ce făcea valuri ca marea, îl secă de-l făcu uscat. Secând împreună şi vrajba a doi fraţi ce avea între dânşii, zicând amândoi că a fost iezerul al lor, şi era vrajbă mare între dânşii.

Oprit-a şi calea unui râu, rugat fiind de locuitorii de acolo, înfigându-şi toiagul în udătura pământului cea repede, adăugându-se minune peste minune. Că se vede unde se întoarce apa înapoi, ca şi cum s-ar fi temut a se atinge de toiag, care toiag uscat fiind, şi lipsit fiind de fireasca umezeală, se făcu copac verde şi frunzos, şi nici îndelungarea vremii n-a stricat minunea, ci şi acum precum zic, ocolind apa pe departe, şi copacul stând atâţia ani, se propovăduieşte puterea lui Hristos, prin marele Grigorie.

Afară dintru aceasta, şi evreul ce s-a făcut că este mort, zăcând răsturnat, se făcu lucru adevărat, precum el s-a închipuit şi s-a făcut.

Şi odinioară iar făcând rugăciune în munte, se păru că este copac, celor ce-l căutau să-i facă rău. Şi a dat moarte în cei necredincioşi şi venind la credinţă îi mântui de moarte.
Deci vrând să treacă către Domnul, mulţumi lui Dumnezeu, că fiind cetatea sa cu mulţi oameni, şi fiind plină de necredincioşi, şi păgânătate, i-au lăsat aşezaţi în credinţă, căci câţi au găsit în necredinţă, atâţia au şi lăsat pe cei ce au primit credinţa.

Tot în această zi, pomenirea părintelui nostru cuviosului şi mărturisitorului Lazăr zugravul.

Stih: Nu te zugrăveşte Lazăr pe tine acum Cuvinte,
Ci neprins de văpsele acum viu te vede.

Acest sfânt de mic copil s-a făcut monah şi a învăţat meşteşugul zugrăviei. Iar pe lângă aspra viaţă, şi înfrânarea ce întrebuinţa, se silea fericitul încă şi spre milostenie. Pentru care a şi primit darul preoţiei.

Deci după ce se făcu preot, a dat război împotriva tuturor eresurilor. Şi atât de multe necazuri a suferit, nu numai de la nestorieni şi eutihieni şi dioscoreni, ci şi de la luptătorii de icoane, întrucât este cu neputinţă prin cuvânt a se spune. Ci şi la Roma cea veche a fost trimis ca să ajute părinteştile şi apostoleştile dogme, cărora le da război luptătorii de icoane. Şi întorcându-se de la Roma la Constantinopol cu mare încuviinţare, iarăşi a fost trimis la Roma pentru aceiaşi pricină; şi în drumul său de a doua oară la Roma, pe la mijlocul căii, s-a bolnăvit din tulburările vremii, şi aşa şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Iar cinstitul lui trup, fiind adus la împărăteasa cetăţilor, s-a aşezat în mănăstirea, ce se numea a lui Evandru de ceea parte de zid.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Zaharia ciubotarul şi Ioan.

Stih: Zaharia şi Ioan împreună.
Aveau minte heruvimicească priveghelnică.

Povestire foarte folositoare

Un om oarecare vestit întru lucrurile lumeşti, cu numele Ioan, lepădând toate îndulcirile vieţii, ducea o viaţă smerită şi monahicească. Şi îndeletnicindu-se în fapte dumnezeieşti, se sârguia ca să placă numai lui Dumnezeu. Deci ostenindu-se pururea întru rugăciuni şi cereri întinzându-se şi sporind la cele mai înaintate şi mai mari isprăvi. Fiindcă pe lângă celelalte ale lui păşiri, aveau obicei a se duce ca să privegheze toată noaptea la bisericile Domnului, drept aceea într-o noapte, s-a dus la Biserica cea mare a sfintei Sofiei ce se află în Constantinopol şi aflând uşile încuiate, a şezut acolo pe un scaun ce era aproape, fiind ostenit el şi întru şederea sa îşi citea slujba cu glas şoptitor.

Şi iată vede o strălucire de lumină, ce venea de afară, şi privind mai cu luare aminte, a văzut un bărbat cucernic, care urmă după lumina aceea. Deci bucurându-se pentru acea privire, mai bine luă aminte, voind ca să vadă ce are să facă acel om. Şi când a ajuns omul acela la porţile bisericii sfintei Sofiei ce erau închise, şi-a plecat genunchii dinaintea porţilor, şi îndestul a făcut rugăciunea, apoi a ridicat în sus mâinile sale, şi făcând semnul Crucii pe porţi, o minune! Îndată ele s-au deschis de la sine, şi împreună cu lumina a intrat, înlăuntru şi minunatul acela.

Şi după ce a intrat, iarăşi a plecat genunchii pe pardoseală, unde deasupra era zugrăvită icoana Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, şi sculându-se a deschis şi acolo porţile, şi venind la porţile cele frumoase de argint ale bisericii în pridvor, în destulă rugăciune a făcut acolo. Apoi cu semnul Crucii le-a deschis şi pe acelea, şi aşa a intrat în biserică cu totul luminat fiind.

Deci mergând în mijlocul bisericii, şi-a ridicat mâinile în sus, îmblânzind pe Dumnezeu. Iar după ce şi-a isprăvit rugăciunea, s-a întors iarăşi înapoi, şi trecea prin pridvorul bisericii. Iar porţile se încuiau din dumnezeiasca lucrare, îndată ce acela ieşi afară.

Deci stă Sfântul om Ioan, şi căuta cu luare aminte, unde va merge dumnezeiescul acela bărbat, după ieşirea din biserică. Şi fiindcă acela mergea pe drumul drept, nu s-a lenevit avramicescul Ioan a-i urma, ca să afle unde se ascunde acest fel de scump mărgăritar al lui Dumnezeu.

Şi abătându-se acela puţin din dreptul drum, mergea spre schela cea pogorâtoare a Sfântului mucenic Iulian, şi apropiindu-se de o prea mică casă, şi bătând cu mâna în uşă, a strigat încet numele femeii ce era înlăuntru: Maria, şi aşa a intrat înlăuntru. Atunci lumina ce-l lumina pe cale, s-a ridicat din mijloc, şi aşa între amândoi s-a făcut noapte întunecată.

Iar femeia dumnezeiescului acela bărbat, a aprins lumânarea din candelă, şi a dus-o bărbatului ei, însă el nu s-a culcat pe pat, nici şi-a odihnit trupul cu vreun alt chip, ci a început să lucreze, căci era ciobotar.

Atunci şi cel ce-i urmă lui, vrednicul de pomenire Ioan, fără de sfială a intrat înlăuntrul casei, şi căzând la picioarele lui, le uda cu lacrimi şi rugându-l pe el, zicea: Nu ascunde de mine, cine eşti, şi care este înalta ta vieţuire, prin care faci străine minuni, pe care le-am văzut însumi cu ochii mei.

Iar smerit cugetătorul acela zicea: Iartă-mă bătrânule pentru Domnul. Eu sunt om păcătos, şi nu am la sine-mi nici o faptă bună. Că cine sunt eu păcătosul ? Sau de unde am învăţat vreo înaltă vieţuire, precum singur zici, în vreme ce sunt sărac, şi mă aflu lucrător unui meşteşug celui mai neînsemnat; te-ai înşelat omule, te-ai înşelat, şi ai văzut nălucă, iar nu adevărul.

Atunci bătrânul a adaos lacrimi peste lacrimi, şi nu înceta a-l jura pe el pe numele lui Dumnezeu, ca să-i arate lui, fapta bună a sa cea mare. Căci zicea: De nu era lucrul dumnezeieştii pronii; ca să se descopere petrecerea ta, cu adevărat nu m-aş fi învrednicit eu cel mai mic să fiu privitor acestui fel de taină.

Deci strâmtorat fiind de jurăminte minunatul acela bărbat, s-a sculat de pe scaun, şi făcând mai întâi metanie bătrânului, a început a zice aşa: Bine să ştii fratele meu, că nici o ispravă pe pământ n-am câştigat decât să mă înnoroiesc, şi să mă întinez cu păcatele. Să cinstesc mai mult desfătarea trupească. Iar după aceasta, din bunătatea Dumnezeului meu, luând în minte frica muncii, după ce aceasta ce o vezi am luat-o femeie, n-am întinat curăţenia trupului. Ci şi amândoi cu unire păzim fecioria şi o tăinuim aceasta, zicând, că ea este stearpă. Şi până acum cu ajutorul lui Dumnezeu, se păzeşte de noi adevărata curăţenie a sufletului şi a trupului, pentru dorinţa şi dragostea Ziditorului nostru.

Voi adăuga încă şi alta, pentru legătura jurământului. Bogăţia mea toată, nu este mai multă fără numai trei arginţi şi jumătate, şi cu aceştia cumpărând piei, lucrez meşteşugul ciobotelor; şi dobânda ce o scot de acolo, o despart în două părţi şi o parte adică cea mai dreaptă şi căpetenie, o hărăzesc lui Hristos, împărţindu-o pe ea la săraci fraţii lui Hristos; iar cealaltă parte o cheltuiesc la trebuinţele noastre; şi aşa pururea petrecând, aştept neîncetat pe înfricoşatul judecător ce va să vină. Şi-mi aduc aminte de cercetarea cea înfricoşată ce au să-mi facă cumpliţii draci.

Această povestire arzând-o Ioan, şi înspăimântându-se, de curată şi fericită viaţă a pururea pomenitului Zaharia (căci aşa se numea), l-a lăudat pe el. Apoi bine-

cuvântându-l pe minunatul bărbat, a ieşit din casa lui cu bucurie şi veselie. Şi Ioan s-a dus la casa unde găzduia, mulţumind lui Dumnezeu pentru minunile mari ce a văzut.

Iar fericitul Zaharia, cel ce întru adevăr avea nemândrie, voind ca să fugă de amăgirea deşertăciunii lumeşti, şi-a lăsat casa sa aceea şi a fugit, cu desăvârşire, necunoscut tuturor făcându-se.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Longhin, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Ai nevoitor, Hristoase, pe marele Longhin,
Ai încă şi sihastru pe alt mare Longhin.

Tot în această zi, Sfântul Ghenadie, patriarhul Constantinopolului, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Ghenadie a aflat Raiul cunună,
Viteaz arătându-se, către gânditoarea luptă.

Tot în această zi, Sfântul Maxim , patriarhul Constantinopolului, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Maxim a avut dureri şi fii născând,
S-a dus din viaţă, curatele fapte uneltind.

Tot în această zi, prea cuviosul Iustin, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Sihăstrescul ochi se închide cel priveghetor,
Iustin minunea sihaştrilor cel nevoitor.

Tot în această zi, cuviosul Ghenadie cel ce s-a nevoit în mănăstirea Vatopedului şi a fost dohiar şi s-a învrednicit a vedea chip deşert, că a izvorât undelemn prin minunea Născătoarei de Dumnezeu, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Ghenadie a văzut străină oarecare şi marea minune,
Chip deşert izvorând, din darul celei Preacurate.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu focul s-a ruşinat în Babilon oarecând. Pentru aceasta tinerii în cuptor cu bucuros picior, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Lauda părinţilor şi a dascălilor, cinstea cea cuvântătoare, luminătorul Bisericii, stâlp nemişcat al bunei credinţe, tu te-ai arătat, Grigorie, strigând: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Strălucind cu minunile, ai luminat lumea. Pentru aceea, gânditorule de Dumnezeu, adunându-ne, te fericim noi cei ce ne îndulcim de cuvintele tale, strigând: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tuturor celor bolnavi ai izvorât vindecări, prea înţelepte, că s-a revărsat darul din destul în buzele tale cu minunile, dintru care strigai: Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Acum s-au umplut toate de lumină dumnezeiască, prin tine, Preacurată, că tu te-ai arătat uşă prin care S-a împreunat Dumnezeu cu lumea, luminând pe cei ce strigă cu credinţă: Bine este cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul...

Cei ce ne-am îmbogăţit prin tine, de lumina Treimii celei de o Fiinţă şi cinstită, Grigorie, săvârşind prăznuirea ta acum, cerem să ne luminăm cu darul cel făcător de minuni, strigând Stăpânului: Preoţi bine-L cuvântaţi, noroade prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Ca o oglindă de curând arătată, primind strălucirile Dumnezeirii celei stăpânitoare, prea fericite, ai luminat lumea trimiţând razele luminii celor ce cu dreaptă credinţă strigă, cântând: Tineri bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, noroade prea înălţaţi-l, întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Fiind acoperit de Dumnezeu, prea înţelepte, a fi pricină de bună credinţă, celor ce cinstesc pe Dumnezeu, fiind tăinuit în munte, ca un alt Moise dătător de lege, învăţând strigai Grigorie: Pe Făcătorul şi Mântuitorul, preoţi bine-L cuvântaţi, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Făcutu-te-ai lăcaş Luminii celei neapuse, prea curată, strălucind cu frumuseţile fecioriei, şi ai luminat pe toţi cei ce din suflet te mărturisesc pe tine, adevărată Născătoare de Dumnezeu, şi strigă: Tineri bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, noroade prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

De şapte ori cuptorul, muncitorul haldeilor l-a ars nebuneşte, cinstitorilor de Dumnezeu. Iar văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului, au strigat: Tineri bine Îl cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, noroade prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta...

Strălucind cu lumina vieţuirii celei alese, acum stai înaintea Luminii celei mari, fiind încununat cu faceri de minuni lucrate de Dumnezeu, ca un biruitor, cuvioase părinte ierarhe Grigorie, făcătorule de minuni, gânditorule de Dumnezeu, luminătorule al Bisericii, podoaba dreptcredincioşilor.

Roagă-te cu rugăciunile tale, să se îndrepteze acum preoţia cea împărătească, cea aleasă şi sfinţită, făcătorule de minuni, şi cei ce săvârşesc acum cu credinţă pomenirea ta roagă-te să se învrednicească a dobândi Împărăţia cea de sus, şi dumnezeiasca veselie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Biruind năpădirile dracilor şi supunând cugetul trupului, şi făcându-te arhiereu fără de răutate şi cuvios, îmbrăcat fiind cu îmbrăcămintea dreptăţii, făcătorule de minuni, stai lângă scaunul Împăratului tuturor cu îndrăzneală, întru tot fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Arătatu-te-ai o, Fecioară, a fi Maică lui Dumnezeu, născând mai presus de fire pe Bunul Cuvânt cu trup, care l-a izbucnit Tatăl din inima Sa mai înainte de veci ca un Bun. Pe care acum Îl înţelegem mai presus decât trupurile, măcar şi în trup de S-a îmbrăcat.

Irmosul: Spăimântatu-s-a de aceasta Cerul şi marginile pământului s-au minunat, că Dumnezeu s-a arătat oamenilor trupeşte, şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea pe tine, Născătoare de Dumnezeu, începătoriile Cetelor îngereşti şi omeneşti te mărim.

Luminânda:

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Pe ierarhul Grigorie, care s-a arătat ales în lume, cu multe feluri de minuni, să-l lăudăm iubitorilor de prăznuire, cu cântări dumnezeieşti, ca şi cu rugăciunile lui să luăm dezlegare de greşeli.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Altă **Luminândă:** Cu minunile ai strălucit făcătorule de minuni, Grigorie, pe slujitorul cel idolesc l-ai scăpat din stricăciune şi de înşelăciunea diavolului, piatra o ai ridicat cu porunca, şi iezerul l-ai uscat, şi râul l-ai oprit. Pentru aceea toţi cu un glas te lăudăm de trei ori fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel ce mi-a zavistuit viaţa cea de demult dumnezeiască şi fericită în Rai, vrăjmaşul cel prea viclean, şi meşteşugăreţ, şi m-a depărtat din Eden, acum se omoară prin naşterea ta, Fecioară.

A Crucii, a Născătoarei

Pe lemnul Crucii văzând spânzurat pe Fiul tău şi Domnul, Maică Fecioară cu totul fără prihană, plângând ai strigat: Cum ai apus, Soarele slavei, lumina mea cea prea dulce.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara cea cu...

Bucură-te, cel ce eşti lăudat în cuvântarea de Dumnezeu, prea sfinţite, arătat stâlpul Bisericii, temelia dogmelor, dumnezeiescule organ al Mângâietorului. Gândul cel ceresc, vioara Duhului, păstorule cel mare, al lui Hristos mai marelui păstorilor, oaie curată şi miel prea blând. Izvor care izvorăşti apele dogmelor şi râuri de tămăduiri, sfinţite tăinuitorule Grigorie, roagă-te lui Hristos, să dăruiască sufletelor noastre mare milă. *(de două ori)*

Bucură-te, podoaba ierarhilor, lăcaşul cel luminos al bunătăţilor. Cumpăna Bisericii, canonul preoţiei, râul cel de ape dumnezeieşti, din care se adapă toată lumea cea de sub soare, spre bună rodire sufletească, şi de mântuire, şi noroiul eresurilor se spală. Omule ceresc, îngere pământesc; gură care deplin a învăţat dumnezeiasca lege. Grigorie moştenitorule al lui Hristos, cel ce dă lumii mare milă.

Cu ploile sfintelor tale rugăciuni, ai uscat odinioară iezerul cel pricinuitor de vrajbă. Şi cu toiagul care s-a făcut copac prin dumnezeiescul dar, ai oprit râul înţelepte, cel ce fără de orânduială se vărsa. Capiştile dracilor le-ai surpat la pământ, Grigorie. Iarna necredinţei o ai topit, cu rugăciunile tale cele fierbinţi către Dumnezeu. Cu minuni ai întărit sufletele, şi le-ai adus Făcătorului de bine al tuturor. De la care ai şi luat plata ce ţi s-a căzut. Pe care roagă-L, să dea sufletelor noastre mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

De ierarhul cel prea lăudat întru minuni, şi cele fără de suflet ruşinându-se, prea slăvit se prefăcea; că iezerul se usca, îndreptând mintea fraţilor. Şi toiagul crescând a oprit râul. Piatra prin cuvânt s-a mutat, aducând pe cei necredincioşi către cunoştinţa lui Dumnezeu, prin care Dumnezeule, dăruieşte sufletelor noastre mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Acoperământul tău, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, este casă de doctorie duhovnicească, că la aceea scăpând, ne izbăvim de bolile sufleteşti.

A Crucii, a Născătoarei

Pe Emanuil, Mielul şi Cuvântul lui Dumnezeu, văzându-L spânzurat cu trupul pe lemn, Mieluşeaua cea prea curată şi Fecioara, lăcrimând era cuprinsă de întristare.

Stihoavna din Octoih.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 4-lea.*

Luând soarta preoţiei de la Dumnezeu, şi cu dumnezeiesc veşmânt îmbrăcându-te de la înălţime, pe cei ce erau mai înainte fiii necredinţei, i-ai făcut fiii luminii şi moştenitori, vărsându-se în buzele tale darul înţelepciunii lui Dumnezeu, însuţi lucrătorule al Domnului de lucruri prea slăvite Grigorie. Pentru aceea şi acum întru pomenirea ta, roagă-te lui Hristos Dumnezeu, pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Glasul dumnezeiescului Gavriil aducem ţie cu bucurie, şi strigăm: Bucură-te, Raiule care ai în mijlocul tău totdeauna, pomul vieţii, palatul cel prea mărit al Cuvântului, bucură-te, Fecioară cea cu totul fără prihană.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: Dat-ai semn...

Văzând Stăpâna cea cu totul fără prihană, pe Stăpânul făpturii răstignit, cu tânguire striga: Vai mie dumnezeiescule Fiu! Cum suferi dureri fiind Dumnezeu fără de pătimire? Cetele îngerilor cu frică s-au spăimântat, văzând taina răstignirii Tale celei nespuse, Iisuse Atotputernice, Mântuitorul sufletelor noastre.

Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei

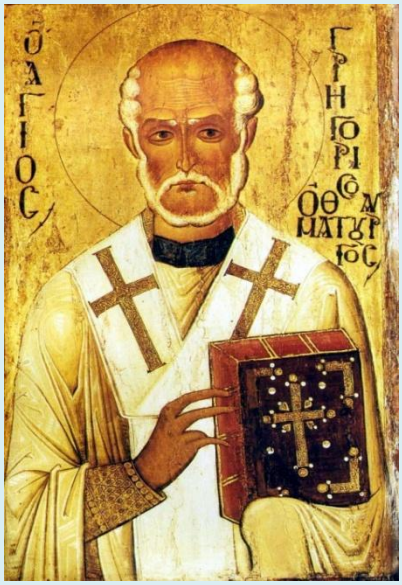

Canon de rugăciune la Sfântul ierarh Grigorie Taumaturgul - 17 noiembrie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=9tFC156G7Bo

***

Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei:
https://www.youtube.com/watch?v=yspzEWOV3W0

***

Troparul Sfântului ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei, glasul al 8-lea: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci, te roagă lui Hristos Dumnezeu, părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim în moarte cu păcate.

&&&

facere a lui Teofan

Cântarea 1, glasul al 8-lea

Irmos: Pe Faraon cel ce era purtat în căruţă, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând; în chipul Crucii lovind şi despărţind marea, pe Israel cel fugărit, mergător pedestru l-a arătat, pe cel ce cântă cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arată întru mine, părinte Grigorie şi acum luminat lucrarea cea dumnezeiască a minunilor, scăpându-mă din adâncul greşelilor mele, fericite şi cu strălucirea ta luminează-mă, ca după vrednicie să te laud.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un sârguitor şi înţelegător şi înţelept, ai ales mai bine cinstea sufletului, decât desfătările trupului, fericite, culegând cu iubire de osteneală dogmele înţelepciunii, prin care acela se hrăneşte, apropiindu-se de Dumnezeu, Sfinte Grigorie.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Văzând şarpele cel cumplit, Sfinte Grigorie, că ai soră curăţia ca pe un ajutor bun, a întărâtat asupra ta pe zavistnici, pe care i-ai ruşinat, părinte, cu îndelungă răbdare, vindecând pe femeia care era cuprinsă de patimi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe pământ străin petrecând, cuvioase, tuturor te-ai arătat cucernic pentru virtute, bun credincios şi iubitor de Dumnezeu, luând har de la Dumnezeu de a face minuni, prin care eşti cunoscut, că ai strălucit în lume ca un soare, de Dumnezeu grăitorule.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Din rădăcină împărătească ai odrăslit, Curată şi ai născut, în chip mai presus de gând şi de cuget, pe Împăratul Hristos, pe Cuvântul lui Dumnezeu, Întrupat din curate sângiurile tale în două Firi şi într-un Ipostas.

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce ai întărit din început...

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Curăţindu-ţi gândul de furtuna patimilor şi umplându-l de privire întru tot înţeleaptă, te-ai arătat locaş cu bună cuviinţă înţelepciunii şi te-ai îmbogăţit cu harul proorociei, părinte Grigorie.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vorbind cu Scriptura cea insuflată de Dumnezeu, prea fericite şi din multe feluri de vieţuiri înţelepţeşte alegând un chip de virtute, l-ai întărit întru tine, de Dumnezeu înţelepţite Grigorie.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cunoscătorul de cele dumnezeieşti, cu dumnezeiască tăinuire învăţându-se taina teologiei, ne-a luminat pe noi a cinsti pe Preasfânta Treime într-o Fiinţă şi într-o Fire, Nezidită şi împreună Veşnică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Călăuzit de Dumnezeu, ca unul ce L-ai căutat cu dragoste, ai câştigat învăţător pe prea curata şi Născătoarea de Dumnezeu Maria şi pe fiul tunetului, care te-au învăţat lumina Treimii, pe tine, grăitorule de Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Toiag care ai odrăslit pe Hristos, floarea nestricăciunii şi cădelniţă de aur, toţi pe tine te ştim, curată, care porţi în braţele tale cărbunele dumnezeieştii Fiinţe, de Dumnezeu fericită, Fecioară.

Irmosul: Cel ce ai întărit din început cerurile întru pricepere şi pământul pe ape l-ai întemeiat, pe piatra poruncilor Tale, Hristoase, mă întăreşte, că nu este sfânt afară de Tine, Unule, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti Tăria mea, Doamne, Tu şi Puterea mea, Tu Dumnezeul meu, Tu Bucuria mea; Cel ce nu ai lăsat Sânurile Părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta cu proorocul Avacum strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pământului celui bun te-ai asemănat, părinte de Dumnezeu înţelepţite, primind sămânţa Cuvântului, evangheliceşte o înmulţeşti însutit încă şi acum, Sfinte Grigorie, aducând cu învăţăturile tale pe cei ce cu credinţă cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca fulgerul strălucind viaţa ta, părinte, a alungat înşelăciunea demonilor; că de lumina virtuţii tale, n-a putut să se atingă întunericul acelora. Pentru aceea mai marele capiştei, de la înşelăciunea cea pierzătoare de suflet, ca o piatră tăvălindu-se, se luminează.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Învrednicitu-te-ai a vedea norul Luminii celei dumnezeieşti luând Legea cea scrisă de Dumnezeu a teologiei, părinte, ca Moise te-ai învăţat adeverirea. Pentru aceea te-ai arătat dătător de lege Bisericii lui Hristos, cugetătorule de Dumnezeu, Sfinte Grigorie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Abătutu-te-ai de la vorbăria ritorilor şi luminându-te cu harul Cuvântului, părinte, cu adevărat ai luat putere bogată apostolicească asupra demonilor; că mai marele întunericului fuge de raza ta cea strălucitoare, Sfinte părinte Grigorie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Chivotul care avea în el legea cea scrisă de Dumnezeu, pe tine cea fără prihană te însemna mai înainte de departe, care ai zămislit în pântece nespus pe Cuvântul cel începător de viaţă, care hrăneşte din destul sufletele celor ce strigă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumina neapusă? Şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine ticălosul. Ci, Te rog întoarce-mă şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu lucrarea cuvintelor tale ai ogorât inimile cele înţelenite şi ai semănat în ele dumnezeiasca sămânţă, ierarhe şi ai adus Mântuitorului roadă de multe feluri şi mântuire credincioşilor, grăitorule de Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Stătătorul înaintea lui Dumnezeu, Fedim, fiind aprins cu râvnă, te-a uns pe tine, părinte, nefiind tu de faţă, încrezându-se dreptei credinţe şi vieţii tale celei curate şi nădăjduind în Dumnezeu, cel ce pe toate le vede, grăitorule de cele dumnezeieşti, Sfinte Grigorie.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu curgerile dogmelor tale ai stins focurile cele idoleşti şi cu învăţăturile tale ai întărit pe credincioşi, prea înţelepte, ridicându-te ca Samuel la înălţime cu gândurile şi te-ai făcut tare ca un copac.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înţelepţite de Dumnezeu ierarhe, cu rugăciunile tale izbăvit fiind de cele cumplite, rupe zapisul greşelilor mele, părinte. Că, preot fiind, ai luat de la Dumnezeu putere să ierţi greşelile.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Înfrumuseţatu-te-ai, Fecioară, cu frumuseţile cele curate ale fecioriei tale şi ruşinea cea urâtă a Evei celei dintâi ai împodobit-o, născând pe Hristos, care dă îmbrăcămintea nemuririi celor ce te cinstesc pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Făcând minune ai uscat locul cel ucigător de frate şi pornirile râului le-ai oprit, înţelepte, înfigându-ţi toiagul care s-a şi făcut copac, cu voia lui Dumnezeu, Sfinte Grigorie.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Râvna de Dumnezeu te-a mâncat pe tine, părinte Grigorie. Că nesuferind a vedea cum era ocărât Dumnezeu, ai nimicit pe poporul ce cugeta cele deşarte, cu rugăciunile tale, grăitorule de Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vrând să te defăimeze pe tine, ticălosul evreu cel cu credinţă rea a fost omorât, iar pe tine te-a slăvit Dumnezeu ca pe o slugă credincioasă, că te-ai arătat împlinitor al poruncilor Lui.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Venit-a peste tine, Preacurată, Duhul, care lucrează toate şi Cuvântul lui Dumnezeu S-a Sălăşluit întru tine şi S-a făcut Trup în chip de negrăit, rămânând Dumnezeu Neschimbat.

Irmosul: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi Te rog, ridică-mă din adâncul răutăţilor. Că strig către Tine şi Tu mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Cele de sus căutând de tot necazul ne izbăvim, de Dumnezeu Născătoare.

Luând lucrarea multor minuni, cu semne înfricoşătoare pe demoni i-ai îngrozit şi bolile oamenilor ai alungat, prea înţelepte Grigorie. Şi făcător de minuni eşti numit, din fapte luându-ţi numele.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu focul s-a ruşinat în Babilon, oarecând. Pentru aceasta tinerii în cuptor cu bucuros picior, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lauda părinţilor şi a dascălilor, cinstea cea cuvântătoare, luminătorul Bisericii, stâlp nemişcat al dreptei credinţe tu te-ai arătat, Sfinte Grigorie, strigând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucind cu minunile, ai luminat lumea. Pentru aceea, gânditorule de Dumnezeu, adunându-ne, te fericim noi cei ce ne îndulcim de cuvintele tale, strigând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tuturor celor bolnavi ai izvorât vindecări, prea înţelepte. Că s-a revărsat harul din destul în buzele tale cu minunile, din care strigai: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Acum s-au umplut toate de lumină dumnezeiască prin tine, Preacurată; că tu te-ai arătat uşa prin care S-a împreunat Dumnezeu cu lumea, luminând pe cei ce strigă cu credinţă: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul...

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cei ce ne-am îmbogăţit prin tine de lumina Preasfintei Treimi a celei de o Fiinţă şi cinstită, părinte Grigorie, săvârşind prăznuirea ta acum, cerem să ne luminăm cu harul cel făcător de minuni, strigând Stăpânului: preoţi binecuvântaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca o oglindă de curând alcătuită primind strălucirile Dumnezeirii celei stăpânitoare, prea fericite, ai luminat lumea trimiţând razele Luminii celor ce cu dreaptă credinţă strigă cântând: tineri, binecuvântaţi-L, preoţi, lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Fiind acoperit de Dumnezeu, prea înţelepte, a fi pricină de dreaptă credinţă celor ce cinstesc pe Dumnezeu, fiind tăinuit în munte, ca un alt Moise dătător de Lege, în-

văţând strigai, Sfinte Grigorie: pe Făcătorul şi Mântuitorul, preoţi, binecuvântaţi-L, popoare, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Făcutu-te-ai locaş Luminii celei neapuse, prea curată, strălucind cu frumuseţile fecioriei şi ai luminat pe toţi cei ce din suflet te mărturisesc pe tine cu adevărat Născătoare de Dumnezeu şi strigă: tineri, binecuvântaţi-L, preoţi, lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii,

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

De şapte ori cuptorul tiranul haldeilor l-a ars nebuneşte pentru cinstitorii de Dumnezeu. Iar văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului au strigat: tineri, binecuvântaţi-L, preoţi, lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta...

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucind cu lumina vieţuirii celei alese, acum stai înaintea Luminii celei mari, fiind încununat cu faceri de minuni lucrate de Dumnezeu, ca un biruitor, cuvioase părinte ierarhe Grigorie, făcătorule de minuni, gânditorule de Dumnezeu, luminătorule al Bisericii, podoaba dreptcredincioşilor.

Stih: ***Sfinte părinte Grigorie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Roagă-te ca să se îndrepteze acum, cu rugăciunile tale, preoţia cea împărătească, cea aleasă şi sfinţită, făcătorule de minuni; şi roagă-te ca, cei ce săvârşesc acum cu credinţă pomenirea ta, să se învrednicească a dobândi Împărăţia cea de sus şi dumnezeiasca veselie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Biruind năpădirile demonilor şi supunând trupul cugetului şi făcându-te arhiereu fără de răutate şi cuvios, îmbrăcat fiind cu îmbrăcămintea dreptăţii, făcătorule de minuni, stai cu îndrăznire lângă scaunul Împăratului tuturor, întru tot fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arătatu-te-ai, o, Fecioară, a fi Maică a lui Dumnezeu, născând mai presus de fire pe bunul Cuvânt cu Trup, pe care L-a izvorât Tatăl din inima Sa mai înainte de veci ca un bun. Pe care acum Îl înţelegem mai presus decât trupurile, măcar că S-a Îmbrăcat în Trup.

Irmosul: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul şi marginile pământului s-au minunat, că Dumnezeu S-a arătat oamenilor în Trup şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea pe tine, Născătoare de Dumnezeu, începătoriile Cetelor îngereşti şi omeneşti te mărim.

Sedelna, glasul al 3-lea:

Podobie: Pentru mărturisirea...

Nou Moise te-ai făcut prin fapte, primind tablele credinţei pe muntele arătării tainice de Dumnezeu, punând Lege popoarelor dreapta credinţă a tainei Preasfintei Treimi, părinte Grigorie. Pentru aceasta toţi credincioşii cinstim pomenirea ta, prin tine cerând mare milă pentru noi.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 3-lea:

Podobie: Pentru mărturisirea...

Singură şi prea curată Maică Fecioară, te-ai făcut cort dumnezeiesc al Cuvântului, întrecând cu curăţia pe îngeri, dar cu apele tale cele dumnezeieşti curăţeşte-mă pe mine, care mai mult decât toţi m-am făcut ţărână întinată cu păcatele trupului, ceea ce eşti cinstită, dându-mi, prea curată, mie mare milă.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 3-lea:

Podobie: Pentru mărturisirea...

Mieluşeaua Cuvântului cea neîntinată, Fecioara Maica cea nestricată, văzând pe Cruce spânzurat pe Cel care fără de durere a odrăslit dintr-însa, precum se cade

unei Maici tânguindu-se, striga: vai mie, Fiul meu, cum pătimeşti de voie, vrând să mântuieşti pe om de patimile cele de necinste?

Imnografie

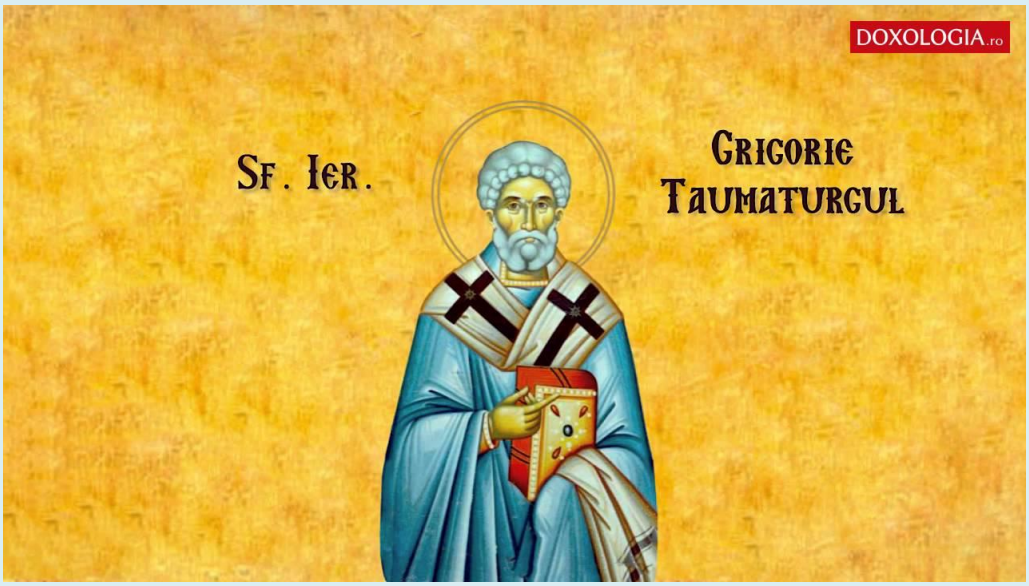

Troparul Sfântului ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci, te roagă lui Hristos Dumnezeu, părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim în moarte cu păcate.

Condacul Sfântului ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei: Luând lucrarea multor minuni, cu semne înfricoşătoare pe demoni i-ai îngrozit şi bolile oamenilor ai alungat, prea înţelepte Grigorie. Şi făcător de minuni eşti numit, din fapte luându-ţi numele.

(Video) Troparul Sfântului ierarh Grigorie taumaturgul - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/cantari/video-troparul-sfantului-ierarh-grigorie-taumaturgul-episcopul-neocezareii-pontului-17

Sinaxar - Sfântul Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei - 17 noiembrie:
https://www.trinitas.tv/sfantul-grigorie-taumaturgul-episcopul-neocezareei-17-noiembrie/

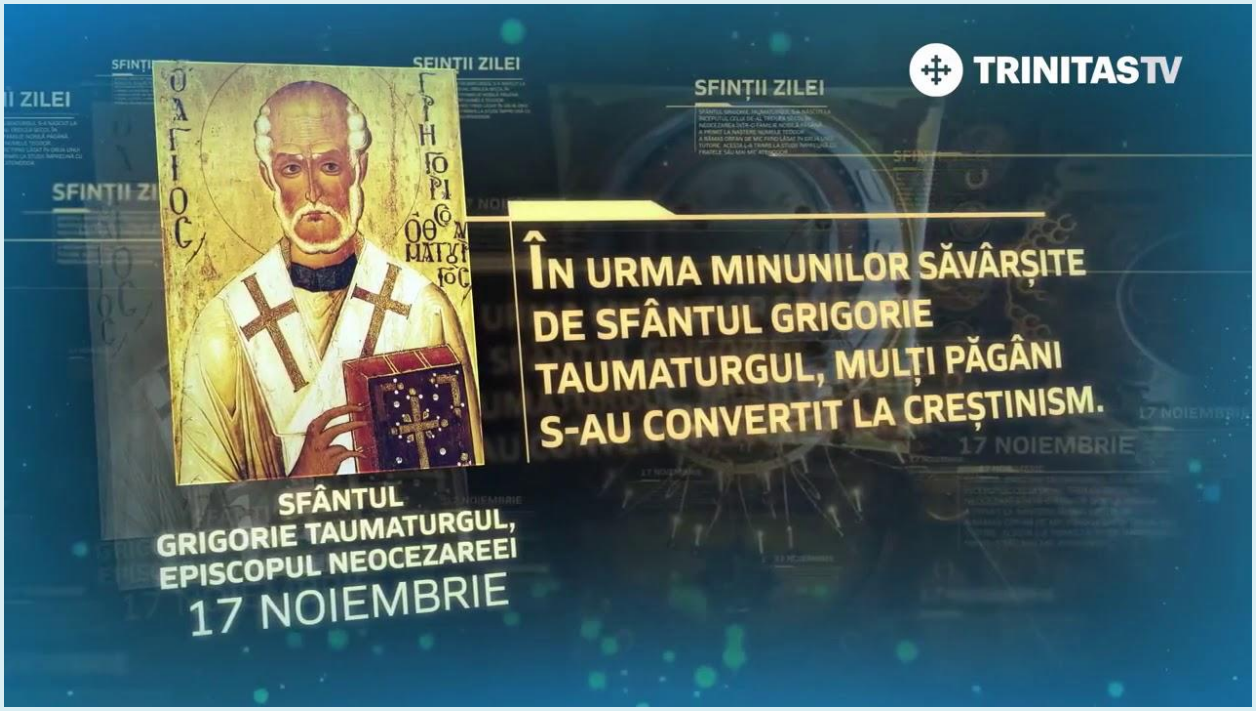

Grigorie Taumaturgul episcopul:
https://www.youtube.com/watch?v=qhvt8-vBZZc

Vieţile Sfinţilor - Viaţa celui între sfinţi părintele nostru Grigorie, episcopul Neocezareei, făcătorul de minuni

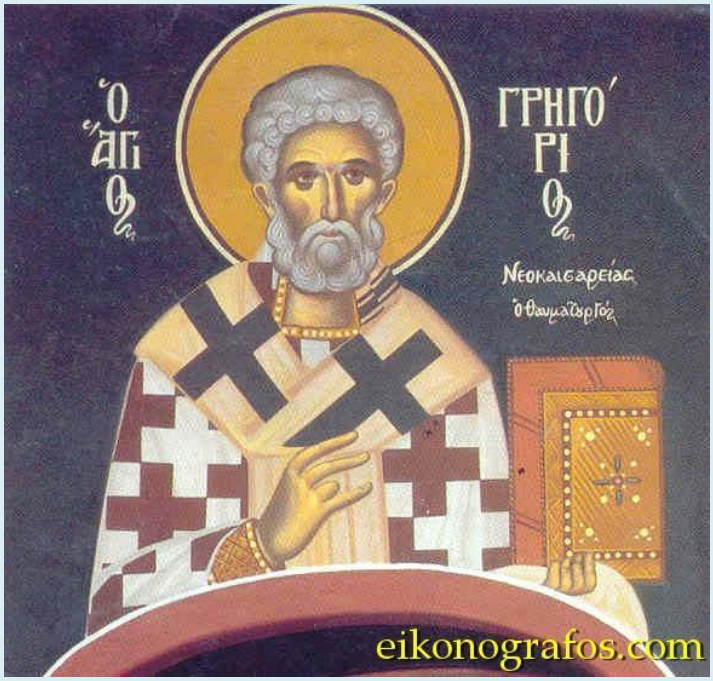

Cuvant Ortodox - Viaţa celui între sfinţi părintele nostru Grigorie, episcopul Neocezareei, făcătorul de minuni - 17 noiembrie:
https://www.youtube.com/watch?v=jc1W0T9fnFc

***

Sfântul Grigorie s-a născut în slăvita şi marea cetate a Neocezareei din părinţi necredincioşi. Apoi, din copilărie rămânând orfan, a fost dat la învăţături elineşti, unde, învăţând, a început să priceapă înţelepciunea cea desăvârşită, care este cunoştinţa adevăratului Dumnezeu; căci din făpturi cunoştea pe Făcătorul şi se sârguia a-I bineplăcea Lui cu viaţă înţeleaptă.

Auzind învăţătura Sfintei Evanghelii, îndată s-a făcut următor al ei. Apoi, luând botezul, vieţuia întru desăvârşirea Evangheliei, adică întru curăţenie şi neagoniseală, lepădând toate deşertăciunile lumeşti şi părăsind plăcerile trupului, îşi păzea curăţenia fecioriei sale cu mare înfrânare, căci până la fericitul său sfârşit n-a cunoscut păcat trupesc. Astfel, s-a păzit pe sine de păcat şi de necurăţie pentru ca mai bine să placă lui Dumnezeu, celui curat şi fără de păcat, care S-a născut din prea curata Fecioară. Aceluia dăruindu-se din tinereţe, sporea cu ajutorul Lui din putere în putere şi din bunătăţi în bunătăţi şi umbla în calea vieţii fără prihană.

De aceea era iubit de Dumnezeu şi de oamenii buni, iar de cei răi era urât. Căci, fiind mulţime de tineri ca să înveţe înţelepciunea filosofiei şi a medicinei şi învăţând el împreună cu aceia, fiind încă tânăr, au început să-l urască pentru viaţa lui plină de înţelepciune şi fără prihană. Căci aceia, fiind robiţi de neînfrânare şi de patimi, trăiau în necurăţie, intrând prin casele de desfrânare, după cum era obiceiul tinerilor păgâni. Iar Sfântul Grigorie, fiind tânăr creştin, se abătea de la orice cale necurată şi ura fărădelegea. Precum este crinul în mijlocul spinilor, aşa înflorea el cu curăţenia în mijlocul celor necuraţi.

Fiind cunoscută multora viaţa sa cea curată şi fără de prihană, mulţi filosofi dintre cei mai renumiţi şi unii cetăţeni îl cinsteau şi-l lăudau mult. Iar cei de o vârstă cu el, neputând să privească spre un tânăr ca acesta, care întrecea cu înfrânarea şi curăţenia nu numai pe cei tineri, ci şi pe cei bătrâni, s-au gândit să-i aducă necinste în popor, cum că ar trăi în necurăţie ca şi alţii, ca astfel să strice numele lui cel bun cu care era lăudat de toţi.

Deci au îndemnat asupra lui o desfrânată ca să grăiască fărădelege despre acest drept şi să-i scoată nume rău tânărului cel nevinovat şi curat cu inima.

***

Odată, pe când era sfântul într-un loc cu nişte filosofi vestiţi şi cu dascălii cei mai de frunte vorbind împreună, s-a apropiat de dânsul desfrânata, îndemnată de cei de o vârstă cu el, cerând fără ruşine plată pentru păcatul trupesc ce zicea că l-ar fi săvârşit cu dânsa.

Auzind aceasta, toţi se mirau, iar unii dintr-înşii s-au tulburat, crezând că este lucru adevărat. Alţii însă n-au crezut cuvintele aceleia, ştiind pe Grigorie că este curat şi înţelept şi o alungau pe acea desfrânată fără de ruşine.

Ea însă, strigând cu glas mare, supăra pe sfântul să-i dea plată pentru desfrânare. Sfântul Grigorie s-a ruşinat, auzind nişte cuvinte ca acelea fără de ruşine şi neadevărate de la acea femeie cunoscută ca desfrânată de o mulţime de oameni cinstiţi, ba chiar ca o fecioară curată se rumenea la faţă.

Sfântul, fiind fără de răutate şi blând, nu i-a zis nimic aspru, nici n-a arătat vreun fel de mânie, nici nu se îndrepta şi nici nu punea înainte martori ai nevinovăţiei sale. Apoi cu blândeţe a zis către un prieten al său: ***"Dă-i degrabă preţul pe care îl cere ca să se ducă de la noi şi să nu ne supere mai mult".***

Iar prietenul lui îndată i-a dat cât a cerut, răscumpărând pe Grigorie de nevinovată ruşine.

Însă Dumnezeu, care este în cer martor credincios a descoperit acea nedreptate, trimiţând un duh necurat asupra acelei desfrânate fără de ruşine şi mincinoasă. Astfel, când a luat în mâinile sale plata cea nedreaptă, îndată a primit pedeapsa cumplită, căci a năvălit divolul asupra ei şi a început s-o chinuie înaintea tuturor.

Apoi acea necurată femeie a căzut la pământ şi striga cu glas înfricoşat şi tremura cu tot trupul, scrâşnind din dinţi şi tăvălindu-se, încât cei ce erau acolo de faţă s-au umplut de mare frică, văzând grabnica şi cumplita izbândă pentru nevinovatul tânăr.

Deci, n-a încetat diavolul a o chinui, până când Sfântul Grigorie n-a făcut rugăciune cu sârguinţă către Dumnezeu pentru dânsa şi a gonit pe diavoli.

&&&

Aşa a fost începutul sfinţeniei şi minunilor lui, încă din tinereţe, lucru de care se minunau cei bătrâni.

Deci, avea el acolo un prieten care se numea Fermian şi era de neam din Capadocia, bine priceput şi cu obiceiuri bune. Aceluia i-a descoperit Sfântul Grigorie gândul inimii sale, cum că voieşte să lase toate şi să slujească lui Dumnezeu. Deci l-a aflat şi pe Fermian având acelaşi gând şi pe aceeaşi cale voind a călători împreună cu dânsul. Sfătuindu-se împreună, au lăsat amândoi filosofia cea din afară şi, ieşind din şcolile elineşti, s-au dus să înveţe înţelepciunea creştinească şi tainele dumnezeieştii Scripturi.

În acea vreme Origen, care până atunci nu căzuse în eres, era dascăl prea slăvit între creştini.

Deci, mergând Sfântul Grigorie către Origen împreună cu prietenul său Fermian, s-au pus pe învăţătură şi au petrecut la dânsul vreme îndelungată. Apoi s-a întors în patria sa, Neocezareea.

Cetăţenii Neocezareei şi toţi cunoscuţii, văzând înţelepciunea lui cea mare, voiau să-l aibă între dânşii ca pe un cetăţean cinstit şi îndreptător al cetăţii. El însă, fugind de mândria şi de slava lumească cea deşartă şi de cursele vrăjmaşului cele cu multe împletituri ce sunt în lume, a ieşit din cetate şi din patria sa şi s-a sălăşluit în pustie, vieţuind cu înfrânare.

Iar nevoinţele şi ostenelile lui, numai singur Dumnezeu le ştie, cel ce a zidit inimile noastre şi înţelege toate lucrurile.

Petrecând Sfântul Grigorie în pustie şi îndeletnicindu-se în gândiri către Dumnezeu, fericitul Fedim, episcopul cetăţii Amasiei din Capadocia, aflând despre dânsul, voia să-l scoată din pustie spre ajutorul Bisericii lui Hristos şi să-l pună arhiereu şi învăţător, pentru că mai înainte vedea în dânsul darul lui Dumnezeu cum că are să fie mare stâlp al Bisericii şi întăritor al credinţei.

Având Sfântul Grigorie darul mai înainte vederii şi cunoscând că episcopul vrea să-l ia din pustie spre slujba Bisericii, se ascundea dinaintea lui, judecându-se a fi nevrednic de o asemenea treaptă şi umbla din loc în loc prin pustie ca să nu-l poată afla.

Dar fericitul Fedim îl căuta cu sârguinţă şi cu rugăciuni îl chema din pustie la dânsul. Însă, neputând despărţi de pustie pe iubitorul de pustie şi a-l aduce în cetatea Amasiei pentru hirotonie, a făcut un lucru străin şi neobişnuit. Fiind îndemnat de Duhul lui Dumnezeu şi aprins cu râvnă pentru Sfânta Biserică, n-a ţinut seama că Grigorie nu a venit acolo la dânsul şi că nu puţină depărtare este între dânşii, fiindcă de la cetatea Amasiei până la pustia aceea unde vieţuia Sfântul Grigorie era cale de trei zile.

Episcopul Fedim, neţinând seama de depărtarea aceea dintre dânşii, a sfinţit pe Grigorie episcop al Bisericii Neocezareei, deşi nu venise el acolo de faţă. Căci, căutând către Dumnezeu, a zis: "Tu, Cela ce toate le ştii, Dumnezeule, şi toate le poţi, caută în ceasul acesta spre mine şi spre Grigorie, şi săvârşeşte cu darul Tău, hirotonisirea lui". Astfel l-a hirotonit pe fericitul, nefiind de faţă.

Despre aceasta mărturiseşte Sfântul Grigorie de Nisa, care a scris viaţa acestui sfânt, fapt ce se întăreşte şi în canonul din Minei, în pesna a cincea, adeverind astfel: "Stătătorul înaintea lui Dumnezeu, Fedim, fiind aprins de râvnă, te-a uns pe tine, părinte, nefiind tu de faţă, bizuindu-se pe buna ta credinţă şi pe viaţa ta cea curată, grăitorule de Dumnezeu, Grigorie".

În acest chip minunat, fericitul Fedim a săvârşit hirotonia lui Grigorie; deci şi nevenind el, s-a supus a primi cârma Bisericii. Căci cum putea a se împotrivi voii dumnezeieşti? Însă mai întâi a făcut rugăciune, cerând de sus ajutor pentru un lucru dumnezeiesc ca acesta.

***

În acea vreme începea eresul lui Pavel de Samosata, pentru care Sfântul Grigorie, fiind întru nepricepere, se ruga cu sârguinţă lui Dumnezeu şi Maicii Sale, ca să-i arate credinţa cea adevărată.

Într-o noapte, rugându-se mai cu sârguinţă, i s-a arătat prea curata Fecioară Maria, strălucind ca soarele, împreună cu Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu care era îmbrăcat în veşminte arhiereşti.

Arătând prea curata Fecioară cu mâna spre Sfântul Grigorie, a poruncit Sfântului Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu, să-l înveţe taina Sfintei Treimi şi cum se cade a crede drept.

Deci, în puţină vreme, Sfântul Grigorie a fost învăţat, din porunca Maicii Domnului, de către Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu mari taine dumnezeieşti şi a pătruns adâncul înţelepciunii.

Acestea erau cuvintele descoperirii grăite de Sfântul Ioan: "Unul este Dumnezeu, Părintele Cuvântului Celui viu, al învăţăturii celei ipostatice, al puterii şi al tainei celei veşnice, născătorul desăvârşit al Celui desăvârşit, Tatăl Fiului, Cel Unul născut. Unul Domnul, Unul dintru Unul, Dumnezeu din Dumnezeu, asemănarea şi chipul Dumnezeirii; Cuvântul lucrător, înţelepciunea care ţine alcătuirea celor ce sunt şi puterea cea făcătoare a toată făptura; Fiul Cel adevărat al Părintelui Celui adevărat, Fiul Cel nevăzut al Părintelui Celui nevăzut, Cel desăvârşit al Celui desăvârşit; Cel fără de moarte şi veşnic al Celui veşnic. Unul Duhul Sfânt, care are fiinţă de la Tatăl şi prin Fiul este arătat oamenilor; chipul cel desăvârşit, viaţa, pricina celor ce vieţuiesc, izvor sfânt, sfinţenia care dă sfinţenie, întru care se descoperă Dumnezeu Tatăl, care este mai presus de toate, şi Dumnezeu Fiul prin care sunt toate. Treimea cea desăvârşită, care cu slavă, cu veş-nicia şi cu împărăţia nu se desparte, nici se depărtează; căci nici nu este ceva zidit sau făcut în Sfânta Treime, nici adaos, adică să fie ceva ce n-ar fi fost mai întâi şi după aceea să fi venit. Nici Fiul n-a fost cândva să nu fi fost întru Tatăl, nici Duhul întru Fiul, că neprefăcută şi neschimbată este Treimea, totdeauna aceeaşi".

Aceste cuvinte care au fost grăite de Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu, după vedenia aceea, le-a scris Sfântul Grigorie cu mâna sa şi a fost păstrată acea scrisoare multă vreme, până la stăpânirea agarenilor, adică a turcilor, în Biserica Neocezareei.

&&&

Apoi sculându-se, s-a dus la Neocezareea. Atunci toată cetatea aceea era întru întunericul închinării la idoli, fiind acolo mulţime de idoli şi de capişti idoleşti. Acolo se aduceau mulţime de jertfe idolilor, încât tot văzduhul era plin de mirosuri ce ieşeau din dobitoacele înjunghiate şi arse ca jertfă; numai câteva suflete de creştini erau în cetatea aceea, ce avea atâta mulţime de popor.

***

Sfântul Grigorie, mergând la Neocezareea, în cale a avut prilej să dea de o capişte idolească. Era atunci seară şi căzuse o ploaie mare, de aceea sfântul a fost nevoit să intre în acea capişte idolească, împreună cu călătorii şi a rămas într-însa. Acolo erau mulţi idoli în care vieţuiau draci şi se arătau aievea slujitorilor lor şi vorbeau cu ei. Deci, înnoptând Sfântul Grigorie acolo, îşi săvârşea obişnuitele sale rugăciuni de miezul nopţii şi de dimineaţă, însemnând cu semnul Crucii văzduhul spurcat de jetfele idoleşti. Iar dracii, înfricoşându-se de semnul Sfintei Cruci şi de rugăciunile Sfântului Grigorie, au lăsat capiştea şi au fugit.

Făcându-se ziuă, Sfântul Grigorie şi-a urmat calea sa, care îi era înainte, împreună cu ceilalţi călători, iar popa cel idolesc a intrat în capişte, după obiceiul său, vrând să aducă jertfă idolilor, însă n-a găsit pe draci căci fugiseră de acolo. Dar, deşi aducea jertfă dracilor, nu i se arătau, precum se obişnuise mai înainte, încât slujitorul nu pricepea pentru care pricină au fugit zeii săi din capişte. El i-a rugat mult să se întoarcă iarăşi la locul lor.

Dar ei de departe strigau, zicând: "Nu putem să intrăm acolo, unde a fost străinul acela care mergea din pustie la Neocezareea".

Auzind acestea slujitorul, a alergat către Sfântul Grigorie şi, ajungându-l, l-a oprit, strigând la el cu mânie, de ce a îndrăznit să intre în capiştea zeilor lor, fiind creştin, căci pentru această pricină zeii au urât locul acela. Apoi slujitorul s-a dus de acolo, îngrozind pe sfântul cu judecată împărătească, vrând ca îndată să-l ducă cu sila către chinuitor.

Sfântul Grigorie, potolind mânia lui cu cuvinte blânde şi înţelepte, a zis mai pe urmă: "Astfel este Dumnezeul meu, că şi dracilor porunceşte, şi mie mi-a dat putere asupra lor, încât şi ei mă ascultă".

Iar slujitorul, auzind acestea, şi-a potolit mânia, şi a rugat pe sfântul să poruncească zeilor să se întoarcă iar la locurile lor.

Iar sfântul, luând o bucăţică de hârtie din cărticica sa, a scris pe dânsa aceste cuvinte: ***"Eu, Grigorie, îţi poruncesc, satano, intră!"***

Şi a dat hârtiuţa aceea slujitorului, poruncindu-i să o pună pe altarul necuraţilor zei. Apoi îndată s-au întors dracii în capişte, vorbind cu el ca şi mai înainte.

Slujitorul s-a înspăimântat, minunându-se de o putere dumnezeiască ca aceea care era în Sfântul Grigorie, căci porunceşte dracilor cu cuvântul şi-l ascultă pe el. Apoi iarăşi a alergat după dânsul şi, ajungându-l, fiindcă încă nu ajunsese în cetate, l-a întrebat de unde are o putere ca aceea, încât şi zeii lor păgâneşti se tem de dânsul şi-i ascultă porunca lui.

Iar Sfântul Grigorie, văzând inima slujitorului lesne de înduplecat către sfânta credinţă, a început a-i spune despre Unul adevăratul Dumnezeu, care pe toate le-a zidit cu cuvântul. Şi astfel îi spunea taina sfintei credinţe ortodoxe.

Pe când vorbeau ei, mergând pe cale, popa idolesc a rugat pe Sfântul Grigorie să facă vreo minune spre arătarea mai cu dinadinsul a credinţei sale. Atunci s-a întâmplat că era acolo o piatră mare, ca un munte, pe care nici un fel de putere omenească nu putea să o mişte din loc. Acelei pietre i-a poruncit Sfântul Grigorie, cu numele lui Hristos, să se mişte din locul său. Atunci piatra singură de sine mergea în alt loc, unde voia popa, încât l-a cuprins frica de acea minune prea slăvită şi a mărturisit că Unul este Adevăratul şi Atotputernicul Dumnezeu, Cel propovăduit de Sfântul Grigorie şi nu este altul afară de El.

Acel fapt s-a vestit pretutindeni, încât în Neocezareea a ştiut tot poporul despre minunile Sfântului Grigorie şi despre stăpânirea lui peste draci.

&&&

Şi s-a înştiinţat toată cetatea de venirea lui, mulţime de popor ieşindu-i întru întâmpinare, vrând a-l vedea. Căci auziseră despre dânsul că a mutat în alt loc numai cu cuvântul acea piatră mare şi că porunceşte zeilor şi-l ascultă pe dânsul.

Sfântul Grigorie, intrând în cetate, a aflat numai şaptesprezece suflete de credincioşi, iar ceilalţi oameni se închinau idolilor celor fără suflet şi slăveau pe diavoli. Deci se ruga lui Dumnezeu în ascunsul inimii sale să caute spre zidirea Sa şi să lumineze atâta mulţime de popor care rătăceşte şi să-l întoarcă pe calea mântuirii.

El a fost primit în casa unui bărbat cinstit, fiind cel mai de frunte din cetate, cu numele de Musonie; şi petrecea acolo, învăţând pe oameni cunoştinţa adevăratului Dumnezeu, în care sporea cu ajutorul Lui, încât nu trecea nici o zi fără câştigarea sufletelor omeneşti. Căci se aduna şi Sfântul Grigorie în casa lui Musonie, cu mulţime de popor, cu femeile şi cu copiii lor, ca să audă învăţătura şi să vadă vindecările şi minunile ce se făceau de către dânsul, izgonind din oameni duhurile cele viclene. De aceea din zi în zi se adăuga şi se înmulţea numărul credincioşilor.

Apoi, în puţină vreme, a zidit o biserică prea minunată din averea oamenilor care au crezut în Domnul. Căci ei, tot ce aveau dădeau sfântului pentru zidirea bisericii şi îşi deschideau vistieriile lor pentru împodobirea casei Domnului, pentru hrană săracilor şi trebuinţa bolnavilor, oricât ar fi fost de trebuinţă.

Deci cuvântul lui Dumnezeu sporea în Neocezareea şi sfânta credinţă se înmulţea, iar închinarea idolilor dispărea şi se pustiau capiştile lor cele urâte, idolii se zdrobeau, iar numele Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos era prea mărit în Neocezareea, unde se săvârşeau prin Sfântul Grigorie, cu puterea lui Dumnezeu, minuni prea mari şi înfricoşate.

***

Doi fraţi, după moartea tatălui lor, au rămas moştenitori ai unei mari avuţii pe care au împărţit-o între dânşii. Apoi mai aveau şi un iezer mare, pentru care se sfădeau căci fiecare dintre dânşii dorea să-l aibă singur întreg; deci şi-au ales ca judecător pe făcătorul de minuni, Grigorie.

Mergând sfântul către dânşii la iezer, voia să facă pace între ei, dar n-a sporit nimic cu cuvintele pentru că amândoi erau neînduplecaţi şi nu voiau să se lase unul pe altul să aibă parte de iezer. După multă sfadă voiau să facă chiar război între dânşii, pentru că în amândouă părţile era popor mult şi de abia a putut sfântul să-i potolească în acea zi să nu facă război.

Făcându-se seară s-au dus pe la casele lor, amânând războiul pe a doua zi, iar sfântul a rămas singur lângă iezer şi, petrecând toată noaptea în rugăciuni, a poruncit iezerului, în numele Domnului să se usuce de tot şi să nu rămână nici picătură de apă şi nici tină într-însul, ci să fie pământ bun de arăt şi de semănat. Deci s-a făcut aşa, căci deodată nu se ştie unde s-a ascuns apa şi s-a făcut pământ uscat.

A doua zi, venind fraţii la iezer cu mulţime de oameni înarmaţi ca să facă război, n-au aflat în locul unde era iezerul nici o picătură de apă şi, ca şi cum n-ar fi fost

niciodată apă acolo, au aflat pământ înverzit. Mirându-se de aceasta, fraţii s-au împăcat între dânşii, iar toţi oamenii prea măreau pe Dumnezeu.

Astfel de judecată dreaptă a făcut făcătorul de minuni, căci acolo unde nu putea să fie pace între fraţi şi era aproape a se face război, a uscat iezerul cu apă ca să nu se ia dragostea lor dintre fraţi.

***

În pământul acela este un râu ce se numeşte Licos, care primăvara se umplea cu apă, încât ieşea din matca sa şi, vărsându-se în satele, câmpiile, grădinile şi livezile care erau în apropiere, făcea mare pagubă semănăturilor şi poporului.

Auzind poporul care trăia pe marginea râului aceluia, despre Sfântul Grigorie al Neocezareei, făcătorul de minuni, cum că are stăpânire peste ape - căci aflaseră că a poruncit iezerului celui mare şi s-a uscat - s-au adunat toţi de la mic la mare şi, mergând la sfântul, au căzut la picioarele sale, rugându-l să fie milostiv şi să potolească pornirea râului, care atunci, mai mult ca oricând, vărsase şi înecase multe sate.

Iar sfântul a zis către dânşii: ***"Singur Dumnezeu a pus hotar apelor şi nu pot să curgă altfel, decât numai aşa precum le-a poruncit El".***

Iar ei supărau pe sfântul cu rugămintea. Deci sfântul, văzând necazul lor, a mers împreună cu ei la râul acela.

Venind la malurile care formau albia râului când nu era revărsat, a înfipt acolo toiagul său, zicând: ***"Hristos îţi porunceşte ţie, râule, ca să nu mai ieşi din hotarele tale, nici să-ţi mai verşi apele mai departe, ci să curgi între aceste maluri cu rânduiala".***

Apoi îndată toiagul cel înfipt a crescut stejar mare, iar apele s-au adunat cu rânduiala în mijlocul malurilor. De atunci, niciodată nu s-a mai revărsat râul acela ci, când se înmulţeau apele şi se apropiau de stejar, îndată se întorceau înapoi şi nu mai înecau holdele oamenilor.

***

Odată acest sfânt făcător de minuni a vrut să zidească o biserică la un loc frumos, aproape de un munte. Începând el a pune temelia, locul era strâmt şi nu putea să-l mai lărgească din cauza muntelui aceluia. Deci, sfântul a stat la rugăciune. Şi,

rugându-se din destul, a poruncit muntelui, în numele lui Iisus Hristos, să se mişte şi să se îndepărteze de la locul său, cât trebuia pentru lărgirea bisericii.

Apoi îndată s-a cutremurat muntele şi, mişcându-se, s-a depărtat făcând destul loc pentru lărgimea temeliei bisericii. Astfel era credinţa acestui plăcut al lui Dumnezeu, încât muta şi munţii.

Mulţi dintre necredincioşi, văzând o astfel de minune, se întorceau către Domnul şi se botezau de către sfântul; iar vestea despre dânsul străbătea pretutindeni pentru minunile cele mari pe care le făcea cu puterea lui Dumnezeu, de care era plin.

***

Oarecând, fiind Sfântul Grigorie în cetatea Comani pentru alegerea episcopului - când a fost ales un bărbat vrednic, adică Sfântul Alexandru, care mai pe urmă s-a învrednicit cununii mucenicești - întorcându-se el de acolo, oarecare din necredincioşii evrei au vrut să râdă de sfântul, zicând că nu are întru el Duhul lui Dumnezeu.

Astfel, ei au pregătit un lucru întru acest chip: pe calea pe unde avea să meargă sfântul, au pus un evreu gol între dânşii, ca şi cum ar fi fost mort, iar ei se prefăceau că s-ar tângui pentru el.

Când sfântul a trecut pe lângă dânşii, au început să-l roage să arate milă spre acel mort şi să-i acopere trupul. Iar el, dezbrăcând haina sa cea de deasupra şi, dând-o lor, s-a dus.
Ei, însă, au început a râde şi a batjocori pe sfântul, zicând: "De-ar fi avut Duhul lui Dumnezeu întru el, ar fi cunoscut că nu zace un om mort, ci unul viu". Şi au început a-l striga pe cel culcat ca să se scoale.

Dar Dumnezeu a întors asupra lor o batjocoră ca aceea, căci într-adevăr a rămas mort tovarăşul lor. Iar lor, părîndu-li-se că a adormit, îl loveau peste coaste ca să-l trezească, strigându-l cu mare glas, dar el nu le da nici un răspuns, căci adormise somnul cel veşnic.

Deci, văzându-l mort, râsul lor s-a schimbat într-o adevărată tânguire şi şi-au îngropat mortul lor.

&&&

Când s-a pornit prigoană asupra creştinilor, în vremea împărăţiei necredinciosului Diocleţian, a ieşit poruncă împărătească în toate locurile, ca toţi creştinii să fie siliţi

către închinarea idolilor, iar cei ce nu se vor pleca poruncii împărăteşti, să fie chinuiţi şi omorâţi.

Atunci Sfântul Grigorie a sfătuit turma sa să se ascundă, adică cei ce nu au putere şi darul lui Dumnezeu pentru răbdarea chinurilor celor cumplite, ca nu cumva, dându-se cineva cu îndrăzneală chinuitorilor şi văzând muncile cele înfricoşate, îndată să se sperie şi, neputând răbda acele chinuri, să cadă din credinţa în Dumnezeu. ***"Căci mai bine este, zicea el, a se ascunde puţină vreme şi a aştepta chemarea şi ajutorul Domnului Dumnezeu către nevoinţa cea mucenicească, decât să lepede credinţa".***

Sfătuind astfel pe cei credincioşi, s-a sculat şi, luând pe unul din diaconii săi, s-a dus în pustie şi s-a ascuns de păgâni.

***

Venind prigonitorii împăratului în cetatea Neocezareei, îl căutau mai întâi pe Sfântul Grigorie, spre chinuire, ca pe cel ce era în partea aceea capul tuturor creştinilor şi păstor al oilor celor cuvântătoare.

Dar nişte păgâni, înştiinţându-se despre dânsul că s-a ascuns într-un munte, au spus ostaşilor şi i-au dus pe dânşii până la muntele acela. Atunci ei au alergat cu sârguinţă la munte, ca nişte câini gata să vâneze şi ca nişte lupi care vor să răpească oile.

Iar Sfântul Grigorie, văzând că se apropie ostaşii şi nu este cu putinţă a mai fugi şi a se ascunde de dânşii, a ridicat mâinile la cer, încredinţându-se acoperământului lui Dumnezeu. Asemenea a poruncit şi diaconului său să facă. Şi stăteau amândoi cu mâinile întinse şi se rugau, iar ostaşii căutau pe sfântul cu sârguinţă însă nu l-au aflat pentru că nu puteau să-l vadă, deşi de multe ori au trecut pe lângă dânsul. Apoi, căutându-l destul, s-au întors.

Pogorându-se din munte, ostaşii au zis către cei ce-i aduseseră pe dânşii: "N-am aflat pe nimeni în muntele acesta, decât doi copaci stând nu departe unul de altul".

Iar unul dintre dânşii, înţelegând minunea ce s-a făcut, i-a lăsat şi a alergat el însuşi la munte. Apoi, aflând pe sfântul şi pe diaconul stând la rugăciune, a căzut la picioarele lui, dorind să se facă creştin, ceea ce a şi dobândit. Astfel s-a făcut din prigonitor, rob al lui Hristos şi de atunci se ascundea împreună cu ceilalţi creştini.

***

Odinioară, Sfântul Grigorie, săvârşindu-şi obişnuitele sale rugăciuni către Dumnezeu, s-a tulburat foarte tare şi a stat neclintit mult timp tăcând, ca şi când ar fi privit la o privelişte de umilinţă. După mai multă vreme s-a luminat la faţă şi, umplându-se de bucurie, a început cu mare glas a mulţumi lui Dumnezeu şi a cânta cu glas de prăznuire, zicând: ***"Binecuvântat este Domnul, care nu ne-a dat spre vânarea dinţilor lor".***

Apoi l-a întrebat diaconul, zicând: "Care este pricina schimbării tale, părinte, că adineauri erai tulburat şi acum te arăţi vesel?"

Iar sfântul i-a răspuns: ***"Am văzut, fiule, o vedenie minunată cu un copil mic, luptându-se cu diavolul cel mare şi, biruindu-l pe diavol, l-a aruncat la pământ".***

Iar diaconul nu a înţeles cele grăite şi iarăşi a zis sfântul: ***"Un copil creştin cu numele Troadie a fost adus la judecată înaintea prigonitorului, şi după multe şi grele chinuri a fost omorât pentru Hristos, iar el acum merge la cer cu prăznuire. Deci eu mai întâi eram tulburat, căci mă temeam ca nu cumva să-l biruie chinurile şi să se lepede de Hristos. Dar acum, văzându-l săvârşindu-şi nevoinţa muceniciei şi mergând către cer, mă bucur".***

Diaconul, auzind acestea, se mira cum vede sfântul cele ce se petrec departe, ca şi cum ar fi aproape şi slăvea pe Dumnezeu, cel ce dă plăcuţilor Lui astfel de daruri.

&&&

Încetând prigoana, sfântul s-a întors la scaunul său şi, iarăşi adunându-şi turma sa, bine o păzea. Apoi a aşezat să se prăznuiască pomenirea Sfinţilor mucenici care au pătimit în vremea prigoanei ce a fost atunci, iar slava lui Hristos se întindea şi închinarea la idoli se pierdea prin sârguinţa Sfântului Grigorie care n-a încetat ostenindu-se întru bună vestire a lui Hristos până la sfârşitul vieţii.

Apoi, cu învăţăturile sale şi cu facerea de minuni, aducând către Dumnezeu pe locuitorii Neocezareei, precum şi toate hotarele cele dimprejurul ei, a curăţit-o de jertfele idoleşti, sfinţind-o cu jertfa cea fără de sânge.

Ajungând la adânci bătrâneţi s-a apropiat de fericitul sfârşit şi la sfârşitul vieţii a întrebat pe cei ce stăteau înaintea lui: ***"Câţi necredincioşi se mai află încă în Neoce-zareea?"***

Şi i-au răspuns că numai şaptesprezece se mai află, care se mai ţin de închinarea la idoli, iar cetatea întreagă crede în Hristos.

Atunci sfântul a zis: ***"Slavă lui Dumnezeu căci, atunci când am venit eu în Neocezareea la episcopie numai şaptesprezece creştini am aflat, toată cetatea fiind idolatră. Iar acum, mergând către Dumnezeu, rămân atâţia necredincioşi câţi credincioşi s-au aflat întâi, căci acum toată cetatea este a lui Hristos".*** Acestea zicând, şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Astfel a vieţuit Sfântul Grigorie făcătorul de minuni al Neocezareei, cu plăcere de Dumnezeu şi bine s-a săvârşit.

Cu ale cărui sfinte rugăciuni să dea Domnul, să dobândim şi noi sfârşit bun. Amin.

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei - drumul spre sfințenie

Autorul unei vaste lucrări misionare, convertind aproape toată Neocezareea la creștinism, Sfântul Grigorie este primul care a primit numele de taumaturgul, adică făcătorul de minuni. Teolog pragmatic, a oferit soluții la toate problemele cu care se confrunta Biserica în vremea în care a trăit.

***

Adus pe lume în Neocezareea Pontului, aproape de Armenia, în sânul unei familii bogate, Sfântul Grigorie a trăit în secolul al III-lea, pe vremea împăratului Aurelian. După moartea tatălui său, a mers să învețe latina, arta oratoriei și medicina, fiind atât el, cât și fratele lui, ucenici ai lui Origen. Convertindu-se apoi la creștinism, Sfântul Grigorie s-a retras în pustie, fiind apoi ales episcop al Neocezareei.

Înzestrat cu darul facerii de minuni, a fost primul sfânt care a primit numele de taumaturgul, pentru multele sale vindecări realizate în chip miraculos.

Înainte de a muri, a dat slavă Domnului că, dacă în momentul în care fusese ales episcop întâlnise doar 17 creștini, acum, la ceas de moarte, în cetatea sa mai erau doar 17 necredincioși.

Sinaxar din 17 noiembrie

În această lună, în ziua a şaptesprezecea, pomenirea celui dintre sfinţi părintelui nostru Grigorie, făcătorul de minuni, episcopul Neocezareii.

Acesta a trăit în zilele împăratului Aurelian şi era din părinţi elini şi de tânăr a ales partea cea bună, cunoscând adevărata credinţă în Hristos. Crescând el în vârsta, creştea şi dreapta credinţă într-însul. Iar din pricina mărimii şi mulţimii minunilor ce făcea, a dobândit numele său, căci a fost chemat făcător de minuni.

Aflându-se încă la scoală în Alexandria, după obicei învăţând filozofia, a venit la el o femeie desfrânată cu gândul ca apoi să-l clevetească, îndemnată fiind de alţi ucenici ce erau cu dânsul. Însă cuprinsă fiind de demon care o zbuciuma, sfântul a tămăduit-o cu rugăciunea sa.

A văzut sfântul şi pe Preasfânta Născătoarea de Dumnezeu, împreună cu Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, aievea învăţându-l taina Sfintei Treimi.

Şi după ce a fost hirotonit episcop al Neocezareii de Fedim, episcopul Amasiei, şi după ce a mers la biserica ce i s-a dat, se spune că a făcut multe minuni, care nu s-au auzit, şi mai mari decât se pot crede.

Că a pornit cu rugăciunea o piatră mare cât un munte şi a mutat-o în altă parte. Şi fiind sfântul călător s-a abătut de a intrat într-o capişte idolească, unde a gonit demonii de acolo şi după ce s-a dus sfântul, n-au mai cutezat să intre demonii acolo. Aceasta aflând cel ce purta grija capiştei, s-a mâniat pe sfântul. Iar sfântul a scris pe o hârtie: "Eu, Grigorie, poruncesc ţie, satano, intră", şi punând-o în capişte, au intrat iarăşi demonii în ea. Iar mai marele capiştei s-a îngrozit de această minune şi a devenit ucenic lui Hristos, apropiindu-se de marele Grigorie.

Şi un lac mare, ce făcea valuri ca marea, l-a secat şi l-a făcut uscat, secând împreună şi vrajba pe care doi fraţi o aveau între dânşii, zicând fiecare că a fost lacul lui.

Oprit-a şi calea unui râu, rugat fiind de locuitorii de acolo, înfigându-şi toiagul în udătura pământului cea repede, făcând atunci minuni peste minuni. Căci se vedea unde se întorcea apa înapoi, ca şi cum s-ar fi temut a se atinge de toiag, care toiag, uscat fiind şi lipsit fiind de firească umezeală, s-a făcut copac verde şi frumos, şi nici îndelungarea vremii n-a stricat minunea, ci şi acum, precum se spune, apa ocoleşte pe departe, iar copacul stând de atâţia ani propovăduieşte puterea lui Hristos arătată prin marele Grigorie.

Afară de aceasta, pe un evreu, ce se prefăcea că este mort zăcând răsturnat, l-a făcut cu adevărat mort, precum el se prefăcea.

Altădată iarăşi făcând rugăciune în munte, s-a arătat ca fiind copac celor ce căutau să-i facă rău.

Deci, venind vremea trecerii către Domnul, a mulţumit lui Dumnezeu că, primind cetatea sa cu mulţi oameni şi fiind plină de necredincioşi şi păgânătate, a lăsat-o cu toţi aşezaţi în credinţă.

Tot în această zi, pomenirea părintelui nostru cuviosului şi mărturisitorului Lazăr zugravul (iconograful)

Acest sfânt de mic copil s-a făcut monah şi a învăţat meşteşugul zugrăvirii (al iconografiei, picturii icoanelor şi frescelor). Iar pe lângă viaţa aspră şi înfrânarea ce întrebuinţa, se silea fericitul încă şi spre milostenie. Pentru care a şi primit harul preoţiei.

Iar după ce s-a făcut preot, a dat război împotriva tuturor eresurilor, şi atât de multe necazuri a suferit, nu numai de la nestorieni şi eutihieni şi dioscoreni, ci şi de la luptătorii împotriva icoanelor, încât este cu neputinţă prin cuvânt a se spune.

Ci şi la Roma cea veche a fost trimis ca să ajute părinteştile şi apostoleştile dogme, cărora le dau război luptătorii împotriva icoanelor.

Şi, întorcându-se de la Roma la Constantinopol, iarăşi a fost trimis la Roma pentru aceeaşi pricină; şi în drumul său de a doua oară la Roma, pe la mijlocul căii, s-a îmbolnăvit din tulburările vremii, şi aşa şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Iar cinstitul lui trup, fiind adus la împărăteasa cetăţilor, a fost aşezat în mănăstirea ce se numea a lui Evandru.

Tot în această zi, pomenirea preacuviosului părintelui nostru Zaharia ciobotarul şi a lui Ioan.

Povestire foarte folositoare

Un om oarecare, vestit în lucrările lumeşti, cu numele Ioan, lepădând toate îndulcirile vieţii, ducea o viaţă smerită şi monahicească. Şi îndeletnicindu-se cu fapte dumnezeieşti, se sârguia ca să placă numai lui Dumnezeu. Deci, ostenindu-se pururea întru rugăciuni şi cereri, tindea şi sporea către cele mai înaintate şi mai mari isprăvi. Fiindcă, pe lângă celelalte ale lui păşiri, avea obicei a se duce ca să privegheze toată noaptea la bisericile Domnului.

Într-o noapte, s-a dus la biserica cea mare a Sfintei Sofia ce se afla în Constantinopol şi, aflând uşile încuiate, a şezut acolo pe un scaun ce era aproape, fiind ostenit el, şi întru şederea sa îşi citea slujba cu glas şovăitor.

Şi iată a văzut o strălucire de lumină, ce venea de afară, şi privind mai cu luare aminte, a văzut un bărbat cucernic, care urma după lumina aceea. Deci, bucurându-se pentru acea privire, a luat mai bine aminte, voind să vadă ce are să facă acel om.

Şi când a ajuns omul acela la porţile bisericii Sfintei Sofia, ce erau închise, şi-a plecat genunchii înaintea porţilor, şi îndestul a făcut rugăciune, apoi a ridicat în sus mâinile sale şi, făcând semnul crucii pe porţi, îndată porţile s-au deschis singure, şi împreună cu lumina a intrat înăuntru şi bărbatul acela. Şi după ce a intrat, iarăşi a plecat genunchii pe pardoseală, unde deasupra era zugrăvită icoana Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, şi, sculându-se, a deschis şi acolo porţile. Şi venind la porţile cele frumoase de argint ale bisericii în pridvor, destulă rugăciune a făcut acolo, apoi cu semnul crucii le-a deschis şi pe acelea, şi aşa a intrat în biserică cu totul luminat fiind.

Deci, mergând în mijlocul bisericii, şi-a ridicat mâinile în sus, înduplecând pe Dumnezeu. Iar după ce şi-a isprăvit rugăciunea, s-a întors înapoi şi trecea prin pridvorul bisericii, iar porţile se încuiau prin dumnezeiască lucrare îndată ce acela ieşi afară.

Deci, sta sfântul om Ioan şi căuta cu luare aminte, unde va merge acel bărbat dumnezeiesc, după ieşirea din biserică. Şi fiindcă acela mergea pe drumul drept, nu s-a lenevit avramicescul Ioan a-i urma, ca să afle unde se ascunde acest fel de scump mărgăritar al lui Dumnezeu. Şi abătându-se acela puţin din dreptul drum, mergea spre schela cea pogorâtoare a Sfântului mucenic Iulian; şi apropiindu-se de

casa foarte mică, şi bătând cu mâna în uşă, a strigat încet numele femeii ce era înăuntru: "Maria", şi aşa a intrat înăuntru. Atunci lumina ce-l lumina pe cale s-a ridicat din mijloc, şi aşa între amândoi s-a făcut noapte întunecată.

Iar femeia acelui dumnezeiesc bărbat a aprins lumânarea din candela şi a dus-o bărbatului ei; însă el nu s-a culcat pe pat, nici nu şi-a odihnit trupul în vreun alt chip, ci a început să lucreze, căci era ciobotar.

Atunci şi cel ce-i urma lui, vrednicul de pomenire Ioan, fără de sfială a intrat înăuntrul casei, şi căzând la picioarele lui, le udă cu lacrimi şi rugându-l pe el, zicea: "Nu te ascunde de mine, cine eşti, şi care este înalta ta vieţuire, prin care faci astfel de minuni, pe care le-am văzut însumi cu ochii mei"

Iar, smerit cugetătorul acela zicea: "Iartă, bătrânule, pentru Domnul. Eu sunt om păcătos şi nu am la sinemi nici o faptă bună. Că cine sunt eu păcătosul? Sau de unde am învăţat vreo înaltă vieţuire, precum singur zici, în vreme ce sunt sărac şi mă aflu lucrător meşteşugului celui mai neînsemnat; te-ai înşelat, omule, te-ai înşelat, şi ai văzut nălucă, iar nu adevărul".

Atunci bătrânul a adăugat lacrimi peste lacrimi, şi nu înceta a-l jura pe el pe numele lui Dumnezeu, ca să-i arate lui fapta bună a sa cea mare. Căci zicea: "De nu era lucrul dumnezeieştii pronii, ca să se descopere petrecerea ta, cu adevărat nu m-aş fi învrednicit eu cel mai mic să fiu privitor al acestui fel de taină".

Deci, strâmtorat fiind de jurăminte acel minunat bărbat s-a sculat de pe scaun şi, făcând mai întâi metanie bătrânului, a început a zice aşa: "Bine să ştii, fratele meu, că nici o ispravă pe pământ n-am câştigat decât să mă înnoroiesc şi să mă întinez cu păcatele şi să cinstesc mai mult desfătarea trupească. Iar după aceasta, din bunătatea Dumnezeului meu, luând în minte frica muncii, după cum vezi mi-am luat femeie, dar n-am întinat curăţenia trupului. Ci amândoi cu unire păzim fecioria şi tăinuim aceasta, zicând că ea este stearpă. Şi până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, păzim noi adevărata curăţenie a sufletului şi a trupului, pentru dorinţa şi dragostea Ziditorului nostru.

Voi adăuga încă şi alta, pentru legătura jurământului. Bogăţia mea toată nu este mai multă decât numai trei arginţi şi jumătate, şi cu aceştia cumpărând piei, lucrez meşteşugul ciubotelor; şi dobânda ce o scot de acolo o despart în două părţi: o parte adică, cea mai dreaptă şi de căpetenie, o hărăzesc lui Hristos, împărţind-o la săraci - fraţii lui Hristos; iar cealaltă parte o cheltuiesc la trebuinţele noastre; şi aşa

pururea petrecând, aştept neîncetat pe înfricoşătorul Judecător ce va să vină. Şi-mi aduc aminte de cercetarea cea înfricoşătoare ce au să-mi facă cumpliţii demoni".

Aceasta poveste auzind-o Ioan şi înspăimântându-se de curata şi fericita viaţă a pururea pomenitului Zaharia (căci aşa se numea), l-a lăudat pe el. Apoi bine-cuvântându-l pe acel minunat bărbat, a ieşit din casa lui cu bucurie şi veselie.

Şi Ioan s-a dus la casa unde găzduia, mulţumind lui Dumnezeu pentru minunile mari ce a văzut.

Iar fericitul Zaharia, cel ce întru adevăr era lipsit de mândrie, voind ca să fuga de amăgirea deşertăciunii lumeşti, şi-a lăsat casa sa şi a fugit, cu desăvârşire necunoscut tuturor făcându-se.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Longhin, care cu pace s-a săvârşit.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului Ghenadie, patriarhul Constantinopolului, care cu pace s-a săvârşit.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului Maxim, patriarhul Constantinopolului, care cu pace s-a săvârşit.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Iustin, care cu pace s-a săvârşit.

Tot în această zi, pomenirea cuviosului Ghenadie, cel ce s-a nevoit în Mănăstirea Vatoped, şi a fost dochiar, şi s-a învrednicit a vedea cum un butoi gol a izvorât untdelemn prin minunea Născătoarei de Dumnezeu, şi care cu pace s-a săvârşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Sinaxar

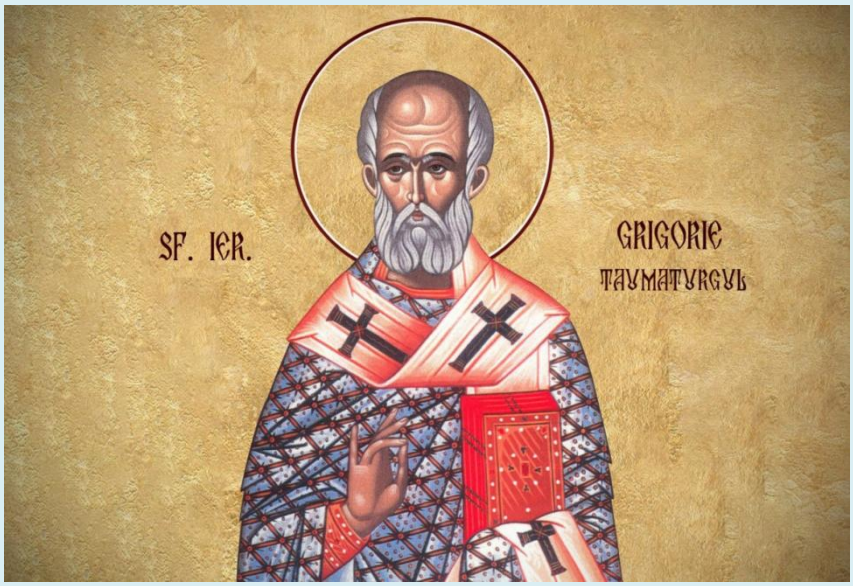

17. Sfântul Grigorie Taumaturgul, episcopul Neocezareii, făcătorul de minuni; Cuviosul Lazăr zugravul.

El s-a născut în Neocezareea Capadociei din părinţi necredincioşi şi a învăţat în Atena, Alexandria, Berit şi în sfârşit în Cezareea cinci ani, unde s-a instruit în religia creştină de Origen.

La anul 240 devenind episcop al patriei sale, găsi numai 17 creştini, iar la moartea sa, din 265 lăsă aproape numai atâţia păgâni.

Tot timpul episcopiei sale a fost un şir de minuni, de aceea s-a şi supranumit făcător de minuni şi se chema chiar de inamicii adevărului al doilea Moise.

Troparul Sfântului Grigorie taumaturgul, glasul al 8-lea: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci te roagă lui Hristos Dumnezeu, părinte Grigore, să lumineze sufletele noastre, ca nu cândva să adormim întru moarte.

Condacul Sfântului Grigorie taumaturgul, glasul al 2-lea: Luând lucrarea multor minuni, cu semne înfricoşătoare pe demoni i-ai îngrozit, şi bolile oamenilor ai alungat, prea înţelepte Grigore. Şi făcător de minuni eşti numit, din fapte luându-ţi numele.

Sursa: **https://sites.google.com/site/ceaslovul/Ceaslovul/Sinaxar#17-noiembrie**

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei

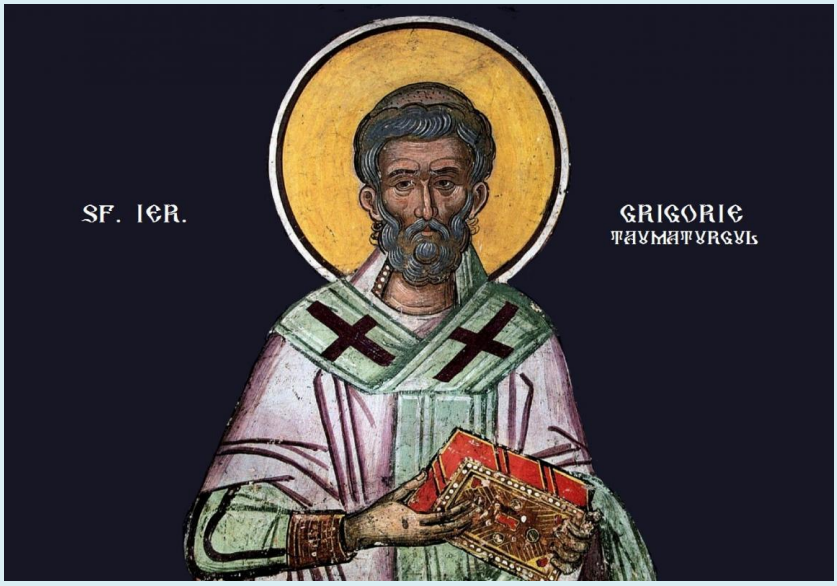

Sfântul Grigorie taumaturgul a trăit în timpul împăratului Aurelian (270-275) şi s-a născut în Neocezareea Pontului, aproape de Armenia, din părinţi bogaţi. După moartea tatălui său, pe când Grigorie avea 14 ani, mama sa l-a trimis la dascăli de seamă, unde a învăţat limba latină şi arta oratoriei, încât mulţi ajunseseră să se minuneze de darurile sale.

Sfântul Grigorie a studiat şi în Alexandria Egiptului, unde a fost ucenicul lui Origen (185-254), împreună cu fratele său, Atinodor. Tot aici a învăţat şi medicina.

După ce s-a convertit la creştinism fiind botezat în numele Preasfintei Treimi, a părăsit toate măririle şi s-a retras într-un loc singuratic, vieţuind în rugăciune şi în adâncirea dumnezeieştii înţelepciuni a Sfintelor Scripturi.

Pentru calităţile sale deosebite, Grigorie a fost ales şi hirotonit episcop al Neocezareei, împotriva voii sale. Pentru credinţa lui puternică şi viaţa curată, Dumnezeu l-a înzestrat pe Sfântul Grigorie cu darul facerii de minuni şi de aceea a primit numele Taumaturgul, adică făcătorul de minuni.

A trecut la Domnul în anul 275. Pe patul de moarte fiind, i-a întrebat pe cei apropiaţi ai săi: Câţi păgâni se mai află în cetatea Neocezareei? I s-a răspuns: Se mai află 17 necredincioşi, care ţin la închinarea la idoli, dar cetatea întreagă crede în Hristos. Atunci Sfântul Grigorie a zis: Slavă lui Dumnezeu că numai 17 creştini am

aflat când am venit aici episcop, iar acum, când merg la Domnul, atâţia necredincioşi rămân câţi credincioşi am aflat întâi!”

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei şi Ghenadie, patriarhul Constantinopolului; Sfântul cuvios Lazăr zugravul

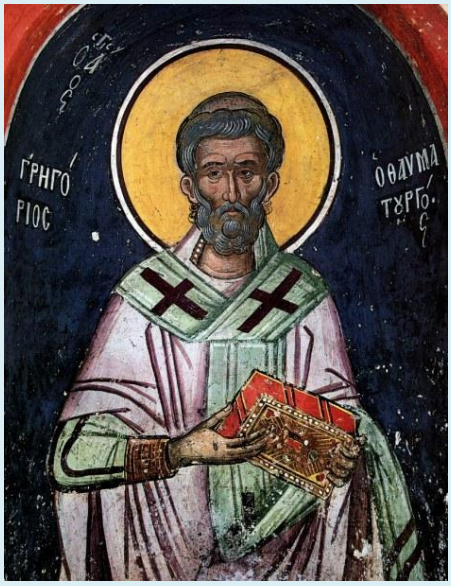

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul

S-a născut în Neocezareea Pontului, aproape de Armenia, din părinţi bogaţi. Sfântul Grigorie a trăit în timpul împăratului Aurelian (270-275). După moartea tatălui său, când Grigorie avea 14 ani, creşterea lui a rămas în grija mamei, care l-a trimis la dascăli de seamă, unde a învăţat limba latină şi arta oratoriei.

În Alexandria, Grigorie şi fratele său, Atinodor, au fost, timp de trei ani, ucenicii lui Origen (185-254). Tot aici, Grigorie a învăţat medicina. După ce s-a convertit la creştinism şi s-a botezat, s-a retras într-un loc pustiu.

Pentru calităţile sale deosebite, Grigorie a fost ales şi hirotonit episcop al Neocezareei.

În timpul persecuţiei împotriva creştinilor declanşate de împăratul Deciu (250-253), Sfântul Grigorie i-a sfătuit pe creştini să fugă şi să se ascundă, ca nu cumva, înfricoşându-se de cruzimea chinurilor, să se lepede de credinţă.

Pentru credinţa lui puternică şi viaţa curată, Dumnezeu l-a înzestrat pe Sfântul Grigorie cu darul facerii de minuni şi de aceea a primit numele de taumaturgul, adică făcătorul de minuni.

Nu se ştie anul în care a murit (270 sau 271), dar pe patul de moarte a zis: ‘Slavă lui Dumnezeu, că numai şaptesprezece creştini am aflat când am venit aici episcop, iar acum, când merg la Domnul, atâţia necredincioşi rămân, câţi credincioşi am aflat întâi!’

Troparul, glas 8: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci, te roagă lui Hristos Dumnezeu, părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim în moarte cu păcate.

Sfântul ierarh Ghenadie, patriarhul Constantinopolului

Cel între sfinți, părintele nostru Ghenadie I, a trăit în secolul al V-lea și a slujit ca patriarh al Constantinopolului între anii 458-471.
Printre altele, este cunoscut și pentru faptul de a fi fost un adept al școlii antiohiene de exegeză.

Sursa principală pentru cele ce se știu despre viața Sf. Ghenadie este cartea „Grădina sufletelor”, scrisă de Sfinții Sofronie și Ioan, călugări la mănăstirea Salamina, de lângă Alexandria.

Ghenadie era preot în Constantinopol când, după moartea patriarhului Anatolie în anul 458, a fost ales să îi succeadă acestuia pe tronul Bisericii din Constantinopol ca patriarh, fiind sprijinit de împăratul Leon I „cel mare” (457-474).

Încă de la începutul păstoririi, Ghenadie și-a dovedit zelul său pentru credința creș-tină și pentru menținerea disciplinei monahale și a clerului, disciplină care slăbise în acea perioadă. Se distingea prin blândețea lui, toleranță, puritate și abstinență.

După cum relata Theodorus Lector (Theodoros Anagnostes) în a sa Historia Eccle-siastica, Sfântul Ghenadie a hotărât ca nimeni să nu poată deveni membru al cle-rului până nu învăța Psaltirea pe de rost.

Sfântul Ghenadie s-a străduit să elimine simonia (vânzarea și cumpărarea harului de a săvârși slujbe bisericești, în locul dobândirii acestui har prin vrednicie), care era, din păcate, destul de răspândită în acea perioadă.

În anul 471 Sfântul Ghenadie a adormit în pace, după ce păstorise timp de 13 ani Bise-rica din Constantinopol.

Sfântul cuvios Lazăr zugravul

A trăit în timpul împăratului iconoclast Teofil. A venit din ţara Cazarilor, de lângă Muntele Caucaz, unde se născuse, la Constantinopol şi a intrat într-o mănăstire.

Datorită talentului său artistic, în scurt timp a ajuns un pictor desăvârşit. În anul 829, împăratul Teofil a poruncit să fie uciși toţi pictorii din împărăţie. Astfel, Lazăr a fost supus supliciilor şi întemniţat.

Auzind de suferinţa lui Lazăr, împărăteasa Teodora a mijlocit pentru scăparea lui, fiind un pictor cunoscut şi la curtea împărătească.

Împăratul Mihail l-a trimis la Roma să ducă papei Benedict al III-lea mai multe daruri pentru biserica ‘Sfinţii apostoli’ şi se pare că acolo a şi murit.

Proloage din 17 noiembrie

Luna noiembrie în 17 zile: pomenirea celui dintre Sfinţi părintelui nostru Grigorie, făcătorul de minuni, episcopul Neocezareei Pontului (t270-271).

Acesta a trăit în zilele lui Aurelian împăratul (270-275), născut în Neocezareea Pontului, aproape de ţara Armeniei, din părinţi bogaţi. Murind tatăl său, când Grigorie avea 14 ani, creşterea lui a rămas în grija mamei sale. Dar el începu să înţeleagă şi singur partea cea bună a vieţii şi, crescând în vârstă, creştea şi dreapta credinţă a lui Hristos într-însul. Mama sa l-a trimis la dascăli de seamă, învăţând limba latină şi meşteşugul vorbirii frumoase şi, curând, se dovedi atât de iscusit, încât se minunau mulţi de darurile lui.

În căutarea celor mai vestiţi dascăli ai vremii, Sfântul Grigorie şi fratele său Atinodor ajunseră şi la Alexandria Egiptului, unde, întâlnind pe marele Origen (185-254), se făcură, vreme de trei ani, ucenicii lui, deprinzând de la dansul învăţăturile Sfintei Scripturi.

Tot în Alexandria, sfântul învaţă cu osârdie meşteşugul doctoricesc şi minuna pe toţi tinerii din cetate prin viaţa lui curată şi plină de smerenie.

Întorcându-se în cetatea sa, lumea se aştepta să-l vadă primind vreo dregătorie împărătească, mai ales după învăţătura căpătată la vestitele şcoli din Alexandria. Dar sfântul, care între timp primise Botezul, părăsi toate măririle şi, lepădând şi averea sa, se retrase într-un loc singuratic, unde vieţui în rugăciune şi în adâncirea dumnezeieştii înţelepciuni a Sfintelor Scripturi.

Deci, fericitul Grigorie, aflând că arhiepiscopul Fedim al Amasiei, la cererea creştinilor şi preoţilor, hotărâse să-l facă episcop al Neocezareei Pontului, socotindu-se nevrednic de asemenea cinste şi răspundere, a părăsit locul de linişte şi a rătăcit multă vreme, prin pustietăţi, pentru a nu fi găsit. În cele din urmă, însă, a fost aflat şi, numai după multe rugăminţi, s-a învoit a primi să fie părinte şi păstor creştinilor din Cezareea Pontului, îndrumându-i pe calea dreptei credinţe.

Într-o scrisoare a sa, Sfântul Grigorie de Nyssa, care i-a scris viaţa, mărturiseşte ca atunci când a fost sfinţit episcop, fericitul Grigorie al Neocezareei a scris un drep-tar de credinţă cu privire la Sfânta Treime, regulă pe care a lăsat-o Bisericii sale şi care a ferit multă vreme pe credincioşi de rătăcirile eretice.

Tot aşa, pe vremea prigoanei lui Decius (250-253), cunoscând omeneasca slăbi-ciune, Sfântul Grigorie sfătuia pe creştini să fugă şi să se ascundă, ca nu cumva, înfricoşându-se de cruzimea chinurilor, să se lepede de credinţă.

Pentru credinţa lui puternică şi viaţa curată pe care o ducea, s-a învrednicit de mari daruri duhovniceşti şi a săvârşit nenumărate minuni, pentru care fapte i s-a dat numele de taumaturgul, adică făcătorul de minuni.

Nu se ştie anul în care a murit (270 sau 271), dar se zice că, pe patul de moarte fiind, Sfântul Grigorie a întrebat pe cei de aproape ai săi: "Câţi păgâni mai sunt în cetatea Neocezareei?"

I s-a răspuns: "Se mai afla şaptesprezece necredincioşi, care ţin la închinarea la idoli, dar cetatea întreagă crede în Hristos".

Atunci, sfântul a zis: "Slavă lui Dumnezeu, că numai şaptesprezece creştini am aflat când am venit aici episcop, iar acum, când merg către Domnul, atâţia necre-dincioşi, rămân, câţi credincioşi am aflat întâi!" Şi, acestea zicând, şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Zaharia ciobotarul şi a lui Ioan.

Un om oarecare, vestit în lucrurile lumeşti, cu numele Ioan, lepădând toate îndulcirile vieţii, ducea o viaţă smerită şi monahicească şi, îndeletnicindu-se cu fapte dumnezeieşti, se sârguia să placă numai lui Dumnezeu. Deci, ostenindu-se pururea în rugăciuni şi cereri, năzuind şi sporind către fapte din cele mai înaintate şi mai mari, pe lângă toate celelalte sporiri ale lui, avea şi lucrul acesta nelipsit, că se ducea ca să privegheze toată noaptea la biesericile Domnului.

De aceea, într-o noapte s-a dus la biserica cea mare a Sfintei Sofii, ce se afla în Constantinopol şi, aflând uşile încuiate, fiind ostenit, a şezut acolo pe un scaun ce era aproape şi, şezând, îşi citea slujba cu glas şoptit.

Şi, iată, s-a făcut o strălucire de lumină ce venea de undeva de afară şi, privind mai cu luare-aminte, a văzut un bărbat cucernic, care mergea în urma luminii aceleia. Deci, bucurându-se pentru aceea vedere, lua aminte, mai bine voind să vadă ce are să facă omul acela. Şi, când a ajuns omul la porţile bisericii Sfintei Sofii, care erau închise, şi-a plecat genunchii înaintea porţilor şi îndelung a făcut o rugăciune, apoi a ridicat în sus mâinile şi, făcând semnul Sfintei Cruci pe porţi, iată, o minune: îndată ele s-au deschis de la sine, şi, împreună cu lumina, a intrat înlăuntru şi omul acela minunat. Şi, după ce a intrat în tindă, şi-a plecat iarăşi genunchii pe podea, la locul unde era zugrăvită deasupra icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi, sculându-se, a deschis şi acolo porţile şi, ajungând la porţile cele frumoase de argint din pridvorul bisericii, a făcut şi acolo destulă rugăciune. Apoi, cu semnul crucii, le-a deschis şi pe acelea şi aşa a intrat în biserică, cu totul fiind luminat.

Deci, mergând în mijlocul bisericii, şi-a ridicat mâinile, cerând îndurare de la Dumnezeu, iar după ce şi-a isprăvit rugăciunea, s-a întors şi a trecut prin tinda Bisericii, iar porţile s-au încuiat singure, prin dumnezeiasca lucrare, îndată ce el a ieşit afară.

Deci, sta acel sfânt om Ioan şi căută cu luare aminte unde va merge acel dumnezeiesc bărbat, după ieşirea din biserică. Şi, fiindcă acela mergea pe drumul drept, nu s-a lenevit Ioan a-l urma, ca să afle unde se ascunde acest fel de scump mărgăritar al lui Dumnezeu. Şi abătându-se acela puţin din drumul drept, mergea spre calea cea pogorâtoare a Sfântului mucenic Iulian şi, apropiindu-se de o prea micuţă casa şi bătând cu mâna în uşă, a strigat încet numele femeii ce era înlăuntru: "Maria!" Şi aşa, a intrat înlăuntru. Atunci lumina ce-l lumina pe cale s-a luat de la el şi între ei a pogorât noaptea întunecată.

Iar femeia acelui dumnezeiesc bărbat a aprins lumânarea din candelă şi a dus-o bărbatului ei. Însă el nu s-a culcat pe pat, nici şi-a odihnit trupul cu vreun alt chip, ci a început să lucreze, că era cizmar.

Atunci şi cel ce-i urma lui, vrednicul de pomenire Ioan, fără de sfială a intrat înlăuntrul casei şi, căzând la picioarele lui, le uda cu lacrimi şi, rugându-l pe el, zicea: "Nu ascunde de mine cine eşti şi care este înalta vieţuire, prin care faci străine fapte pe care le-am văzut, cu ochii mei, eu însumi".

Iar acel smerit vieţuitor zicea: "Iartă, bătrânule, pentru Domnul, eu sunt om păcătos şi nu am la viaţa mea nici o faptă bună, ca cine sunt eu, nevrednicul? Sau de unde am învăţat eu vreo înaltă vieţuire, precum zici, de vreme ce sunt sărac şi mă aflu

ostenitor în cel mai neînsemnat meşteşug. Te-ai înşelat, omule, te-ai înşelat şi părere ai văzut, nu adevărul".

Atunci bătrânul a adaus lacrimi peste lacrimi şi nu înceta a-l jura pe el cu numele lui Dumnezeu, ca să-i arate fapta bună cea mare a lui, şi zicea: "De n-ar fi fost lucrul dumnezeieştii Pronii, ca să se descopere viaţa ta ascunsă, cu adevărat nu m-aş fi învrednicit eu, cel mai mic, să fiu martor acestui fel de taină".

Deci, strâmtorat fiind de jurăminte, acel minunat bărbat s-a sculat de pe scaun şi, făcând mai întâi metanie bătrânului, a început a zice aşa: "Bine, să ştii fratele meu, că pe pământ nici o altă ispravă n-am câştigat, decât să mă tăvălesc în noroi şi să mă întinez cu păcatele, cinstind mai mult desfătarea trupească. Iar după acestea, din bunătatea Dumnezeului meu, luând aminte la frica chinurilor ce vor să fie, după ce pe aceasta ce-o vezi am luat-o de femeie, n-am întinat curăţia trupurilor, ci amândoi cu unire păzim fecioria şi tăinuim aceasta, zicând că ea este stearpă. Şi, până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu noi păzim adevărata curăţie a sufletului şi a trupului, din dorinţa izbăvirii şi dragostea pentru Dumnezeul nostru.

Voi adăuga încă şi alta, pentru legământul jurământului: Bogăţia mea toată nu este mai multă, fără numai trei arginţi şi jumătate şi cu aceştia, cumpărând piei lucrez meşteşugul cizmăriei şi câştigul pe care îl scot de acolo, îl despart în două: o parte, adică cea mai dreaptă şi de căpetenie o hărăzesc lui Hristos, împărţind-o la săraci, fraţii lui Hristos. Iar cealaltă parte, o cheltuiesc la trebuinţele noastre. Şi aşa, pururea petrecând, mă închipui, la înfricoşata judecată ce va să fie. Şi-mi aduc aminte de cercetarea cea înfricoşătoare ce au să-mi facă cumpliţii demoni".

Iar Ioan, această povestire auzind-o, şi minunându-se de curata şi fericita viaţă a pururea pomenitului Zaharia (că aşa se numea) l-a prea lăudat pe el, apoi, bine-cuvântându-l, a ieşit din casa lui cu mare bucurie. Apoi, s-a dus la casa unde găzduia, mulţumind lui Dumnezeu pentru minunile mari ce a văzut.

Iar fericitul Zaharia, cel ce cu adevărat nu avea mândrie, fugind de amăgirea slavei lumeşti, şi-a lăsat casa şi a fugit, rămânând cu desăvârşire necunoscut tuturor.

Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, învăţătura a lui Varlaam, către Iosaf, dar mai ales către noi.

Ascultaţi, fraţilor şi fiilor, ce ni se cade a face după Botez. Să ne lepădam de tot păcatul şi de toată patima şi să punem faptele cele bune la temelia credinţei, căci credinţa fără de fapte, moartă este asemenea şi faptele fără de credinţă moarte sunt.

Despre această ne învaţă încă şi Pavel apostolul: "Cu Duhul să umblaţi şi poftele trupului să nu le faceţi. Acestea sunt desfrânarea şi toată necurăţia şi celelalte fapte rele: luarea de mită, slujirea la idoli, otrăvirea, vrajba, sfada, iuţimea, mânia, cearta, erezia, iubirea de argint, clevetirea, beţia, mândria şi cele asemenea acestora. Câţi cei ce fac acestea nu moştenesc Împărăţia lui Dumnezeu. Că rodul Duhului este: dragostea, bucuria, pacea, îndelung răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţile, înfrânarea, sfinţirea sufletului şi a trupului, smerenia, sfărâmarea sufletului şi a trupului, smerenia, sfărâmarea inimii, milostenia, nerăutatea, iubirea de oameni, privegherea, pocăinţa cea curăţitoare de toate păcatele cele făcute mai înainte, lacrimile cu pocăinţă, şi tânguirea pentru ale sale păcate".

Că prin aceste fapte bune proslăvim pe Părintele nostru care este în ceruri. Că zice: "Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă pe voi şi vă rugaţi pentru cei ce vă asupresc pe voi, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi, ca să fiţi fiii Tatălui vostru care este în ceruri. Că El răsare Soarele Său peste cei răi şi peste cei buni şi dă ploaie peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi. Nu osândiţi, dar, ca să nu fiţi osândiţi, iertaţi şi se va ierta vouă. Şi nu vă faceţi comori pe pământ, unde rugina le strică şi furii le sapă şi le fură, ci faceţi-vă comoară în ceruri, unde nici molia, nici rugina nu o strică şi unde furii nu o sapă, nici n-o fură. Că unde vor fi comorile voastre, acolo vor fi şi inimile voastre.

Nu vă îngrijiţi cu inimile voastre ce veţi mânca sau ce veţi bea, nici cu trupul cu ce vă veţi îmbrăca, că ştie Tatăl vostru, care este în ceruri, că vă trebuie toate acestea. Că Cel ce ne-a dăruit sufletul şi trupul, ne va da tuturor hrana şi haina. Cel ce hrăneşte păsările cerului şi florile câmpului atât le înfrumuseţează, cu atât mai mult pe voi! Căutaţi, dar, mai întâi, Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi acestea toate se vor adăuga vouă. Nu vă îngrijiţi pentru ziua cea de mâine, că ziua de mâine se va îngriji de ea însăşi. Deci, toate câte voiţi să vă facă vouă oamenii, asemenea şi voi să le faceţi lor. Să intraţi pe poarta cea strâmtă în Împărăţia Cerurilor. Că largă şi desfătată este calea ce duce la pierzare şi mulţi sunt cei ce umblă pe ea. Şi strâmtă este poarta şi îngustă calea, care duce la viaţă, şi puţini sunt cei ce o află pe ea. Nu tot omul cel ce-mi zice Mie "Doamne, Doamne," va intra în Împărăţia Cerurilor, ci cela ce face voia Tatălui Meu, care este în ceruri. Cel ce iubeşte pe tatăl său ori pe mama sa, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. Şi cela ce nu-şi ia crucea sa şi nu vine în urma Mea, nu este vrednic de Mine".

Iată, acestea şi altele asemenea cu acestea, a poruncit Mântuitorul apostolilor că să-i înveţe pe credincioşi. Şi acestea toate se cade nouă a le păzi, dacă dorim să câştigăm desăvârşirea şi să ne învrednicim, după dreptate, de cununile cele nestricăcioase. Pe care fie ca Dumnezeu, dreptul Judecător, să le dăruiască tuturor celor ce iubesc arătarea Lui.

Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, cuvânt despre Euharist, pastorul.

Doi bătrâni, vieţuind în pustie, au rugat pe Dumnezeu să le arate lor în care măsură au ajuns ei. Şi le-a venit lor glas, zicându-le: "În cutare sat al Egiptului este un om, un mirean pe rând, cu numele Euharist şi femeia lui, Maria; dar voi n-aţi ajuns încă la măsura acelora".

Deci, sculându-se, bătrânii s-au dus la satul acela şi au întrebat de casa lui.

Şi, aflând numai pe femeia lui, i-au zis ei: "Unde este bărbatul tău?"

Iar ea le-a răspuns: "Este păstor şi paşte oile".

Şi i-a adus pe ei în casa sa.

Iar făcându-se seara, a venit Euharist cu oile sale şi văzând pe bătrâni, le-a gătit lor masă şi a adus apă, ca să le spele lor picioarele.

Zis-au bătrânii: "Nu vom gusta nimic, de nu ne vei spune nouă faptele tale cele bune.

Iar Euharist, cu multă smerenie le-a zis: "Eu sunt păstor şi aceasta mi-i femeia".

Însă n-au primit bătrânii numai atâta, ci îl rugau pe el. Iar acela nicidecum nu voia să le spună. Apoi i-au zis bătrânii: "Dumnezeu ne-a trimis la tine".

Şi, după ce a auzit acest cuvânt, îndată s-a temut şi le-a spus lor: "Iată aceste oi le avem de la părinţii noştri, iar dacă ne dăruieşte Dumnezeu dintr-însele vreun câştig, noi îl despărţim în trei părţi: o parte la săraci, alta la primirea de străini, iar a treia o cheltuim pentru trebuinţele noastre. Iar de când am luat pe femeia mea, nu ne-am spurcat nici eu nici ea, ci în feciorie am petrecut şi fiecare din noi deosebi

dormim şi noaptea ne îmbrăcăm în haine de păr, iar ziua în hainele noastre. Iar până acum nimeni din oameni n-a ştiut cele despre noi".

Deci, acestea auzind, bătrânii s-au minunat şi, închinându-se, s-au dus în pustie, mustrându-se pe ei şi lăudând pe Dumnezeu, căruia se cuvine slavă în veci! Amin.

Patericul Lavrei peşterilor de la Kiev - Cuviosul Grigorie taumaturgul

Nu se mândreşte numai Neocezareea cu slăvitul ei ierarh Grigorie taumaturgul (Mare ierarh al sec. al III-lea (213-270), episcop al Neocezareei din Pont, înaintemergător al marilor Părinţi capadocieni. Este pomenit la 17 noiembrie.), ci şi sfânta Lavră a Peşterilor cu anonimul ei cuvios taumaturg.

Fericitul Grigorie a venit la cuviosul Teodosie pe vremea când acesta construia mănăstirea Peşterilor. După ce a fost primit în cinul monahal, a învăţat de la sfântul sărăcia, cumpătarea, stăpânirea patimilor, ascultarea şi toate celelalte virtuţi.

Iubitorul de Dumnezeu Grigorie dovedi o vocaţie specială pentru virtutea iubirii şi pentru cultivarea rugăciunii.

Astfel, pentru dăruirea sa în viaţa monahală, pentru eforturile şi luptele sale duhovniceşti, foarte devreme a fost împodobit cu harismele Sfântului Duh şi s-a învrednicit să săvârşească diferite minuni în numele lui Hristos, fapt pentru care a şi fost numit mai apoi «taumaturg».

Una dintre harismele cu care era împodobit era şi aceea a alungării duhurilor celor viclene, pe care le certa şi le îndepărta din oameni prin rugăciunile speciale de exorcizare. Adesea aduceau la dânsul pe cei demonizaţi ca să-i vindece.

Demonii, cunoscând puterea purtătorului de Hristos părinte, strigau de departe:
- Vai nouă, Grigorie! Ne vei alunga prin rugăciunea ta!

Şi într-adevăr, peste puţin timp dispăreau urlând, ca şi cum ar fi fost răniţi greu de săgeţile cele înroşite ale aprinsei rugăciuni ale fericitului.

Vicleanul diavol nu mai putea să îndure atâtea înfrângeri din partea omului lui Dumnezeu. Însă nici nu putea să-i facă vreun rău, deoarece era păzit de zidul smereniei şi al harului lui Dumnezeu.

***

A trimis atunci împotriva sa pe doi răufăcători ca să-l jefuiască de puţinele lucruri pe care le avea. Însă ce avea cuviosul în chilia sa? Nimic altceva în afară de cărţile pe care le studia ziua şi noaptea, în pauzele dintre rugăciuni. Hoţii au vrut atunci să fure aceste cărţi care aveau o mare valoare, fiind manuscrise, şi să le vândă. Au venit fără zgomot într-o noapte, crezând că sfântul doarme, şi s-au ascuns în chilia sa într-un colţ întunecos. Aşteptau ca părintele să plece la biserică şi apoi să fure tot ceea ce ar fi avut valoare.

Cuviosul, care era îngenuncheat la rugăciune în întunericul chiliei, şi-a dat seama de prezenţa lor. Nici nu s-a mişcat însă şi nici nu a scos nici un cuvânt. I-a lăsat să se „ascundă“ şi apoi, vrând să-i conducă spre un sentiment de pocăinţă, se rugă cu voce tare:
- Doamne al meu, adoarme-i pe fraţii aceştia care au venit degeaba aici, împlinind voia vrăjmaşului diavol.

Şi atunci, o minune! Hoţii au căzut într-o clipă într-un somn adânc. Au rămas acolo, într-un colţ al chiliei cuviosului Grigorie, adormiţi vreme de cinci zile!

După aceasta cuviosul i-a chemat la chilia sa pe toţi fraţii din obşte şi în faţa lor s-a adresat hoţilor:
- Păi bine măi, până când o să tot pândiţi că să-mi furaţi lucrurile? Haide, e timpul să mergeţi pe la casele voastre. În numele Domnului meu Iisus Hristos vă poruncesc să vă treziţi şi să plecaţi!

Îndată hoţii s-au trezit. Nu puteau însă să se ridice. Nu numai din cauza surprizei şi a fricii, cât mai ales de epuizare, deoarece timp de cinci zile nu mâncaseră nimic.

Cuviosul aranjă să li se dea de mâncare, să fie ajutaţi să-şi revină şi apoi îi lăsă să plece la casele lor.

Aceste fapte au fost curând auzite în tot oraşul Kiev. Când a aflat şi domnitorul a dat ordin să fie căutaţi şi închişi hoţii respectivi.

Iubitorul de oameni Grigorie, când auzi că hoţii au fost închişi i-a părut rău pentru dânşii. De aceea s-a dus degrabă la domnitor, căruia i-a dăruit câteva dintre cărţile sale şi l-a rugat să-i elibereze pe cei doi hoţi. Astfel s-a şi petrecut. Apoi sfântul a vândut şi restul cărţilor pe care le avea şi a împărţit banii luaţi pe ele săracilor. Şi-a păstrat pentru sine numai cele strict necesare.

– Dumnezeu se va îngriji de mântuirea mea şi fără aceste cărţi, le spuse fraţilor. Le-am vândut pentru a nu mai duce pe oameni în ispita de a mi le fura. Cum de altfel şi Domnul ne-a spus: «Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie; faceţi pungi care nu se învechesc, comoară neînpuţinată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică» (Luca, XII, 33.).

Uimiţi de iubirea cuviosului Grigorie şi de puterea sa de a săvârşi minuni hoţii s-au pocăit şi au rămas pe lângă mănăstirea Peşterilor, unde i-au ajutat pe părinţi la muncile câmpului. Astfel îşi obţineau şi o răsplată bănească cu care îşi întreţineau familiile lor.

***

După un oarecare timp au venit alţi hoţi, care au intrat în mica grădină de zarzavat, unde cuviosul cultiva cele necesare vieţuirii sale, şi şi-au umplut sacii cu roadele muncii lui. Când au vrut însă să plece, nu s-au mai putut mişca din locul unde se aflau. Se lipiseră acolo, încărcaţi cu sacii în spinare, neputând să facă nici un pas timp de două zile şi două nopţi.

Atunci au început să se pocăiască, să se jeluiască şi să se roage:
- Părinte Grigorie! Sfinte al lui Dumnezeu! Eliberează-ne, te rugăm! Nu mai putem suporta! Ne pare rău pentru păcatele noastre! Niciodată nu vom mai fura!

Câţiva monahi care lucrau într-o grădină alăturată i-au auzit cum se văitau şi au venit să vadă ce se întâmplase. Cât s-au chinuit însă, pe hoţi nu au putut să-i dezlipească din pământ.

- Cum aţi ajuns aici, i-au întrebat cu mirare monahii?

- De două zile suntem aici, au răspuns aceia.

- Păi noi în fiecare zi venim la grădina din apropiere. Cum de nu v-am văzut până acum?

- Nici noi nu v-am văzut. Dacă v-am fi văzut v-am fi rugat să mijlociţi pe lângă părintele Grigorie să ne ierte şi să ne scape din aceste chinuri. Suntem istoviţi până aproape de moarte.

Atunci văzură că venea încet pe drum şi cuviosul Grigorie. Fără alte ocolişuri le spuse hoţilor:
- Pentru că sunteţi leneşi şi trăiţi numai din furturi, acum sunteţi condamnaţi să rămâneţi aici înţepeniţi până la sfârşitul vieţii voastre!

Cu strigăte de jale au răspuns atunci hoţii la ameninţarea spre înţelepţire a cuviosului:
- Nu părinte! Ai milă de noi! Îţi promitem că niciodată nu ne vom mai ocupa cu aşa ceva.

- Dacă v-aţi hotărât într-adevăr să trăiţi de acum înainte prin munca braţelor voastre, îl voi ruga pe Domnul să vă elibereze.

- Cu jurământ sfânt în faţa lui Dumnezeu ne jurăm că nu vom mai fura niciodată şi că te vom asculta.

După ce se rugă pentru o vreme cuviosul se întoarse iarăşi către hoţi:
- Binecuvântat să fie Dumnezeu care vă luminează şi vă ajută. De azi înainte puteţi să lucraţi în grădinile mănăstirii şi să primiţi de aici ca răsplată cele necesare pentru voi şi pentru familiile voastre.

Îndată după aceasta hoţii au putut să se dezlipească din pământ şi au căzut în faţa cuviosului cerându-şi cu lacrimi iertare şi slăvind numele Atotputernicului Dumnezeu.

***

Altădată au venit la fericitul Grigorie trei oameni necunoscuţi. Se înţeleseseră între ei să-i spună o minciună şi să-l facă să le dea vreun lucru de valoare.

Doi dintre ei îl arătau pe cel de-al treilea şi spuneau cu o ipocrită deznădejde:
- Părinte, prietenul nostru acesta a fost condamnat la moarte! Daţi-ne ceva de valoare ca să-şi poată răscumpăra această teribilă pedeapsă!

Nu era nevoie de o harismă specială ca să-ţi dai seama că acei oameni vicleni minţeau în mod grosolan.

Cuviosul lăcrimă şi spuse încetişor:
- Ce dezastru pentru acest om! A venit ziua nenorocirii sale…

Aceia nu au înţeles sensul acestor cuvinte şi au insistat în continuare:
- Părinte, dacă dumneavoastră îi veţi da ceva de preţ, acesta va scăpa de moarte.

- Chiar dacă am să vă dau, de moarte tot nu va scăpa. Spuneţi-mi însă la ce fel de moarte a fost condamnat?

- Îl vor spânzura de un copac.
– Drept aţi grăit, spuse profetic cuviosul. Mâine chiar se va întâmpla aceasta!

Fără să mai spună nimic altceva, coborî în adâncul peşterii sale, acolo unde de obicei se ruga şi citea la lumina lumânărilor. Apoi se întoarse, ţinând în mână câteva cărţi valoroase. Erau ultimele care-i mai rămăseseră.
- Luaţi-le, le spuse. Şi dacă nu vă vor mai fi de folos să mi le aduceţi înapoi.

Le-au luat şi au plecat, râzând pe ascuns.
- Ce spunea călugărul…? Să i le ducem înapoi…? Să aştepte el mult şi bine…! Vom câştiga bani frumoşi când le vom vinde.

Orbiţi de lăcomie cei trei înşelători nu s-au mulţumit numai cu cărţile. Pe când ieşeau afară din peşteră au văzut grădina sfântului plină de roade.

- Să venim la noapte să le furăm, s-au înţeles ei repede, fără să mai stea la discuţie.
Şi într-adevăr, când s-a lăsat întunericul, au venit din nou. La acea oră fericitul Grigorie era în adâncul peşterii sale şi se ruga. S-au apropiat fără zgomot şi au blocat uşa acestuia pe din afară, ca să nu mai poată ieşi din peşteră. Apoi, fără să mai fie deranjaţi de nimic, s-au apucat de jefuit grădina.

Doi dintre ei adunau roadele ce se găseau pe pământ în vreme ce al treilea - cel aşa zis condamnat la moarte - s-a urcat într-un copac înalt şi-i scutura roadele.

Deodată însă creanga pe care acesta se sprijinea se rupse. Şi mai înainte de a apuca să se agaţe de alta, începu să cadă cu capul în jos. Zgomotul şi strigătele de durere pe care le scotea, îi făcu pe ceilalţi doi să se sperie şi să o rupă la fugă. Acesta însă - vai! - îşi află un groaznic sfârşit. În vreme ce cădea, se agăţă cu capul de o creangă bifurcată şi muri spânzurat.

Dimineaţă, fraţii din obşte nu l-au văzut pe cuviosul Grigorie în biserică la slujbă. Îngrijoraţi, s-au dus după terminarea Utreniei, să vadă dacă nu cumva era bolnav. Atunci au zărit îngroziţi pe cel spânzurat în copac. Apoi au văzut că peştera cuviosului era blocată pe dinafară. Au deschis-o şi l-au eliberat.

Între timp s-au adunat acolo mai mulţi fraţi şi de asemenea mulţi creştini trecători, care întrebau să afle câte ceva despre îngrozitoarea moarte a celui spânzurat. Printre aceştia cuviosul Grigorie îi zări şi pe cei doi prieteni ai celui mort, care se apropiaseră cu teamă, să vadă de departe ce se întâmplase cu tovarăşul lor.

- Vedeţi cum s-a realizat minciuna voastră nenorocită, le spuse certându-i cuviosul. Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Dacă nu m-aţi fi încuiat înăuntru, aş fi alergat să-l ajut şi ar fi scăpat. Însă prietenul vostru diavolul, care v-a învăţat înşelăciunea şi minciuna, este pricina morţii trupeşti şi spirituale. Şi din momentul în care v-aţi supus lui, mila lui Dumnezeu v-a părăsit.

Tremurând de frică cei doi au căzut la pământ şi şi-au cerut cu lacrimi iertare pentru fapta lor odioasă, iar cuviosul i-a sfătuit ca de atunci înainte să-şi câştige pâinea lor zilnică prin muncă cinstită şi sudoare.

Sfintele Canoane ale Sfântului Grigorie taumaturgul, arhiepiscopul Neocezareei (†270/275)

Canonul 1 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Păcatele celor prinşi, robiţi de barbari)

Nu mâncările ne îngreuiază pe noi, sfinţite papă, dacă cei robiţi au mâncat cele ce le-au pus înaintea lor cei ce-i stăpâneau pe ei; mai ales fiindcă toţi sunt de părerea că barbarii, care au năvălit în părţile noastre n-au jertfit idolilor.

Iar apostolul zice: „Mâncările sunt pentru pântece, şi pântecele pentru mâncări, dar Dumnezeu le va desfiinţa şi pe acela, şi pe acestea.” (I Cor. 6, 13). Dar şi Mântuitorul, care curăţeşte toate mâncările, zice: „Nu cele ce intră în gură spurcă pe om, ci cele ce ies.” (Matei 15, 11).

Iar în privinţa necinstirii femeilor robite, batjocorindu-se de barbari trupurile lor, acestea să nu se osândească toate la fel. Căci, dacă viaţa vreuneia şi mai înainte era prihănită, mergând după ochii celor desfrânaţi, precum s-a scris, este evident că deprinderea de desfrânare se presupune şi în timpul sclaviei, şi unele ca acestea nu trebuie să se împărtăşească prea uşor de rugăciuni. Dar, dacă vreuna vieţuind în deplină castitate şi mai înainte a dovedit viaţă curată şi afară de orice bănuială, şi acum de silă şi de nevoie a căzut în ocară, în privinţa acesteia avem pildă din Deuteronom, despre fecioara pe care un om a găsit-o în câmp şi siluind-o s-a culcat cu dânsa: „Tinerei, zice Sfânta Scriptură, să nu-i faceţi nimic, căci nu este păcat de moarte în această fecioară, căci precum s-ar scula omul asupra aproapelui său şi ar omorî sufletul lui, aşa este lucrul acesta, a strigat fecioara, dar n-a fost cine să-i ajute.” (Deut. 22, 26. 27). Aşa este şi aceasta.

(62, 67 op.; 11 sin. I ce; 27 sin. IVec; 4, 5 Ancira; 14 Petru Alex.; 49 Vasile cel mare)

Canonul 2 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Osânda lăcomiei şi exploatării, a prădării şi a câştigului urât)

Groaznică este lăcomia, şi nu se pot cita într-o scrisoare dumnezeieştile Scripturi, în care se spune că este grozavă şi înfricoşată nu numai tâlhăria, ci în general lăcomia şi atingerea de cele străine, pentru agonisirea urâtă; şi orice de acest fel este de lepădat de Biserica lui Dumnezeu.

Iar cei ce în timp de prigoană, „întru atâta suspin şi atâtea plângeri, îndrăznesc să creadă că timpul aducător de toată pierzarea este pentru ei timp de câştig, aceştia sunt oameni necinstitori de Dumnezeu şi urâţi de Dumnezeu şi care întrec orice răutate. Drept aceea s-a hotărât ca toţi aceştia să se lepede, ca nu cumva să vină urgia peste tot poporul şi mai întâi peste întâi-stătătorii care nu cercetează aceste lucruri; căci mă tem, precum zice Scriptura: „Nu vei pierde cu cel nelegiuit pe cel drept.” (Fac. 18, 23); căci zice Sfânta Scriptură: „Desfrâul şi lăcomia sunt cele prin care vine urgia lui Dumnezeu peste fiii pierzării.” (Col. 3, 6); „deci nu vă faceţi împreună părtaşi ai lor; că aţi fost oarecând în întunerec, iar acum lumină întru Domnul; ca fiii luminii să umblaţi, căci rodul luminii este întru toată bunătatea, şi dreptatea, şi adevărul, cercând ce este bine plăcut Domnului. Şi nu fiţi părtaşi lucrurilor celor fără de roadă ale întunericului, ci mai vârtos mustraţi-le chiar, căci cele făcute în ascuns de dânşii ruşinos este chiar a le spune; iar toate vădindu-se de lumină se arată.” (Efes. 5, 6-13). Unele ca acestea le zice apostolul.

Iar unii, care au fost pedepsiţi pentru lăcomia lor din timp de pace, dacă chiar în timp de urgie iarăşi se vor îndrepta spre lăcomie, câştigând din sângele şi din pieirea unor oameni, care au fost alungaţi, sau robiţi, sau ucişi, ce trebuie să se aştepte altceva de la acest lucru, decât că cei ce practică lăcomia îngrămădesc urgie atât asupra lor, cât şi asupra poporului întreg?

(5 Cartag.; 14 Vasile cel mare; 6 Grig. Nyssa)

Canonul 3 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Osânda câştigului necinstit)

Oare nu Ahar, fiul lui Zara, din greşeală luând din cele aduse lui Dumnezeu, peste toată adunarea lui Israel s-a făcut urgia? Şi acesta singur a păcătuit, dar oare singur a murit întru păcatul său? Şi nouă ni se cuvine în acel timp să considerăm anatemă tot ce nu este al nostru şi câştig străin. Căci şi acel Ahar a luat din pradă; aceştia

acum tot din pradă; dar acela a luat cele de la vrăjmaş; iar aceştia, acum, de la fraţi, câştigându-şi câştig de pieire.

(72 ap.; 10 sin. I-II; 61 Vasile cel mare; 6, 8 Grig. Nyssa)

Canonul 4 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Osânda prădării)

Şi nimeni să nu se amăgească pe sine nici ca şi cum ar fi găsit; căci nici celui ce găseşte ceva nu se cuvine a câştiga; căci Deuteronomul zice: „Să nu treci cu vederea văzând viţelul fratelui tău sau oaia rătăcind pe cale, ci întorcându-te să le întorci la fratele tău; iar dacă fratele tău nu este aproape de tine sau nu-l cunoşti, le vei aduna pe ele şi vor fi cu tine până ce le-ar căuta fratele tău şi le vei da lui; aşa vei face cu asinul lui, şi aşa vei face cu haina lui, şi aşa vei face cu tot ceea ce a pierdut fratele tău, cu orice a pierdut el, şi tu le-ai aflat.” (Deut. 22, 1-3) nu numai ale fratelui de le-ar găsi, ci şi ale vrăjmaşului. „ Întorcându-te”, aşa spune Deuteronomul. Iar în Exod se spune că zice „le vei întoarce la casa stăpânului lor.” (leş. 23, 4). Iar dacă nu este îngăduit a câştiga dacă fratele tău, sau vrăjmaşul, în vreme de pace ar lenevi şi s-ar desfăta, neîngrijindu-se de ale sale, cu cât mai puţin când este în nenorocire şi fuge de vrăjmaşi, şi silit îşi părăseşte ale sale?

(6 Grig. Nyssa)

Canonul 5 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Lucrurile găsite)

Dar mulţi se amăgesc pe sine ţinând în locul lucrurilor lor pierdute, pe cele străine ce au găsit; căci dacă voradii şi goţii au tratat cu ei ca vrăjmaşi, apoi ei se fac altora voradi şi goţi. Deci am trimis la voi pe fratele şi împreună bătrânul Eufrosiu, pentru acestea, ca să dea şi acolo asemenea fel de procedare, după cel de aici, şi ale căror scuze se cuvine a se primi, şi care trebuie să se oprească de la rugăciuni.

Canonul 6 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Liberarea robilor, robii, sclavii scăpaţi din prinsoare sunt liberi)

Ni s-a vestit însă nouă că în ţara noastră se face un lucru de necrezut, negreşit de necredincioşi şi de nelegiuiţi, şi de cei ce nu cunosc nici numele lui Dumnezeu; că adică unii la atâta cruzime şi neomenie au ajuns, încât reţin cu sila pe unii dintre sclavii scăpaţi de la barbari. Trimiteţi pe câţiva prin ţară, ca să nu cadă fulgere peste cei ce fac unele ca acestea.

(85 TruL; 3 Gang.; 64 Cartag.)

Canonul 7 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Vânzătorii de fraţi, osânda celor ce se fac unelte ale barbarilor)

Deci cei ce s-au numărat între barbari şi s-au dus cu ei în robie, uitând că au fost odată din Pont şi creştini, şi s-au sălbăticit într-atâta încât ucid chiar pe cei de neam cu dânşii, sau cu lemn, sau prin sugrumare, şi arată barbarilor, care nu ştiau, căile sau casele, aceştia trebuie să se oprească şi de Ia ascultare, până ce adunându-se sfinţii, şi Duhul Sfânt înaintea lor, ar hotărî ceva de obşte în privinţa lor.

(9 Ancira; 11, 13 Vasile cel mare; 5 Grig. Nyssa)

Canonul 8 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Osânda celor ce prădează)

Iar pe cei ce au îndrăznit să năvălească asupra caselor străine, dacă, acuzaţi fiind, s-ar dovedi, să nu-i învredniceşti nici de ascultare; iar dacă singuri ar mărturisi şi vor da înapoi ceea ce au luat, să se umilească în rândul celor ce se convertesc.

(61 Vasile cel mare; 2 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa)

Canonul 9 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Lucruri găsite din prăzi)

Iar cei ce în câmp au găsit ceva, sau în casele lor din ce au lăsat barbarii, dacă se vor dovedi, fiind acuzaţi, de asemenea să fie între cei ce se smeresc; iar dacă vor mărturisi singuri şi vor da înapoi, să-i învredniceşti şi de rugăciune.

(61 Vasile cel mare; 2, 5, 8 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa)

Canonul 10 - Grigorie Taum., al Neocezareei (Rânduiala pentru cei care dau lucrurile pe faţă, să nu ceară răsplată)

Iar cei ce îndeplinesc porunca trebuie să o îndeplinească afară de orice câştig urât, nici să nu ceară răsplată de denunţ, sau de salvare, sau de găsire, sau ori cu ce nume le numesc pe acestea.

(4, 5 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa)

Canonul 11 Grigorie Taum., al Neocezareei (Treptele pocăinţei)

Plângerea este afară de uşa casei de rugăciune, unde stând cel ce a păcătuit, trebuie să se roage credincioşilor celor ce intră ca să se roage pentru el. Ascultarea este înăuntru de uşa din tindă, unde trebuie să stea cel ce a păcătuit până la catehumeni, şi de acolo să iasă; ca auzind, zice Vasile cel mare, Scripturile şi învăţătura, să se scoată afară şi să nu se învrednicească de rugăciune; iar prosternarea este ca înăuntru de uşa bisericii stând, să iasă cu catehumenii; şi starea împreună, ca să stea împreună cu credincioşii şi să nu iasă cu catehumenii; cea mai de pe urmă este împărtăşirea cu Sfintele Taine.

(11 sin. 1 ec; 4, 8, 9 Ancira; 22, 56, 75, 81, 83 Vasile cel mare)

Sursa:
https://ortodoxinfo.ro/sfintele-canoane-ale-bisericii/sfintele-canoane-ale-sfintilor-parinti/sfintele-canoane-ale-sfantului-grigorie-taumaturgul-arhiepiscopul-neocezareei-%E2%80%A0270-275/

Diac. asist. dr. Eugen Maftei - „Studenția” Sfinților părinți

Școala de astăzi diferă, în multe privințe, de cea din vechime, însă și una, și alta au avut același rol: de a pregăti tinerii pentru viață. În acest demers, drumul școlii s-a intersectat cu cel al Bisericii, care a avut și ea menirea de a pregăti, dar mai mult pentru viața viitoare, sau pentru cea de aici în perspectiva celei viitoare. Asumându-și porunca Mântuitorului: „Mergând învățați toate neamurile" (Matei 28, 19), Sfinții apostoli au plecat la propovăduire în toată lumea, așezând episcopi și preoți în cetăți, care să le continue misiunea. La început, sarcina catehizării noilor convertiți le-a revenit acestora, precum și așa-numiților „didascăli", înzestrați cu harisma învățăturii.

Biserica a înțeles că, în societatea păgână în care inevitabil își desfășura activitatea, îndatorirea de a avea păstori de suflete instruiți, cu experiență și cunoștințe nu doar teologice, ci și profane, era un imperativ tot mai stringent. Cel mai acut au resimțit acest lucru apologeții, întrucât erau nevoiți să explice, pe înțelesul celorlalți, nu doar folosul, legitimitatea și lipsa absurdității noii religii, ci chiar superioritatea și desăvârșirea mesajului ei.

Așa se face că un apologet precum Sfântul Iustin martirul (100/110-165) înființează chiar o școală creștină, la Roma, încercând să opună curentelor filosofice ale vremii „adevărata filosofie", care era pentru el credința creștină. Din Actul său martiric aflăm că școala avea sediul într-o casă particulară, unde se adunau ascul-

tătorii lui, învățământul fiind voluntar și rezumându-se la predarea „cuvintelor adevărului".

Școlile catehetice, precursoare ale învățământului creștin

Ulterior, vor apărea așa-numitele școli catehetice în marile orașe ale imperiului. Cea mai cunoscută este Școala din Alexandria, al cărei prim conducător cunoscut cu numele a fost Panten (sfârșitul secolului II). Probabil la început, învățământul era unul peripatetic, deschis oricărui doritor, creștin sau păgân, care în schimbul unei sume modice, putea audia pe dascălul preferat.

Școala ia un avânt deosebit sub urmașii lui Panten: Clement și Origen, în timpul căruia învățământul devine unul organizat, cu o durată de cinci ani. Existau două cicluri de învățământ: unul pentru începători, a cărui conducere a fost încredințată lui Heraklas și care cuprindea: introducere în filosofie, matematică, astronomie, fizică, dialectică, și altul pentru avansați, de care se ocupa Origen, care își rezervase studiile exegetice și sistematice.

Totuși, situația profesorilor, cei mai mulți laici, era una destul de precară, Origen însuși fiind nevoit să vândă manuscrise ale unor autori profani pentru a se putea întreține.

În această perioadă, faima profesorului, mai mult decât a școlii, era cea care atrăgea discipolii, exemplul cel mai elocvent în acest sens fiind unul dintre ucenicii lui Origen, Sfântul Grigorie Taumaturgul (213-270).

După plecarea lui Origen în Palestina (216), în urma neînțelegerilor cu episcopul Demetrios, acesta înființează o altă școală, la Cezareea Palestinei, după modelul celei din Alexandria. Sfântul Grigorie Taumaturgul, deși plecase din Neocezareea Pontului spre Berit (Fenicia) ca să-și continue studiile juridice, ajungând la Cezareea, este cucerit de personalitatea lui Origen și rămâne aici, devenindu-i ucenic. Această școală a ajuns faimoasă prin faptul că a dat creștinătății pe marele istoric bisericesc Eusebiu de Cezareea (265-339).

O altă școală catehetică renumită, diferită ca metodă de interpretare de cea din Alexandria, apare, aproape un secol mai târziu, la Antiohia. Începuturile ei se leagă de numele lui Lucian de Antiohia (240-312). Aici va învăța marele predicator Sfântul Ioan Gură de Aur (344/354-407), o personalitate a vieții culturale și religioase din toate timpurile. El a avut profesori renumiți, precum Libaniu și Andragatius, care i-au asigurat pregătirea profană, apoi pe Diodor și Carterius, care l-au inițiat în

tainele teologiei. Dorința lui Libaniu de a-l lăsa ca succesor al său la catedră (Sozomen, Istoria bisericească, 8, 2) spune multe despre admirația pe care marele profesor a avut-o față de acest tânăr supranumit „Gură de Aur". Sunt cunoscute frământările sale din tinerețe, izvorâte dintr-un sentiment puternic de conștientizare a misiunii preoțești, pe care a îndeplinit-o cu cea mai mare râvnă și responsabilitate. Deși nu avem foarte multe amănunte despre anii săi de studiu, este cunoscută din această perioadă prietenia sa cu tânărul Vasile, viitor episcop de Rafaneea, sau cea cu Teodor, episcopul de mai târziu al Mopsuestiei. Pentru fiecare dintre cei doi va scrie mai târziu: pentru Vasile, cunoscutul tratat Despre preoție, în care prezintă măreția acestei misiuni, iar pentru Teodor, două scrisori intitulate Către Teodor cel căzut, în care îl mustră pentru slăbiciunea sa și îl sfătuiește să se reîntoarcă la viața ascetică.

Școlile creștine din Apus și Răsărit

În așa-numita „epocă de aur" a literaturii patristice, pregătirea teologică a viitorilor slujitori ai Bisericii va fi dublată de o solidă cultură profană. Familiile nobile obișnuiau să-și trimită copiii la studii în marile centre de învățământ.

Pe lângă Alexandria, Antiohia și Cezareea Palestinei, de care am amintit, Cezareea Capadociei devine cunoscută prin cei trei părinți: Sfântul Vasile cel mare (330-379), Sfântul Grigorie de Nyssa (circa 335-394), fratele acestuia, și Sfântul Grigorie Teologul (329-390). Tinerețea lor poate constitui un model pentru mulți dintre cei care se pregătesc să îmbrățișeze preoția, atât în ceea ce privește râvna lor pentru însușirea cunoștințelor, cât și pentru cultivarea virtuților. Ei și-au început educația, precum cei mai mulți Sfinți părinți, în familie, apoi au urmat cursurile școlilor vremii, desigur profane, singurele care asigurau atunci formarea unei culturi clasice.

La Cezareea Capadociei, Sfinții Vasile cel mare și Grigorie Teologul s-au întâlnit pentru prima dată și au legat o prietenie care se va consolida pe parcursul anilor de studiu de la Atena și care este un exemplu de prietenie pentru toți tinerii studenți. Amândoi au fost printre cei mai silitori școlari, străduindu-se să se autodepășească și să-și însușească temeinic cunoștințe din toate domeniile. Sunt cunoscute elogiile pe care Sfântul Grigorie i le aducea prietenului său, Vasile, care îi întrecea pe toți studenții, prin erudiția sa, punându-i în dificultate chiar pe profesori cu întrebările și curiozitatea sa.

Școala se putea mândri cu programe de studiu serioase, cu profesori renumiți, precum Libaniu, Proheresiu sau Himeriu, și studenți pe măsură. Materiile care se pre-

dau constituiau așa-numitele „arte liberale", din care făceau parte gramatica, retorica și dialectica (trivium) și aritmetica, geometria, astronomia și muzica (quadrivium). Este cunoscut faptul că cei doi tineri, Vasile și Grigorie, nu frecventau alte locuri decât școala și biserica, iar uneori - lucru mai puțin cunoscut - acele „fratrii", niște cercuri studențești în care tinerii aveau posibilitatea să se cunoască mai bine și să împărtășească valori, idealuri și preocupări comune.

O astfel de fratrie - care poate fi considerată precursoarea asociațiilor studențești de mai târziu - era înființată și condusă de Vasile cel mare (Sfântul Grigorie Teologul, Cuvântare funebră, 22). Cel mai important lucru pentru ei însă era dobândirea „filosofiei" adevărate, adică a învățăturii evanghelice, nerușinându-se de numele de „creștin" pe care îl dădeau colegii lor păgâni (Sfântul Grigorie Teologul, Discursul V, 23).

Apusul avea și el școlile lui, în care tinerii urmau cam aceleași etape ale pregătirii. Cartagina, Roma sau Mediolanum erau centre culturale cunoscute în acea vreme. Influența mediului păgân din marile orașe și-a pus amprenta asupra tinereții unor părinți sau scriitori bisericești, precum Tertulian (160-240/250), Sfântul Ciprian (200-258) sau Fericitul Augustin (354-430), care au rătăcit în anii lor de studii. Tentațiile adolescenței, moravurile unei etici păgâne decadente, preocupările pentru spectacole și teatre, tovărășiile cu persoane imorale etc. i-au făcut să ducă o viață dezordonată, pe care ei înșiși o vor regreta și condamna ulterior. Dezgustul față de un astfel de comportament decăzut al tinerilor studenți îl va determina, mai târziu, pe Sfântul Benedict de Nursia (480-543) să părăsească Roma și să se dedice ascezei în munții Sabiniei, devenind unul dintre reprezentanții monahismului apusean.

Autocritica pe care Fericitul Augustin și-o face în Mărturisirile sale este o dovadă în plus a influenței pe care mediul școlăresc o poate avea asupra tinerilor și a importanței care trebuie să se acorde preocupării pentru formarea caracterului acestora. O astfel de preocupare pentru fiul ei a manifestat, de exemplu, mama Sfântului Ambrozie de Mediolanum (335-397). Aceasta, văduvă - asemenea Antusei, mama Sfântului Ioan Gură de Aur - s-a străduit să-i ofere fiului ei o educație cât mai bună, iar Dumnezeu i-a răsplătit efortul, chemându-l pe acesta, în mod miraculos, prin glasul unui copil, să-i slujească în calitate de episcop al cetății pe care o administra ca guvernator.

Universitatea din Constantinopol

Treptat, Constantinopolul începe să se afirme ca principalul centru universitar al Imperiului Bizantin. După mutarea capitalei aici, tot mai mulți tineri înstăriți, din

Răsărit, dar și din Apus, veneau să studieze, mai ales după înființarea universității din timpul lui Teodosie al II-lea (425). Acesta a înzestrat universitatea cu o clădire proprie, în care profesorii, salarizați, țineau cursuri în limbile greacă și latină. Din secolul al V-lea, odată ce greaca devine limba oficială a imperiului, și în universitate latina va lăsa ușor locul limbii grecești. După închiderea academiei păgâne din Atena, în timpul împăratului Justinian cel mare (482-565), universitatea din Constantinopol va fi cea care își va asuma rolul de promotor al culturii.

Școlile din Bizanț se aflau sub controlul statului, teologia nefiind inclusă în programa de învățământ, așa că aceia care doreau să o studieze se orientau spre școlile organizate, mai ales, în cadrul mănăstirilor. Abia după secolul XI, Biserica a putut integra teologia în școlile din Bizanț. În unele provincii care nu mai făceau parte din imperiu, cum erau cele aflate sub ocupație arabă, situația era diferită, unii Sfinți părinți, precum Ioan Damaschin (675-749) și fratele său adoptiv, Cosma Melodul († 760/787), având profesori particulari. La fel au stat lucrurile și cu Teodor Studitul (759-826), marele apărător al sfintelor icoane.

În secolul IX, în timpul dinastiei amoriene, universitatea din Bizanț își găsea sediul chiar într-o parte a palatului imperial, dintre studenți fiind recrutați, în secolul următor, funcționari în administrația imperială. Curriculumul era constituit din cele șapte arte liberale, școala era gratuită, iar profesorii plătiți de stat.

La această școală superioară va preda Sfântul Fotie, patriarhul Constantinopolului (810-893). Spirit enciclopedic, Sfântul Fotie și-a pus toată râvna în a acumula cunoștințe din toate domeniile, petrecând în tinerețe ore în șir în bibliotecile din Constantinopol. Așa a dobândit o cultură aleasă, încât îi întrecea pe toți învățații vremii. El este, am putea spune, modelul tânărului cercetător, avid de cunoaștere, care a scotocit prin manuscrisele vechi, pe care nimeni nu le mai citea, și pe care mai târziu le-a comentat împreună cu colegii și ucenicii lui (Bibliotheca, Prefață), printre care s-a numărat și Sfântul Chiril, „apostolul slavilor".

Modele vii pentru tinerii studenți sunt și Sfinții Simeon Noul Teolog (949-1022/1038) și Nicolae Cabasila († 1371/1392), care, deși au primit o educație laică deosebită, pregătindu-se pentru o carieră administrativă, și-au trăit tinerețea ca asceți în lume, practicând rugăciunea isihastă. Alți părinți au studiat chiar la palat, cum este cazul Sfântului Grigorie Palama (1296-1359), care înainte de a fi inițiat în tainele isihasmului de către Teolipt, viitorul mitropolit al Filadelfiei, a fost educat la curtea împăratului Andronic al II-lea paleologul.
Toți aceștia, și alți mari Sfinți părinți, s-au străduit să-și însușească învățătura vremii, pentru a fi la înălțimea chemării lor și din punct de vedere al culturii profane,

însă lucrul cel mai important l-a constituit, pentru fiecare dintre ei, cultivarea virtuților morale, prin care au uimit pe toți cei din jurul lor, încredințându-i de frumusețea vieții trăite în comuniune cu Dumnezeu. Ei sunt pilde vii, fiecare în parte, pentru studenții de astăzi, mai ales pentru studenții teologi, care pot găsi în viața și învățătura lor repere de cugetare și simțire profund duhovnicești.

Pr. Dragoș Mihai Olteanu - Primul sfânt pe care Biserica l-a numit „taumaturg“

Sfântul Grigorie taumaturgul este una dintre marile personalităţi ale istoriei şi spiritualităţii creştine din sec. al III-lea. A desfăşurat o amplă activitate misionară, convertind la creştinism pe toţi locuitorii din Neocezareea. Prin întreaga sa activitate desfăşurată în slujba Bisericii, s-a impus în conştiinţa creştinilor din toate timpurile, mai întâi ca un făcător de minuni, putere care i-a atras supranumele de taumaturgul, şi apoi ca un teolog pragmatic, preocupat să ofere soluţii practice problemelor cu care se confrunta Biserica din vremea sa. El a fost unul dintre cei mai înfocaţi ucenici ai lui Origen şi primul sfânt pe care Biserica l-a numit „taumaturg”.

Născut în anul 213, într-o familie păgână din Neocezareea Pontului, sfântul pe care îl prăznuieşte astăzi Biserica Ortodoxă a primit numele de Teodor, pe care l-a schimbat în Grigorie înainte de hirotonia lui în episcop. S-a botezat la vârsta de 14 ani, la scurt timp după moartea tatălui, la insistenţele mamei sale. A studiat retorica, apoi limba latină şi dreptul în oraşul natal, plecând mai târziu în oraşul Beirut

împreună cu fratele său, pentru desăvârşirea studiilor de drept. La invitaţia surorii lor, cei doi fraţi s-au oprit în Cezareea Palestinei, unde soţul ei era guvernator.

Ucenic al lui Origen

Cunoscându-l pe Origen, amândoi au fost puternic impresionaţi de înţelepciunea acestuia, rămânând în preajma lui timp de 5 ani. Înainte de a reveni în oraşul natal, sfântul a ţinut un discurs de rămas bun, exprimându-şi recunoştinţa faţă de renumitul său dascăl pentru tot ceea ce a făcut pentru el şi, în general, pentru realizările sale deosebite în domeniul culturii şi educaţiei creştine.

Sfântul Grigorie era entuziasmat de experienţa acumulată în această perioadă. Încă din prima zi a fost cucerit de cuvântul lui Origen, pentru că, ne spune el, „era un amestec de blândeţe şi seriozitate, de convingere şi constrângere". A învăţat de la acesta că faptele trebuie să urmeze întotdeauna cuvintelor şi că orice învăţătură este zadarnică şi nefolositoare, atâta timp cât cuvântul este separat de faptă.

După exemplul iubitului său dascăl, s-a preocupat foarte mult să cultive însuşirile sufletului, lăsând la o parte cele trecătoare. În semn de preţuire, i-a atribuit diferite apelative ca: primul dintre filosofi, părinte sau paradis duhovnicesc. *„Acest om admirabil, prietenul şi crainicul virtuţilor, ne-a făcut să le iubim demult cu cea mai aprinsă dragoste, singurul lucru, poate, care i-a fost posibil. El ne-a inspirat, graţie virtuţii sale, dragoste faţă de frumuseţea dreptăţii, al cărei chip de aur ni l-a arătat nouă, dragoste de înţelepciunea cea adevărată, de toţi căutată şi îndrăgită, dragoste de cumpătarea care face asemănarea cu Dumnezeu, care aduce echilibrul şi pacea sufletului, dragoste de bărbăţia cea minunată, de răbdare şi mai ales nevoia lăuntrică de a adora pe Dumnezeu, despre care se zice că este mama tuturor virtuţilor, pentru că ea este baza şi scopul tuturor virtuţilor; având-o pe aceasta, le dobândim şi pe celelalte cu uşurinţă, acele virtuţi care învrednicesc pe omul credincios să devină prieten şi crainic al lui Dumnezeu pentru că virtuţile îl fac demn şi curat şi-l însoţesc la Dumnezeu întocmai ca un bun cârmaci şi un preot înţelept",* acestea le-a arătat Grigorie în discursul de mulţumire, care subliniază admiraţia pe care i-o purta dascălului său.

Luminătorul celor din Neocezareea

Întorşi în ţinutul natal, cei doi fraţi s-au dedicat predicării Evangheliei lui Hristos. Între timp, Sfântul Grigorie a fost hirotonit episcop al Neocezareei Pontului. Tot atunci a fost hirotonit episcop şi fratele său Atenodor, într-o localitate al cărei nume nu e cunoscut.

În calitatea sa de episcop, Sfântul Grigorie a desfăşurat o amplă activitate misionară, convertind la creştinism pe toţi locuitorii din Neocezareea. Este de remarcat acest fapt cu atât mai mult cu cât, la ridicarea lui în funcţia de episcop, aici erau doar 17 creştini, inclusiv cei din împrejurimi.

Între persoanele care au îmbrăţişat creştinismul datorită activităţii sale, se numără şi Macrina, bunica Sfântului Vasile cel mare şi a Sfântului Grigorie de Nyssa.

În timpul persecuţiei lui Deciu, Sfântul Grigorie s-a retras în munţi împreună cu un mare număr de credincioşi, iar după ce calmul a fost restabilit, el a instituit sărbători în amintirea martirilor. A fost martor şi la devastarea Pontului de către goţi şi borazi, Biserica aflată sub păstorirea sa fiind pusă la grea încercare.

Împreună cu fratele său, a participat la Sinodul de la Antiohia, din 265, care l-a condamnat pe ereticul Pavel de Samosata.

După toată această bogată activitate desfăşurată în slujba Bisericii a trecut la cele veşnice în timpul domniei lui Aurelian (270-275), conform informaţiei dată de Suidas.

Contribuţia teologică

Întreaga operă scrisă a sfântului poartă amprenta caracterului practic al activităţii sale, întrucât ceea ce a scris a avut un scop practic. Se spune că învăţătura despre Sfânta Treime i-a fost descoperită şi lămurită în urma unei minuni dumnezeieşti, de Sfântul Ioan evanghelistul, la porunca directă a Maicii Domnului.

Astfel, Sfântul Grigorie a reuşit să evidenţieze eternitatea, egalitatea şi unitatea persoanelor Sfintei Treimi. A demonstrat că Dumnezeu nu este supus pătimirii sau suferinţei, iar atunci când Fiul lui Dumnezeu a voit să pătimească a făcut acest lucru ca prin pătimirea Sa să-i mântuiască pe oameni. El a învins patimile şi a biruit moartea, arătând nepătimirea Sa.

„Nou Moise te-ai făcut prin fapte”

Prin viaţa şi credinţa lui, Sfântul Grigorie a ajuns să facă şi minuni, primind supranumele de taumaturgul sau făcătorul de minuni. Sfântul Vasile îl considera împreună cu apostolii şi proorocii drept marea făclie strălucitoare a Bisericii, trăitor în intimitatea lui Dumnezeu.

Dintre numeroasele minuni pe care sfântul le-a săvârşit, ne vom opri asupra a două dintre ele.

***

Se ştie că în timpul împăratului Deciu a fost pornită o prigoană împotriva creştinilor, care erau omorâţi dacă nu se închinau idolilor. Pentru a scăpa din calea prigonitorilor, Sfântul Grigorie împreună cu un diacon al său s-a retras în munte. Prigonitorii au aflat însă unde s-a ascuns şi au plecat în căutarea lui cu gândul de a-l omorî. Când sfântul a văzut că se apropiau, a început să se roage cu mâinile ridicate spre cer împreună cu diaconul său. Cu toate că prigonitorii nu erau departe de el, nu-l puteau vedea, arătându-se astfel voia lui Dumnezeu. După mai multe căutări în zadar, s-au întors la cel care i-a trimis în munte şi i-au spus că nu au găsit pe nimeni, decât doi copaci alăturaţi. Înţelegând acela minunea, i-a lăsat şi a alergat la munte. Aici i-a găsit pe cei doi rugându-se şi, căzând la picioarele sfântului, a devenit din prigonitor rob al lui Hristos.

***

Un râu ce se numea Licos se revărsa în fiecare primăvară din matca sa, inundând satele şi pământurile din apropiere.

Auzind că Sfântul Grigorie are putere asupra apelor, locuitorii din această zonă l-au rugat să se milostivească de ei şi să potolească apele râului pentru a nu le mai produce atâtea pagube.

La început, sfântul le-a spus că nu poate trece peste rânduiala lui Dumnezeu, dar pentru că nu încetau să-l roage, a mers împreună cu ei la râu. Venind aproape de mal, a înfipt acolo toiagul său, poruncind râului ca în numele lui Hristos să-şi urmeze cursul. Apoi, din toiag a crescut un stejar mare care a devenit stavilă împotriva revărsării apelor.

Această minune ne aminteşte de Moise care cu toiagul său a despărţit Marea Roşie, de aceea Sfântului Grigorie îi spunem în slujbele Bisericii că „nou Moise te-ai făcut prin fapte”.

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei (17 noiembrie)

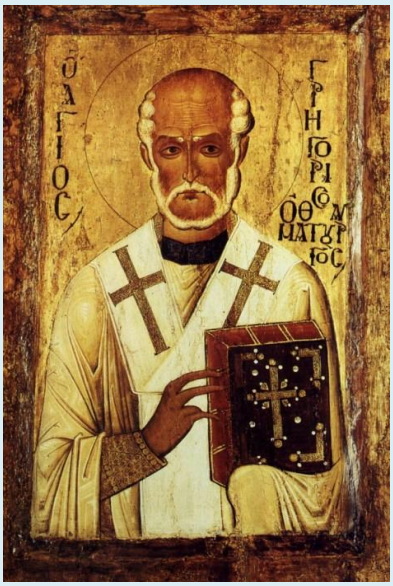

Acesta se născu în ceteta Neocezareei din părinţi păgâni. Rămas orfan din fragedă pruncie, se dărui studiului învăţăturii elineşti. Luminat de Dumnezeu, află înţelepciunea cea adevărată a adevăratului Dumnezeu din care cel ce bea nu mai însetează în veac, astfel luă botezul şi începu a petrece bine plăcut Domnului, în feciorie desăvârşită pe care o păzi cu mare înfrânare până la sfârşitul vieţii sale.

Ajuns la şcoala din Alexandria, tineri de-o vârstă cu el care petreceau în dezmăţuri şi desfrâuri îl pizmuiră pentru înţelepciunea şi curăţia vieţii sale, pentru care era cinstit de mulţi dintre filosofii cei mai vestiţi şi dintre cetăţeni, şi îndemnară o desfrânată să grăiască fărădelege despre dânsul. Aceasta îi ceru în văzul multor oameni vestiţi ai cetăţii şi dascăli cu care Sfântul Grigorie vorbea atunci, preţul pentru păcatul pe care spunea că l-ar fi săvârşit cu dânsul. Sfântul Grigorie, blând şi fără de răutate, nu se mânie şi nu căută să îndrepte cele neadevărate, ci spuse către un prieten al său:

- Dă-i degrabă preţul pe care îl cere, ca să se ducă de la noi şi să nu ne supere mai mult.

Însă Dumnezeu văzdi îndată înşelăciunea, căci femeia aceea nelegiuită căzu la pământ chinuită de diavol, de care nu se izbăvi decât după ce robul cel blând al lui Dumnezeu se rugă pentru dânsa.

Lăsând învăţătura lumii, merse dimpreună cu prietenul său, Firmian, la Origen care la acea vreme nu căzuse în erezie şi cu care petrecură vreme îndelungată.

Mai apoi, se întoarse în Neocezareea unde oamenii îl cinsteau pentru înţelepciunea lui cea mare.

Fugind însă de slava cea deşartă şi de mulţimea împletiturilor ce sunt în lume, ieşi din cetate şi se sălăşlui în pustie unde se nevoi neştiut de nimeni. Acolo îl află fericitul Fedim, episcopul Amasiei, care văzând în dânsul darul lui Dumnezeu, se sârgui a-l îndupleca să lase pustia spre folosul oamenilor. Văzându-i neclintirea, fericitul Fedim săvârşi lucru neobişnuit, căci îl sfinţi episcop al Bisericii deşi nu era de faţă.

Devenit episcop fără voia sa şi văzând răspândinu-se erezia lui Pavel din Samosata, Sfântul Grigorie începu a se ruga cu sârguinţă lui Dumnezeu să îi descopere credinţa cea adevărată şi într-o noapte, în timp ce se ruga, îi apărură prea curata Maică a Domnului şi sfântul apostol Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu. Atunci Maica Domnului îi ceru sfântului aspotol Ioan să îl înveţe taina Sfintei Treimi. Deci în puţină vreme sfântul Grigorie fu învăţat mari taine dumnezeieşti.

Mergând Sfântul Grigorie în cetatea Neocezareea, aflată în întunericul închinării la idoli, şi poposind pentru a înnopta în apropierea unei capişti idoleşti, izgoni de acolo cu rugăciunea sa şi cu binecuvântarea sa pe toţi dracii care sălăşluiau acolo, iar a doua zi când veni slujitorul cel idolesc nemaigâsindu-i şi chemându-i, aceştia strigau de departe:

- Nu putem să intrăm acolo unde a poposit străinul acela care mergea din pustie la Neocezareea.

Văzând aceasta şi alte minuni săvârşite de robul lui Dumnezeu în drumul său din pustie spre locul unde fusese asezat episcop, slujitorul cel idolesc primi Botezul.

Ajungând sfântul Grigorie în cetate află numai 17 credinioşi, ceilalţi slujind idolilor.

Rugându-se lui Dumnezeu în ascunsul inimii sale să caute spre zidirea Sa şi să lumineze atâta mulţime de popor, săvârşea multe minuni, izgonea duhurile cele viclene, poruncea apelor şi munţilor, tămădia bolile, hrănea pe săraci, se îngrijea de cei aflaţi în nevoi, se făcea nevăzut dinaintea prigonitorilor săi, vedea gândurile oamenilor şi cele ce aveau să se întâmple. Astfel, din zi in zi vestea episcopului

sfânt se răspândea, turma celor dreptcredincioşi sporea, iar capiştile idoleşti se pustiau.

Ajuns la adânci bătrâneţi, întrebă pe cei ce stăteau dinaintea lui:

- Câţi necredincioşi se mai află încă în Neocezareea?

Aceştia îi răspunseră că numai 17 locuitori ai cetăţii se mai închină la idoli.

Bucurându-se cu duhul, sfântul zise:

- Slavă lui Dumnezeu, căci atunci când am venit eu în Neocezareea la episcopie numai 17 creştini am aflat, toată cetatea fiind drăcească. Iar acum, mergând către Dumnezeu, rămân atâţia necredincioşi câţi credincioşi s-au aflat mai întâi; şi toată cetatea este a lui Hristos.

Zicând acestea, îşi dădu sufletului în mâinile lui Dumnezeu, la anul 270, veselindu-se acum fără încetare în Împărăţia Cerurilor.

\+ * + * +

Strălucind cu lumina vieţuirii celei alese, acum stai înaintea Luminii celei mari, fiind încununat de faceri de minuni lucrate de Dumnezeu, ca un biruitor, cuvioase părinte ierarhe Grigorie, făcătorule de minuni, gânditorule de Dumnezeu, luminătorule al Bisericii, podoaba dreptcredincioşilor. *(din Canonul Sfântului ce se citeşte la Utrenie)*

Pe ierarhul Grigorie, care s-a arătat ales în lume cu multe feluri de minuni, să-l lăudăm, iubitorilor de prăznuire, cu cântări dumnezeieşti, ca prin rugăciunile lui să luăm dezlegare de greşeli. *(din Luminânda Sfântului)*

Luând lucrarea multor minuni, cu semne înfricoşătoare pe demoni i-ai îngrozit, şi bolile oamenilor ai alungat, prea înţelepte Grigorie. Şi făcător de minuni eşti numit, din fapte luându-ţi numele. *(Condacul Sfântului)*

Sursa:
https://sfintisiicoane.wordpress.com/2011/11/16/sfantul-ierarh-grigorie-taumaturgul-episcopul-neocezareei-17-noiembrie/

Sfântul Serafim de Sarov - Dacă nu este posibil să nu ne tulburăm, măcar să ne înfrânăm cuvintele

Un exemplu al lipsei de răutate îl observăm în viața Sfântului Grigorie taumaturgul: o femeie desfrânată a cerut în public de la sfânt răsplată, ca și când ar fi săvârșit păcat cu ea. Acela nu s-a mâniat deloc și i-a spus unui prieten de-al lui să-i dea cât a cerut. Îndată ce femeia a luat răsplata nedreaptă, a fost demonizată. Însă ierarhul s-a rugat și a eliberat-o de demon.

Dacă nu ne este cu putință să rămânem netulburați, trebuie cel puțin să ne înfrânăm limba, după cum spune psalmistul: „Tulburatu-m-am și n-am grăit” (Psalmul 76, 4).

(Un serafim printre oameni - Sfântul Serafim de Sarov, traducere de Cristian Spătărelu, Editura Egumenița, 2005, p. 327)

Arhimandritul Vasilios Bacoianis - Când calomniezi, mai ales persoane sfințite, poți deschide poarta sufletului pentru diavol

Calomnia este mai rea decât defăimarea, deoarece prin defăimare vestești ceva (rău) ce a făcut aproapele tău, în timp ce prin calomnie vestești ceva ce nu a făcut fratele tău, ci doar au născocit patimile și răutățile tale! „Nedreptate a vorbit limba ta” (Psalmul 51, 1). „Pentru aceasta Dumnezeu te va doborî până în sfârșit” (Psalmul 51, 4). Cei care i-au calomniat pe alții și mai ales pe preoți au deschis calea diavolului și s-au îndrăcit.

Sfântul Grigore taumaturgul, episcopul Neocezareei, a studiat în tinerețe în vestita - pe atunci - cetate a Alexandriei. Era un student model, iar mulți dintre colegii și chiar prietenii lui îl invidiau. Aceștia s-au vorbit să facă ceva să-l umilească. Au găsit o prostituată și i-au zis: „Vrem să spui lumii că Grigorie a fost la tine și a curvit cu tine și te vom plăti pentru asta”.

Și, pe când Grigorie discuta cu unii colegi, a apărut femeia și a început să-i strige: „Ai fost la mine la bordel și nu m-ai plătit. Îmi vreau banii acum!”. Grigorie rămase netulburat. Prostituata continua să strige cât putea, iar Grigorie, ca să rezolve problema, plăti. Însă în clipa în care femeia luă banii, se îndrăci: căzu pe jos cu ochii daţi peste cap, începu să urle, să se tragă de păr, să se muște singură, îngrozindu-i pe toți cei de față. Grigorie se rugă pentru ea și femeia scăpă de diavol și își reveni. Apoi mărturisi în auzul tuturor întreg adevărul. (...)

Este deci posibil ca atunci când calomniezi, mai ales persoane sfințite, să deschizi poarta sufletului și să intre în tine diavolul, care așteaptă astfel de ocazii, și să te îndrăcești!

(Arhimandritul Vasilios Bacoianis, Vorbele pot răni - cum să nu greșim prin cuvânt, traducere Pr. Șerban Tica, Editura Tabor, pp. 68-69, 71)

Cine sunt cei 10 Sfinți Grigorie din calendar?

De zece ori apare numele „Grigorie” în Calendarul Bisericii Ortodoxe Române, de patru ori doar în noiembrie. De fiecare dată se referă la un sfânt care a îmbrățișat viața monahală.

Etimologic, numele „Grigorie” provine din greacă și înseamnă „vigilent”, „atent”, „alert”. Numele este asociat și cu elementul latin „grex” care se referă la „turmă”, de aici popularitatea printre „păstorii” de suflete, în special la călugării și episcopii apuseni.

Iată o trecere în revistă sistematică și cronologică a „prietenilor lui Dumnezeu” cu numele Grigorie:

1. Taumaturgul

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareei Pontului (azi în Turcia), a trăit în perioada (aprox.) 213 - 275. Este primul sfânt pe care Biserica l-a numit „taumaturg” adică „făcător de minuni”. A fost un teolog pragmatic, ucenic al lui Origen.

Se cunosc în special două minuni ale sale.

(1.) În timpul persecuției împăratului Deciu s-a retras în munte împreună cu un diacon. Fiind aflat locul unde se ascundeau, ei au început să se roage cu mâinile ridicate spre cer și au scăpat, prigonitorii văzând în locul lor doi copaci alăturați.
(2.) A oprit revărsarea râului Licos peste satele locuite înfigând un toiag pe mal din care a crescut un stejar uriaș.

Ziua de cinstire: 17 noiembrie.

2. Luminătorul Armeniei

Sfântul ierarh Grigorie luminătorul, arhiepiscopul Armeniei, a trăit în perioada 257-330.

Pentru că a distrus altarele zeilor, regele Tiridate al III-lea l-a supus la diverse torturi. Ulterior, l-a vindecat de o boală grea și l-a convertit la creștinism.

Armenia a fost primul stat declarat creștin, în anul 301, prin regele Tiridates.

Ziua de cinstire: 30 septembrie.

3. Teologul

Sfântul ierarh Grigorie teologul, arhiepiscopul Constantinopolului (329-390), cunoscut și ca Grigorie de Nazianz, a fost prietenul Sfântului Vasile cel mare. A urmat în tronul arhieresc din Nazianz tatălui său, care se numea tot Grigorie. A fugit multă vreme de hirotonie, considerându-se nevrednic.

Orator înnăscut, este numit „teologul” sau „cuvântătorul de Dumnezeu” pentru puterea cu care a propovăduit dreapta credință și a combătut ereziile. Este considerat cel mai mare teolog al Sfintei Treimi.

Din pricina unor neînţelegeri provocate de invidia unora, sfântul a părăsit scaunul arhieresc şi s-a retras în singurătate, unde, până la sfârşitul vieţii sale, a alcătuit scrieri şi poeme despre viaţa duhovnicească şi despre teologia ortodoxă.

Ziua de cinstire: 25 ianuarie.

4. Fratele Sfântului Vasile cel mare

Sfântul ierarh Grigorie, episcopul Nyssei (azi în Turcia), a trăit în perioada 335-384. A fost fratele Sfântului Vasile cel mare.

Ierarh, orator și filosof, a fost pentru o vreme căsătorit, iar soția sa a fost diaconiță. A avut de luptat cu arianismul, fiind un fervent continuator al ideilor reformatoare ale fratelui său. Din cauza împăratului arian Valens a fost alungat din scaun.

Monahismul răsăritean își datorează organizarea Sfântului Vasile, iar orientarea duhovnicească Sfântului Grigorie, prin scrierile despre îndumnezeire și despre epectază.

Ziua de cinstire: 10 ianuarie.

5. Dialogul

Sfântul ierarh Grigorie dialogul, episcopul Romei (590-604), cunoscut și drept Grigorie cel mare. A fost mai întâi prefect al Romei, apoi episcop.

Este cunoscut sub numele de „Dialogul” datorită lucrării sale în patru volume „Dialoguri”, în care a scris despre viețile și minunile sfinților din Italia și despre viața de după moarte.

Ziua de cinstire: 12 martie.

6. Episcopul Acragandelor

Sfântul ierarh Grigorie, episcopul Acragandelor (în Sicilia), a trăit în perioada 559-630.

A fost de mic iubitor de învățătură și de Sfintele Scripturi. A trăit în Cartagina, Antiohia, apoi Ierusalim și Constantinopol. A devenit renumit pentru puterea cu care a combătut erezia monotelistă și a ajuns episcop în locul natal - Acraganda (Agrigento).

Ziua de cinstire: 23 noiembrie.

7. Decapolitul

Sfântul cuvios Grigorie decapolitul (790-842) a dus o viață monahală exemplară și a rămas renumit pentru puterea cu care a apărat cultul icoanelor. A fost văzător cu duhul și făcător de minuni.

Numele „Decapolitul” vine de la locul natal: orașul Irinopolis din Decapolea Isauriei, în sud-estul Asiei Mici (azi, partea asiatică a Turciei).

Cinstitele sale moaște, după ce au trecut prin mai multe locuri din cauza vitregiei vremurilor, au fost aduse la Mănăstirea Bistrița din județul Vâlcea, unde se află și în prezent.

Ziua de cinstire: 20 noiembrie.

8. Palama

Sfântul ierarh Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului (1296-1359), a fost unul dintre cei mai profunzi și mai originali teologi.

A fost fiul lui Constantin Palama, sfetnic al împăratului Andronic II paleologul, om înțelept, credincios, evlavios și profund rugător, considerat sfânt din timpul vieții.

Sfântul Grigorie Palama a structurat isihasmul ca învățătură și practică a tradiției răsăritene.

Ziua de cinstire: 14 noiembrie.

9. Sinaitul

Sfântul cuvios Grigorie sinaitul (1265-1346) a fost pentru o vreme duhovnicul Sfântului Grigorie Palama. A primit marea schimă în Sinai, dar a viețuit și în Cipru, Ierusalim, Creta, Athos.

A fost un mare isihast, dar și un desăvârșit caligraf.

Împreună cu Sfântul Grigorie Palama, a ajutat la consacrarea Muntelui Athos ca centru al isihasmului. Printre ucenicii săi s-a numărat patriarhul ecumenic Kállist I (Callistus).

Ziua de cinstire: 6 aprilie.

10. Dascălul

Sfântul ierarh Grigorie dascălul, mitropolitul Țării Românești, a trăit în perioada 1765-1834.

A fost ucenic al Sfântului Paisie Velicicovschi. A fost un mare filantrop, a tradus din greacă „Viețile Sfinților”.

Este supranumit „Dascălul” pentru opera sa culturală, tipografică și pentru că a fost unul dintre cei mai de seamă mitropoliți ai Țării Românești.

În urma războiului ruso-turc, a fost exilat timp de peste patru ani la Chișinău, Buzău și Căldărușani.

Ziua de cinstire: 22 iunie.

Sursa:
http://www.episcopiacvhr.ro/pe-scurt-cine-sunt-cei-10-sfinti-grigorie-din-calendar/

orthodoxwiki - Grigorie taumaturgul

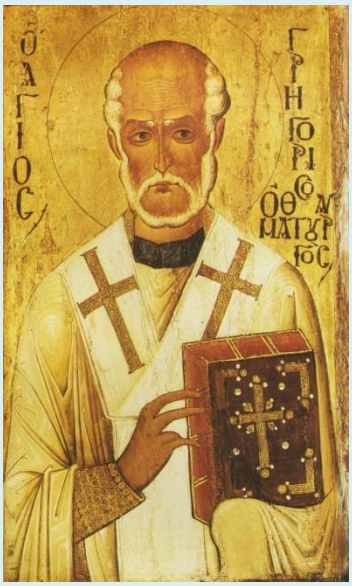

Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul (adică „făcătorul de minuni”) sau Grigorie de Neocezareea (cca. 213 - cca. 275 d.Hr.) a fost episcop al Neocezareii Pontului în secolul al III-lea. Prăznuirea lui în Biserica Ortodoxă se face la 17 noiembrie.

Viața

Sfântul Grigorie [1] s-a născut către anul 213 d.Hr. într-o familie aristocrată bogată, dar păgână, din Neocezareea (azi Niksar, în Turcia, pe atunci capitala provinciei Pont). A primit numele de Teodor de la părinții săi, numele de Grigorie primindu-l mai târziu, la botez.

În copilăria sa nu a cunoscut creștinismul, pentru că pe atunci erau doar 17 creștini în toată Neocezareea. Dar a primit o educație aleasă și mai apoi a fost trimis de mama sa, împreună cu fratele său, Atenodor, să studieze la Beryt (Beirut de azi), pe atunci una din cele mai faimoase școli ale lumii elenistice.

---

[1] *Viața Sfântului Grigorie taumaturgul este povestită de Sfântul Grigorie al Nissei (PG 46, 893-958) într-un panegiric rostit la 17 noiembrie 380 într-o biserică din Neocezareea. Bunica după mamă a Sfântului Grigorie al Nissei, Sfânta Macrina cea bătrână, a primit învățătura credinței creștine și botezul chiar de la Sfântul Grigorie taumaturgul. Dar sfântul este menționat și de alți istorici bisericești de-a lungul timpului.*

În drum, ei o conduc pe sora lor la Cezareea Palestinei, unde aceasta era măritată cu consilierul juridic al guvernatorului. Aici cei doi frați îl cunosc pe marele Origen († 254), de puțină vreme venit din Alexandria pentru a creea o școală creștină în Palestina. Fascinați de Origen, cei doi frați abandonează proiectul de a merge la Beryt, și rămân la Cezareea la școala lui Origen timp de șapte ani (231-238).
Tot în această perioadă, cei doi frați primesc și botezul.

După terminarea studiilor, Grigorie trăiește o perioadă ca pustnic în asceză și rugăciune.

Către vârsta de 30 ani este hirotonit episcop al Neocezareii de Fedim, episcopul Amasiei și mitropolitul Pontului, și după ce a mers la biserica ce i s-a dat, se spune că a făcut multe minuni, care nu s-au auzit și mai mari decât se pot crede.

Predica și misiunea lui au fost atât de puternice și roditoare, încât se spune că la sfârșitul vieții lui, în 275, în Neocezareea nu mai erau decât 17 păgâni.

Imnografie

Troparul, glasul al 8-lea: Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câştigat. Ci te roagă lui Hristos Dumnezeu părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim întru moarte cu păcate.

Condac, glasul al 4-lea: A multora minuni luând lucrarea, cu semne înfricoşate pe draci i-ai îngrozit şi boalele oamenilor ai gonit, prea înţelepte Grigorie. Şi făcător de minuni te numeşti, chemarea din fapte luând.

Icos: De unde voi începe a alcătui laude, eu ticălosul? văzând multe şi prea minunate lucruri. De voi începe din viața cuviosului, nicicum nu voi putea; că toată mintea covârșește dumnezeiască viața lui. Iar de voi începe din minuni şi întru aceasta mă voi ruşina, că mai mult decât nisipul sunt. Pentru aceasta s-a numit de minuni făcător, chemarea din fapte luând.

Icoane

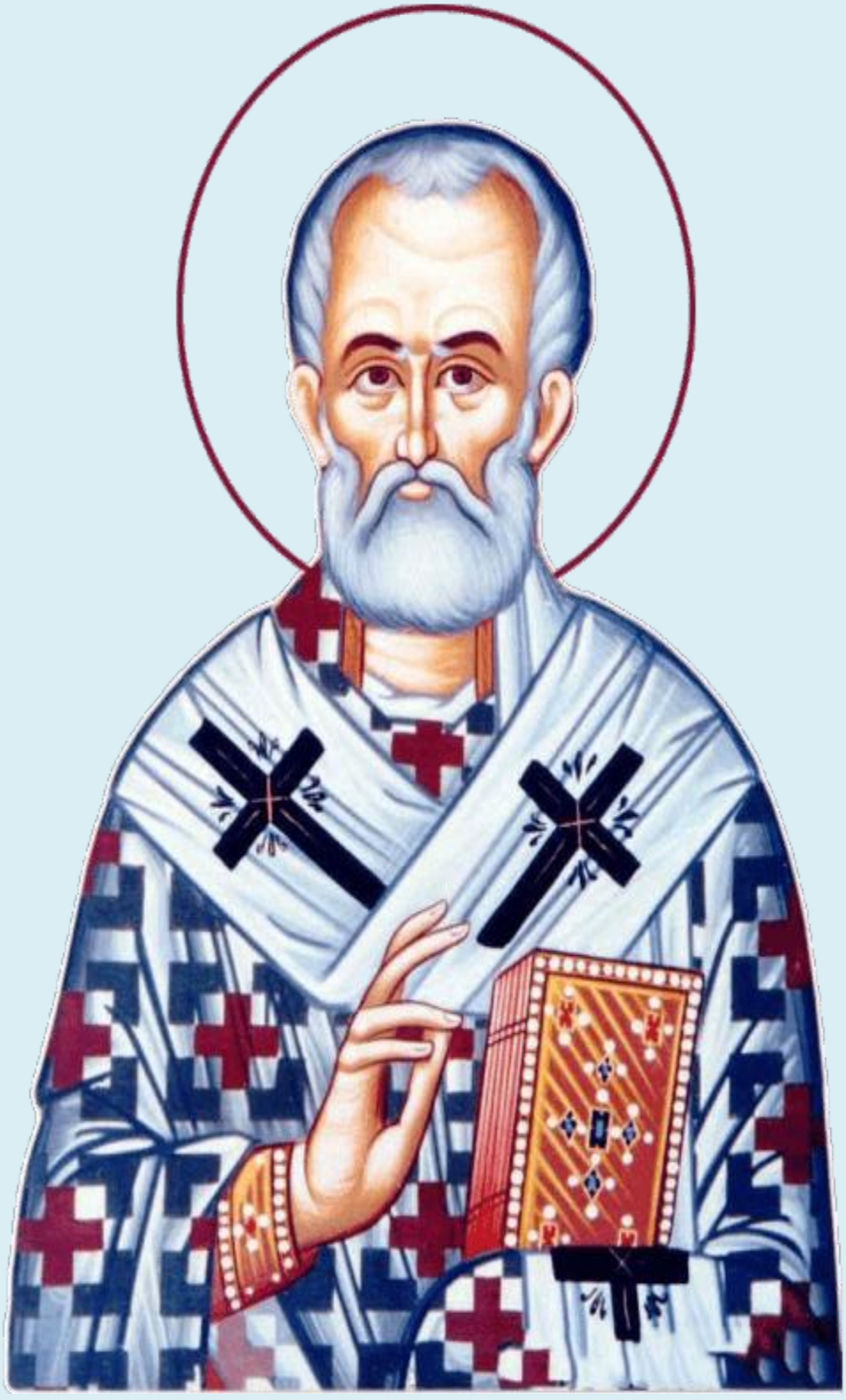

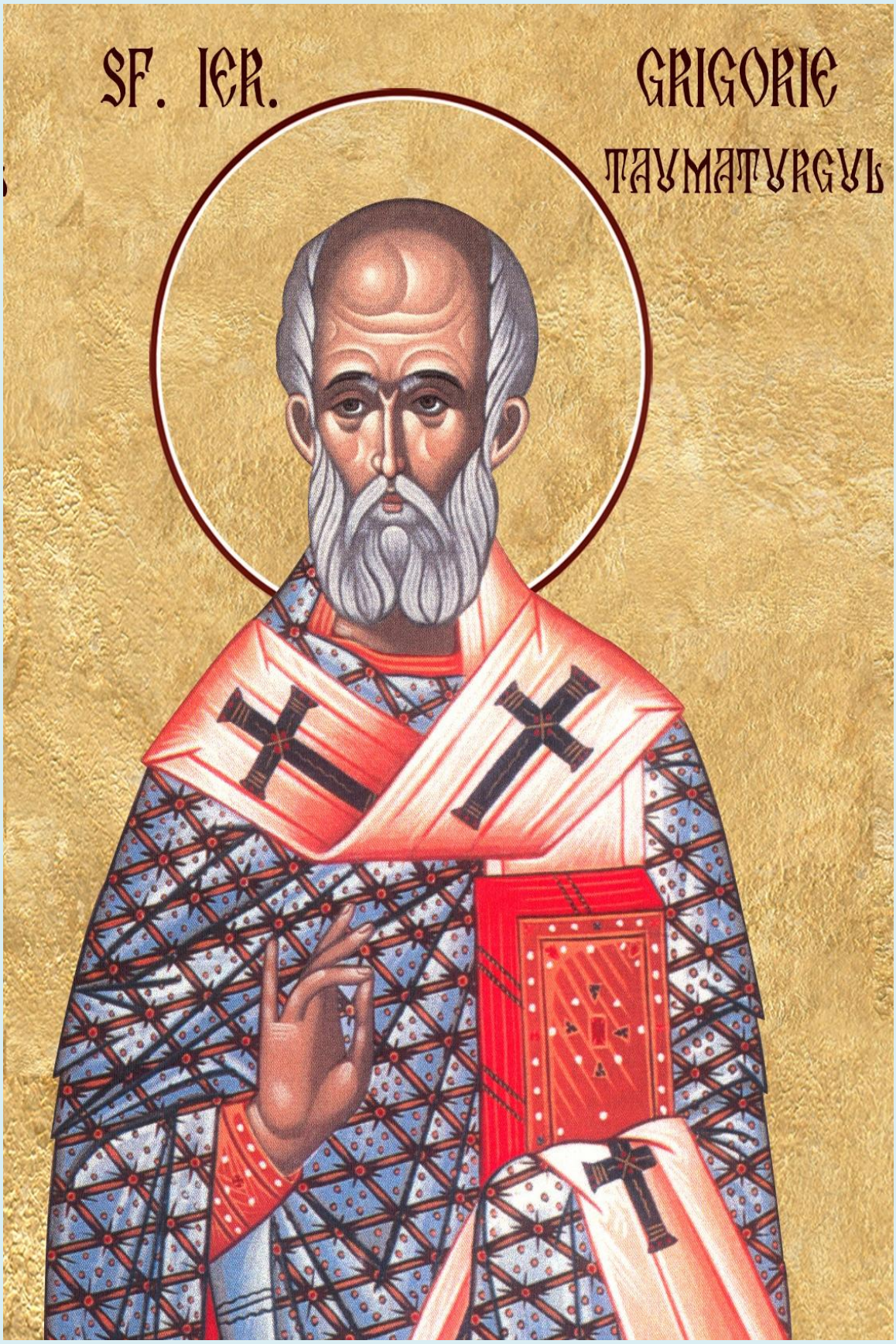
SF. IER.
GRIGORIE
TAVMATVRGVL

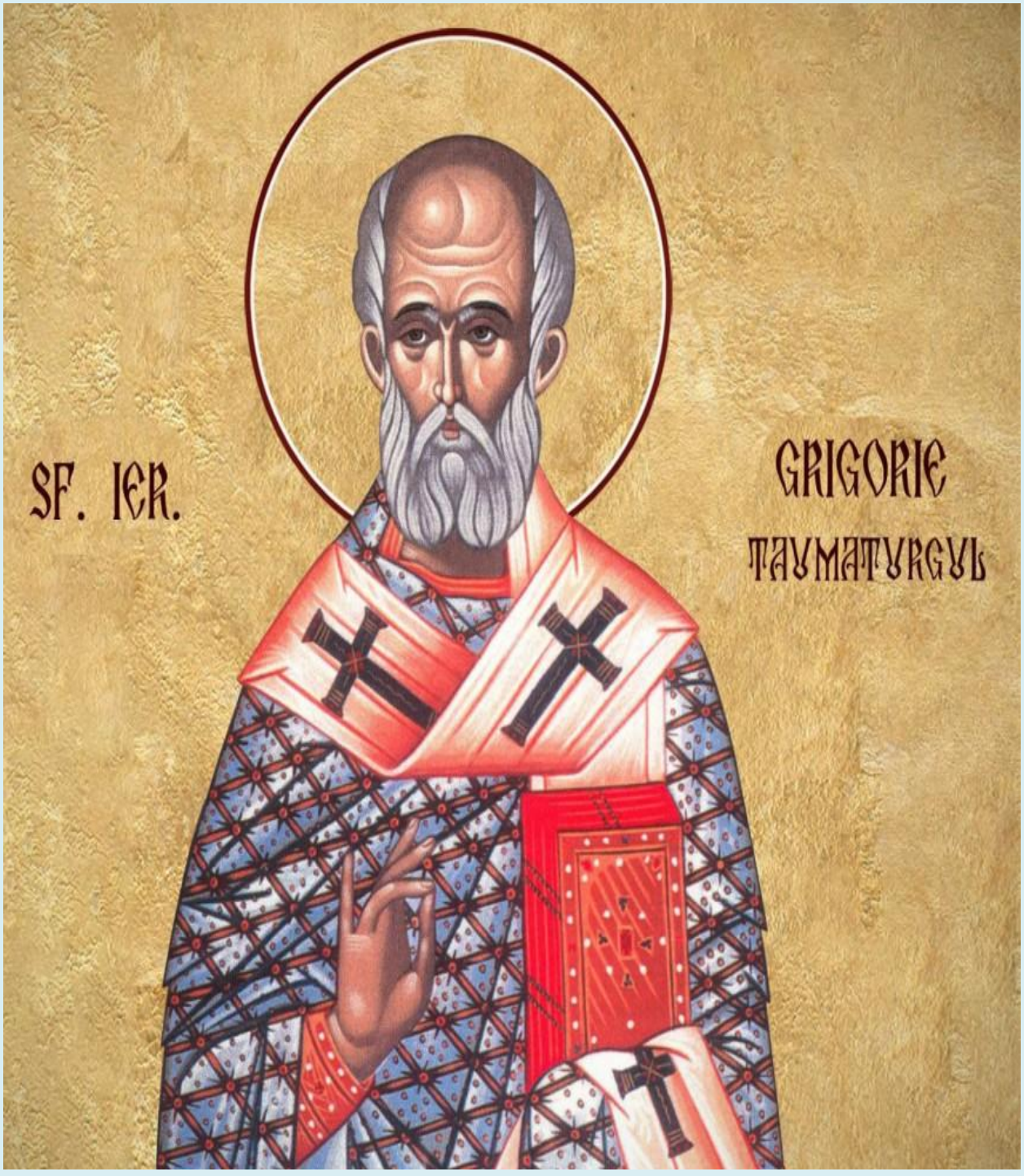
SF. IER.
GRIGORIE
TAUMATURGUL

Ο ΑΓΙ
ΟΣ
ΓΡΗΓΟ
ΡΙΟΣ
eikonografos.com

ОА
С
ГРИ
ГО
РІЙ
НЕО
КЕСА
РІЙ
СКІЙ

Sfântul Grigorie Taumaturgul

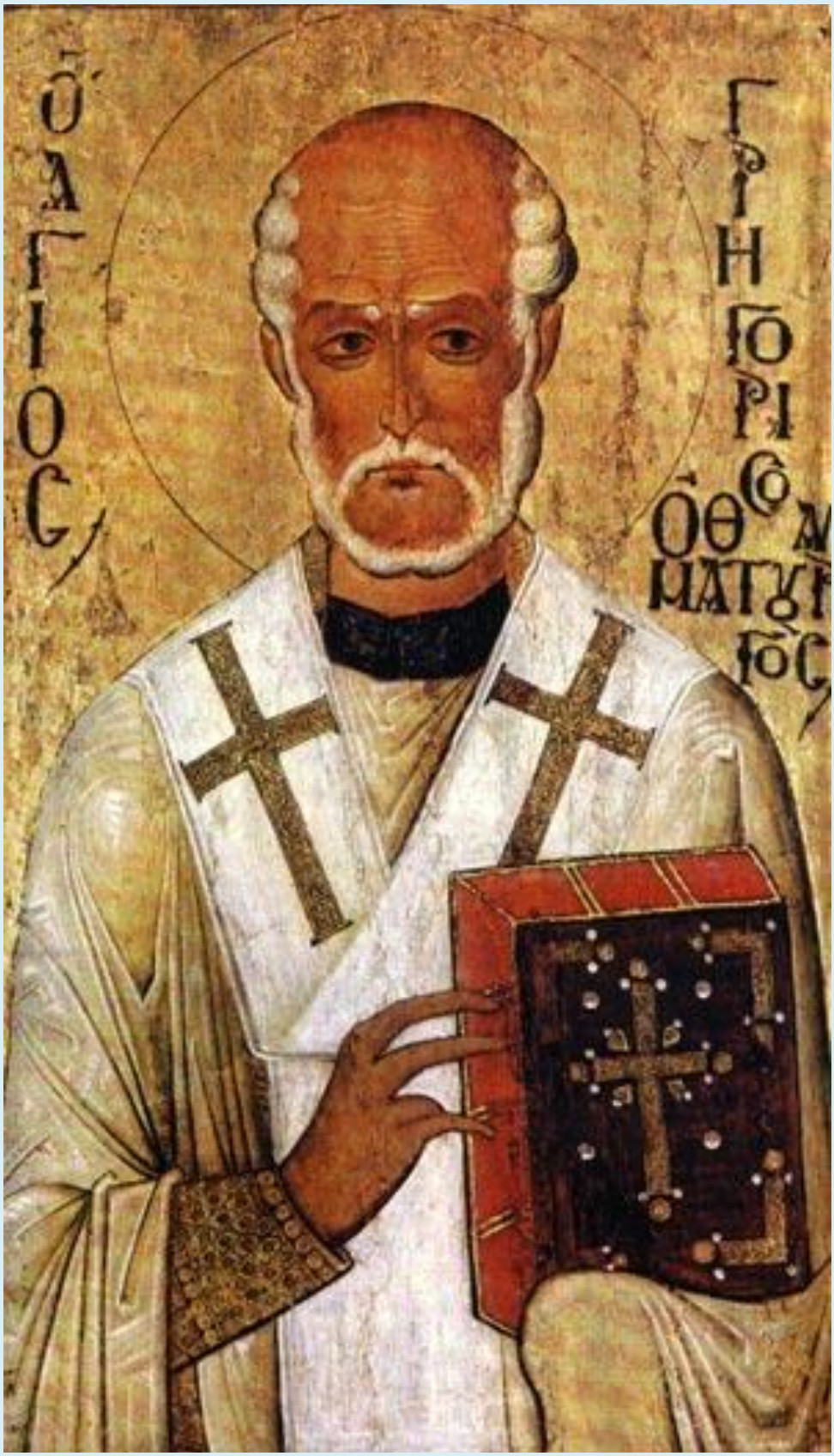
Ο ΑΓΙΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ

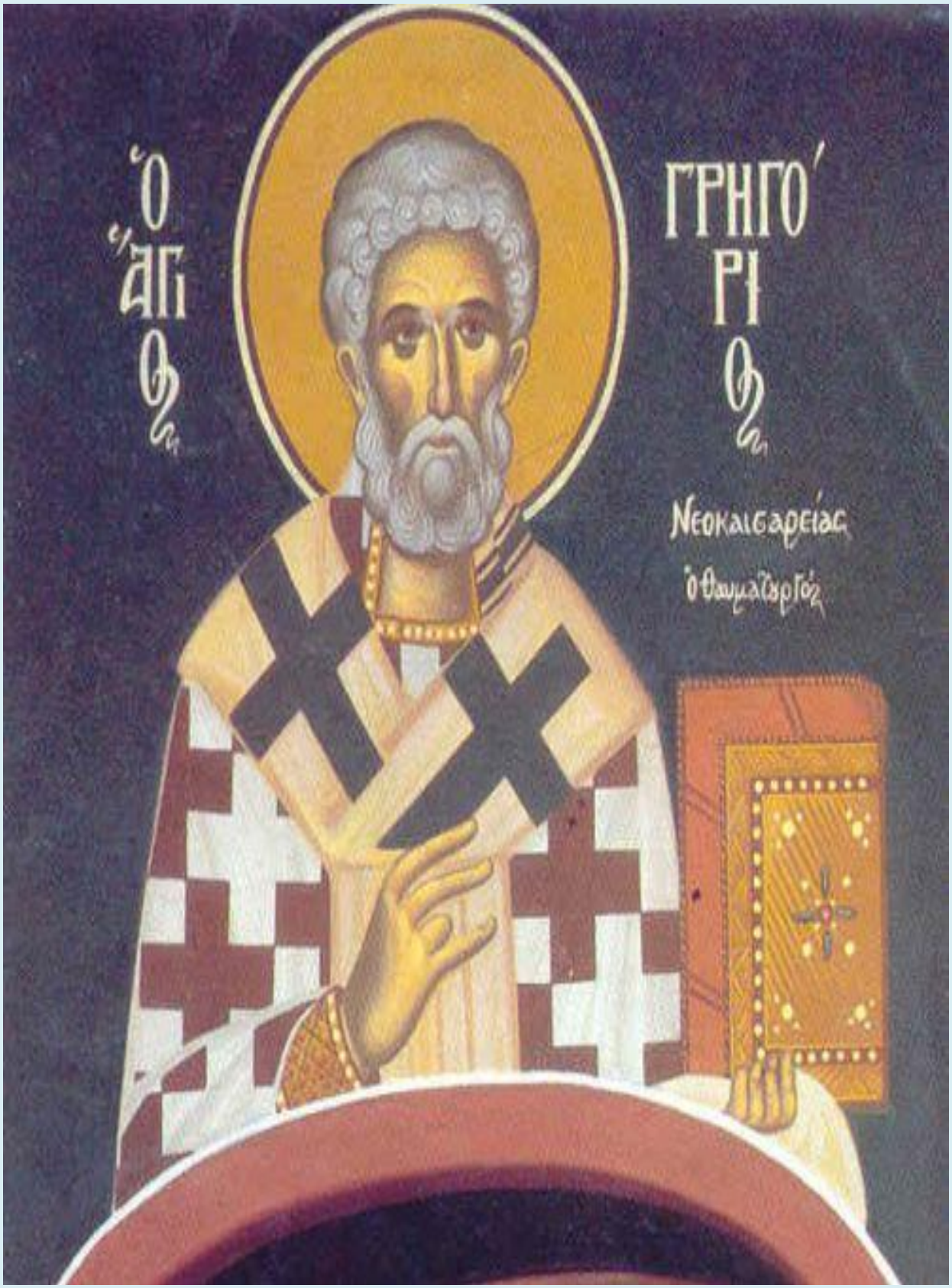
Ὁ Ἅγιος
Γρηγόριος
Νεοκαισαρείας
ὁ Θαυματουργός

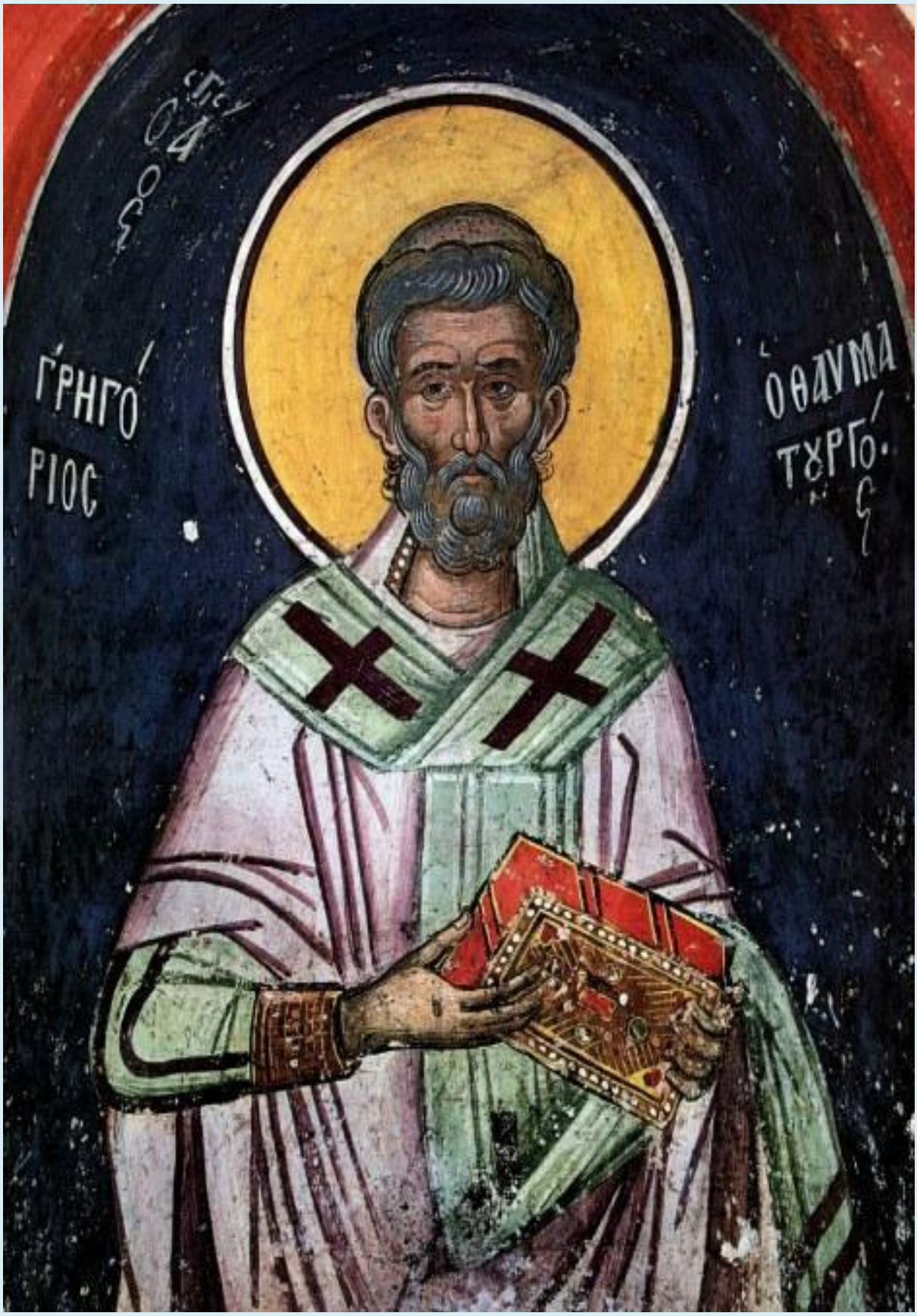
ΓΡΗΓΟ
ΡΙΟC
ΘΑΥΜΑ
ΤΥΡΓΟ

СТЫ

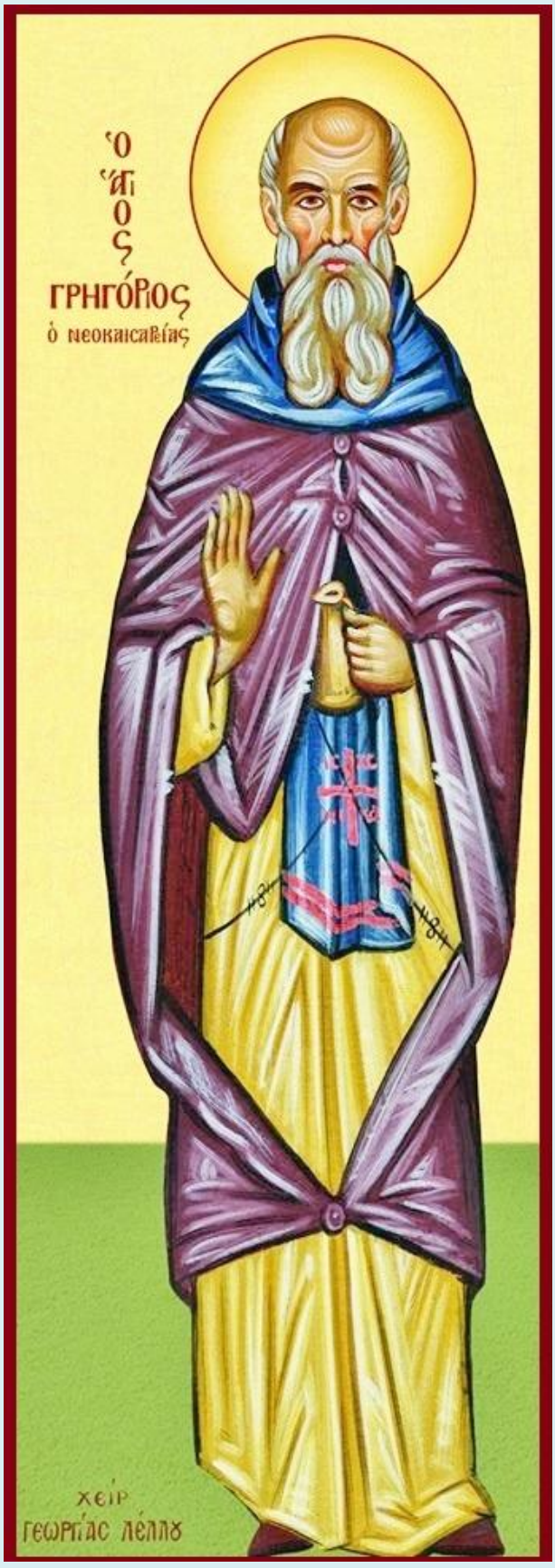
Ὁ Ἅγιος
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ὁ νεοκαισαρείας
χεὶρ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΛΕΛΛΟΥ

17 noiembrie

17 noiembrie

Sfântul cuvios Ghenadie, vatopedinul şi Sfântul ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareii, făcătorul de minuni

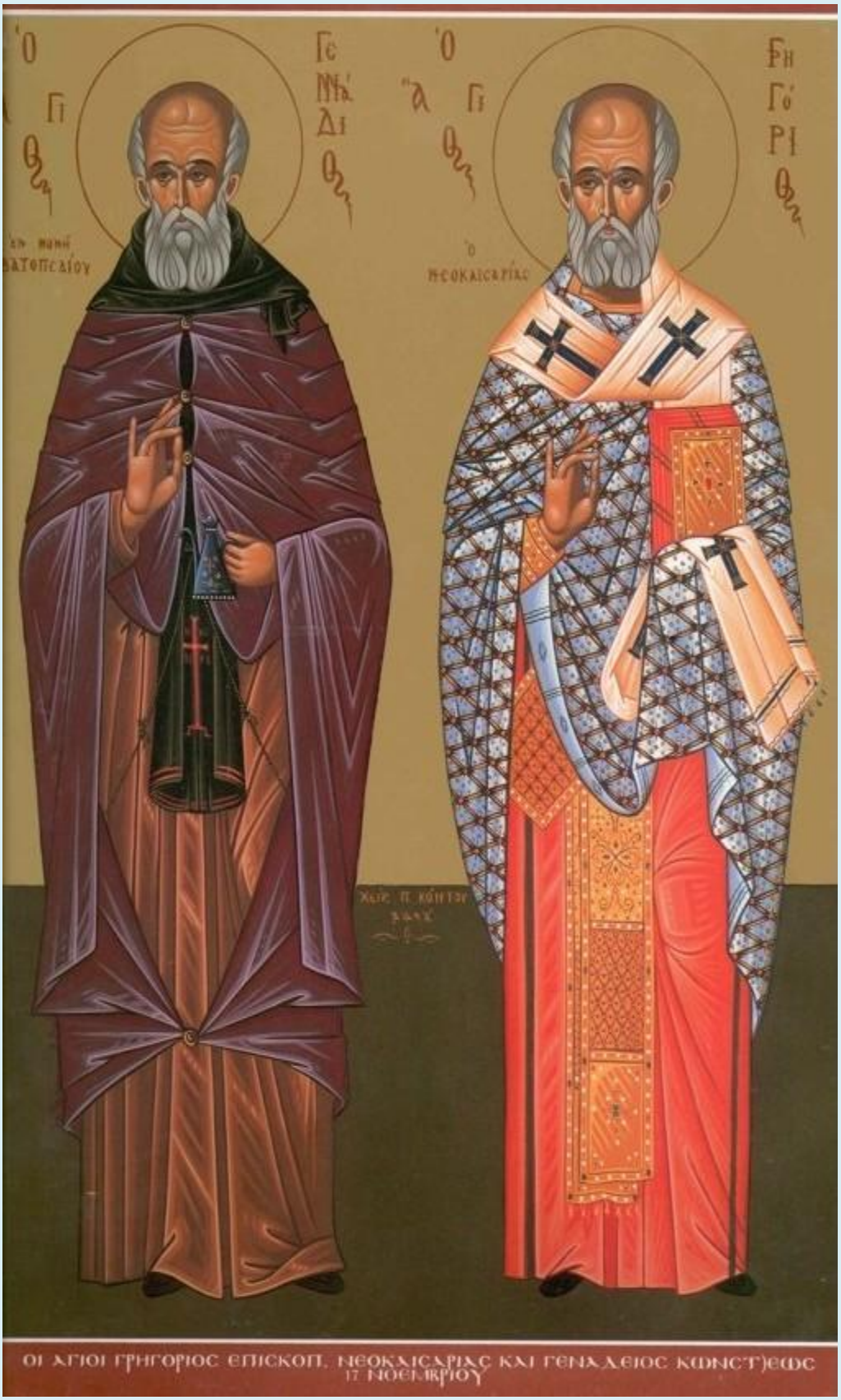

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠ. ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΚΩΝΣΤ)ΕΩΣ
17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

17 noiembrie

Sfântul Ierarh

Grigorie Taumaturgul

Episcopul Neocezareii Pontului

video fotografii
icoane articole canon

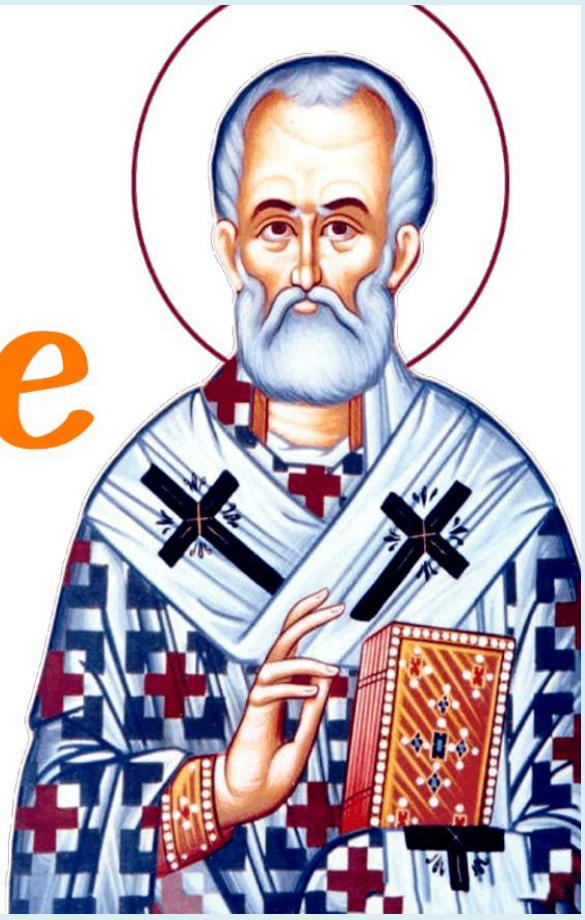

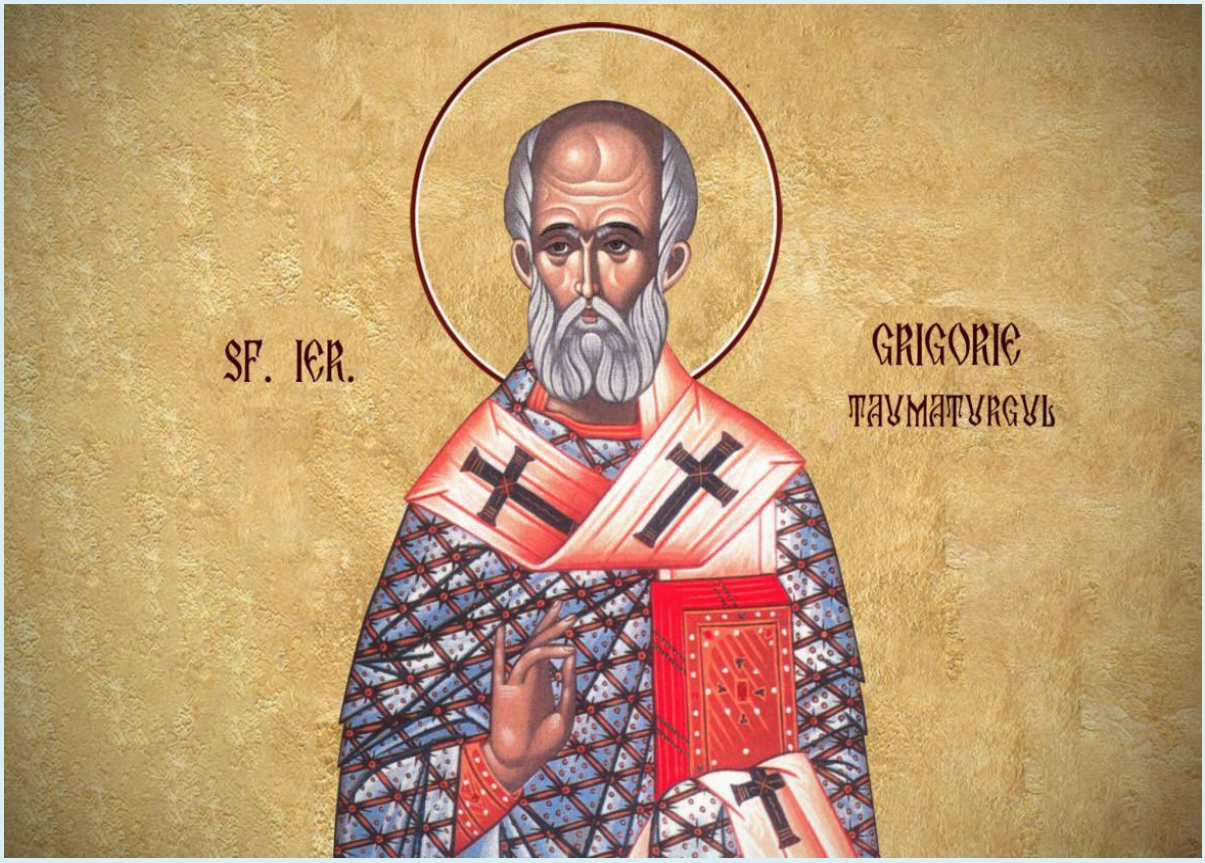
SF. IER.
GRIGORIE
TAUMATURGUL

DOXOLOGIA.ro
Sf. Ier.
Grigorie
Taumaturgul

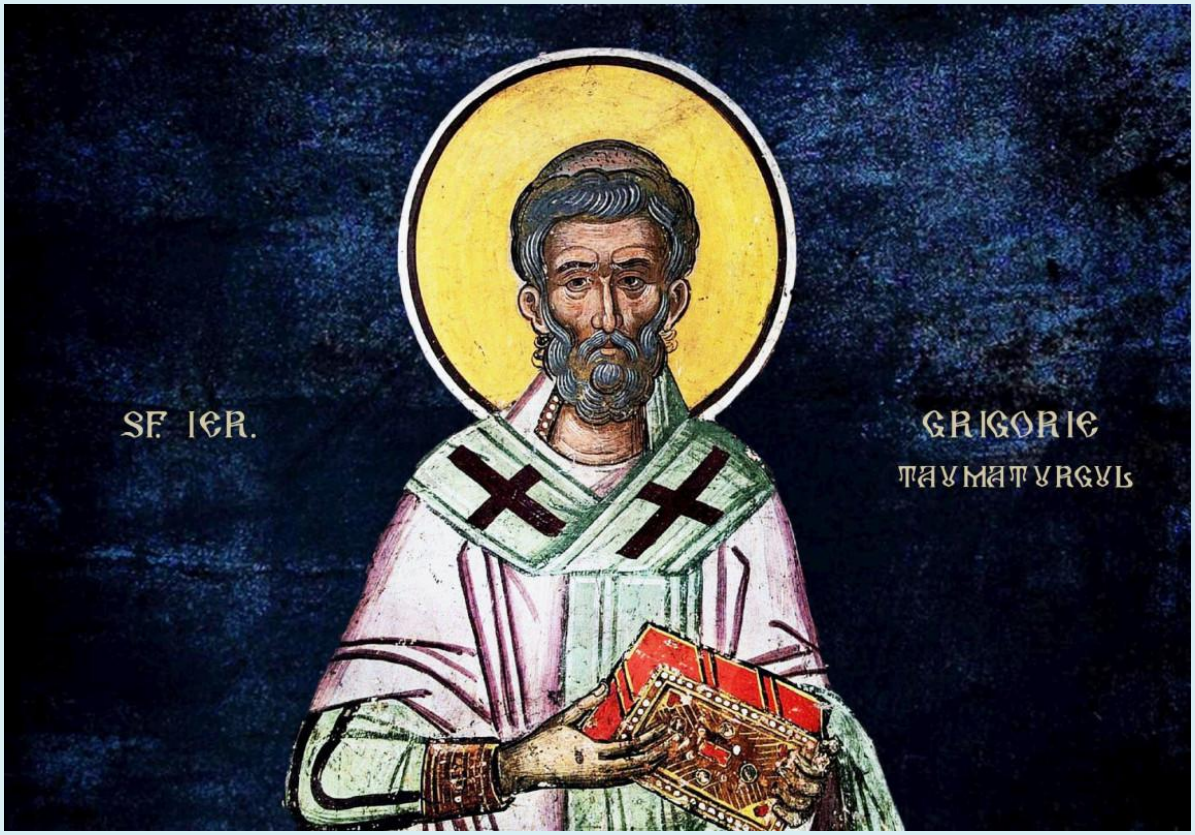
SF. IER.
GRIGORIE
TAVMATVRGVL

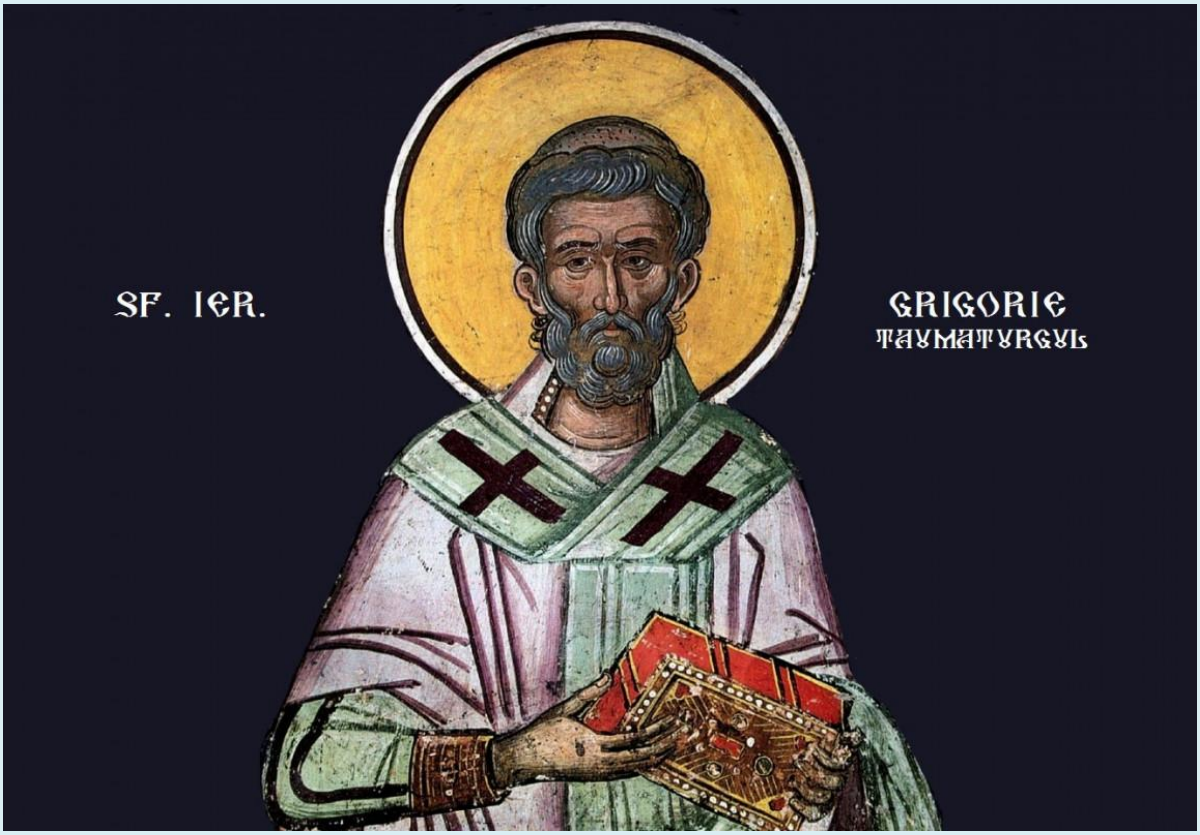
SF. IER.
GRIGORIE
TAVMATVRGVL

5 Aspecte din viața Sf. Grigorie Taumaturgul

ORTHODOX POSTERS

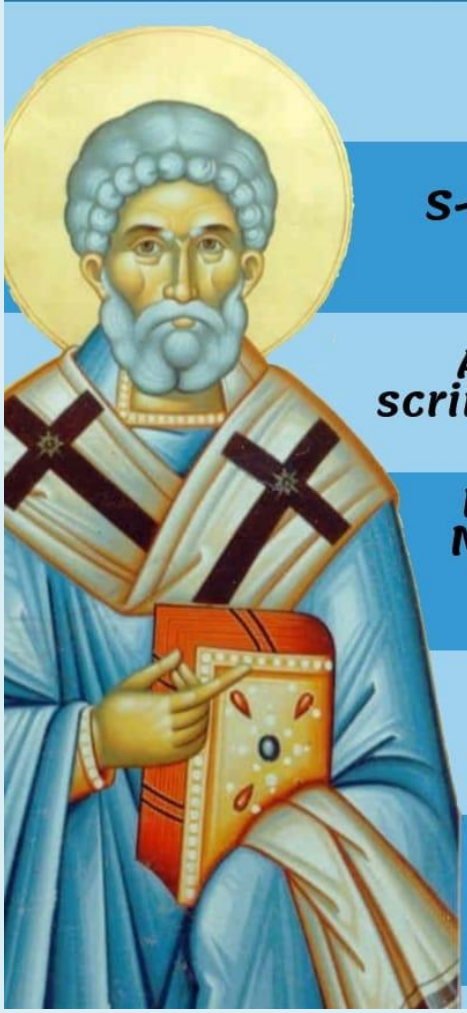

S-a născut într-o familie păgână din Turcia

Ajunge să fie ucenicul scriitorului bisericesc Origen

Este numit episcop al Neocezareei, pe care o încreștinează în totalitate

Este considerat fondatorul Bisericii Creștine din Capadocia

A avut darul de a vindeca boli, de acolo și denumirea de „Taumaturgul"

Picture of the Pillar of St. Gregory the wonderworker in Hagia Sophia, Constantinople. This pillar, which contains the Relics of St. Gregory, continues to miraculously weep water that works healings

Moaştele Sfântului ierarh Grigorie taumaturgul, episcopul Neocezareii Pontului

Troparul Sfântului Ierarh Grigorie Taumaturgul, Episcopul Neocezareei

17 Noiembrie - Glasul 8

Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câștigat. Ci, te roagă lui Hristos Dumnezeu, Părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim în moarte cu păcate.

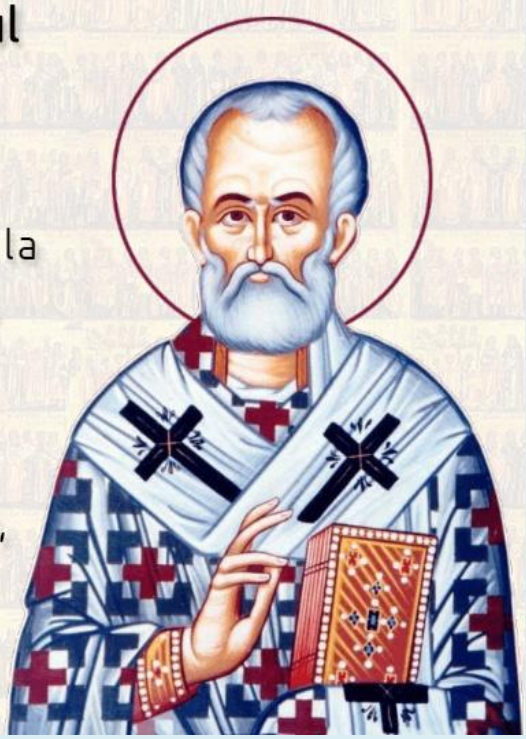

Troparul Sfântului Ierarh Grigorie Taumaturgul, Episcopul Neocezareei

17 Noiembrie - Glasul 8

Întru rugăciuni priveghind, la lucrările minunilor răbdând, asemenea numire cu îndreptările ai câștigat. Ci, te roagă lui Hristos Dumnezeu, Părinte Grigorie, să lumineze sufletele noastre, ca să nu adormim în moarte cu păcate.

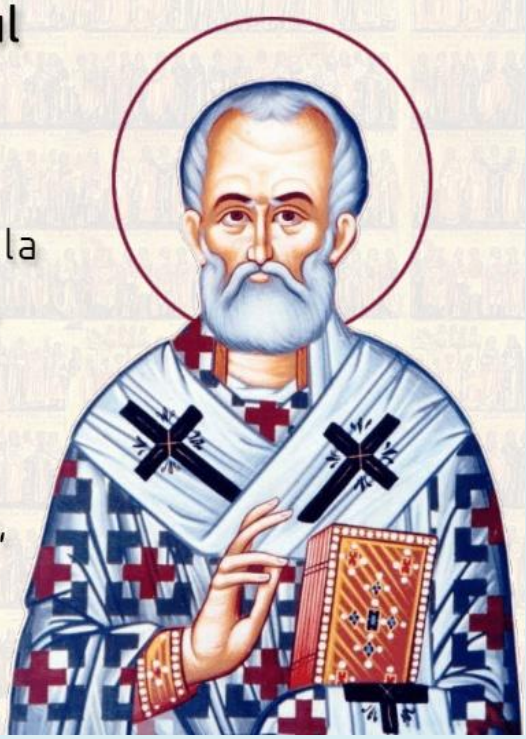

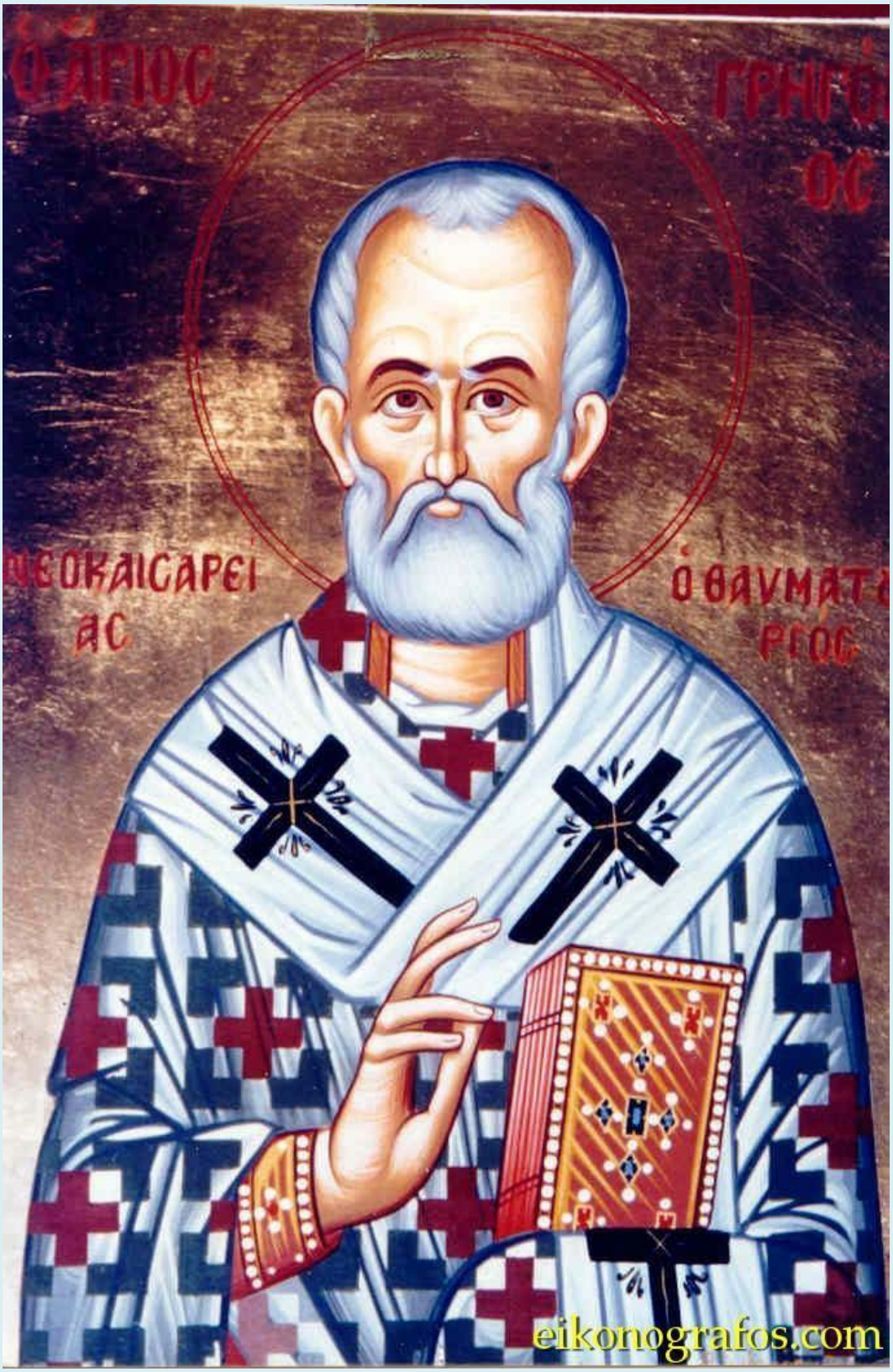

Bucură-te, Sfinte Grigorie taumaturgule, episcopul Neocezareei!